

Uprava: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna banka Slovenije
Za posredništvo št. 40 —
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 3. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš-
je po tarifu.

Nauki litijskega procesa

Sodna razprava proti bivšemu načel-
niku litijskega okrajnega cestnega od-
bora je vzbudila pretekli teden veliko za-
nimanje in pozornost naše javnosti. Vzrok za to ni bila samo oseba obto-
ženca, čeprav je svojočasno igral precej
važno politično vlogo v svojem okraju in
tudi izven njega. Večjo pozornost so
vzbujale okoliščine, ki so povzročile, da
je prišlo do procesa, in ki so se zlasti
med razpravo samo pokazale v taki luči,
da je treba resno razmišljati o njih.

Obtoženec je bil sicer obsojen, ven-
dar le zaradi obtožb podrejenega znač-
ja, zaradi prestopkov, kakršne ima
vesti na tisoče ljudi. Oproščeno je bil
v vseh glavnih točkah, da bi bil ob-
sojen res kriv tega, kar mu očita ob-
tožnica. Pristavilo pa je, da mora po-
udariti, da so pri takem poslovanju —
kakršno je namreč prišlo na dan med
razpravo — mogoče največje goljufije
na škodo erarja. Vse to, kar je bilo po-
dlega za račune, potrdila o predujnih, ra-
ponti in listi cestarjev — vse se je po-
razgubilo in uničilo. Zaradi tega obsto-
ja še vedno sum, da ni bilo vse v redu.
In ob zaključku svoje utemeljitve je
predsednik sodišča še enkrat reasumiral:
»Ako bi bil ves material na razpolago,
potem bi se dala pokazati jasna slika
vsega poslovanja. Ker pa se je to zme-
talo proč, kar se sicer ne sme zgoditi
pri nobenem rednem in pravilnem raču-
novodstvu, je sedaj dokaz nemogoč in, si
sodišče jasne slike ni moglo ustvariti;
zaradi tega je v teh točkah obtoženca
oprostito.«

Dva razloga sta, ki nas navedata, da
se vračamo na to zadevo še po sodbi.
Pred razpravo in še med njo so se sli-
šali od nekaterih strani občudi, da gre
pri stvari le za nekako politično preza-
nimanje ali celo za osebno maščevanje.
Hudi so bili taki občutki za one, ki so po
svoji vesti ali po svojih službenih dolžno-
stih spravili zadevo pred sodišče. Ako je
bilo z oprostilnim delom sodbe dano
osebno zadostno obtoženec, so z ute-
meljitvijo te oprostitve dobili najboljšo
zadostnino tudi vsi oni, na katere so bi-
li uverjeni občutki maščevalnosti ali celo
pri Slovencih tako udomačeni občutki de-
nunciantstva. Sodišče je neovoljno, da
niti obsežna in v vse podrobnosti po-
segajoča sodna razprava ni mogla usta-
viti jasne slike in da je način poslova-
nja nepravično vznemirjal sum, da ni vse
v redu. Ta ugotovitev z avtoritativne-
ga mesta je prav zadosten dokaz, da so
storili samo svojo prokleto dolžnost oni,
ki so zahtevali ali povzročili, da se stvar
razčisti.

Še važnejši pa je drugi razlog, ki nas
sili, da pišemo nekaj epilog k litijske-
mu procesu. Med razpravo je bilo v opra-
vičilo ali v utemeljitev kakšnega postopa-
nja večkrat slišati, da so delali enako ali
slučajno tudi drugi cestni odbori, ali da je
bila sploh taka in taka praksa. Ne mo-
remo soditi, ali in v kakšni meri so te tr-
ditve točne. Trdno upamo, da so močno
pretirane, vsaj kolikor bi se mogle na-
nesti na gospodarstvo in poslovanje v
samoupravnih zastopstvih, odkar so ta
prenehala biti orodje strankarske poli-
tike in predmet strankarske samovolj-
nosti. Splošno znano pa je in mnoge že-
lostne izkušnje potrjujejo, da je bilo ta-
ko gospodarstvo res pogosto vse preveč
»po domače«. Bojimo se, da je tako mar-
sikje še danes. Razumljivo je, da kmeč-
ki posestnik, ki je župan velike občine,
načelnik cestnega odbora ali vodja ka-
kega drugega zastopstva, ne more voditi
poslovanja po vseh potrebnih in ne-
potrebnih predpisih računovodstva. Po-
stentak je in vsi ga kot takega poznajo.
Pri tem premoženju, tako da njegovo im-
etje lahko jamči za vsako morebitno ško-
do. Zato lahko opraviči pred svojo ve-
stjo in pred svojo okolico, če ureja in
odreja v gospodarstvu po svoje. Toda
tako gospodarstvo lahko postane veli-
ka skušnjava za dotičnika samega, pa
tudi za koga drugega, ki vidi, da bi lahko
v kalnem ribarju brez posebne nevarno-
sti, da bo zasačen. A niti ni treba, da
do take zlorabe res pride. Dovolj je in
morda najhujše že to, da lahko nastane
sum. Litijški proces mora biti v tem po-
gledu resen opomin vsem, ki gospoda-
rijo z javnim denarjem. Ako se še kje
opravljajo ti posli »po domače«, mora
biti tega konec.

A tudi nadzorna oblast in sama zaka-
nodajna se morata učiti iz nauk, ki jih
je dala litijška razprava. V prvi vrsti
je treba predpise za nižje samouprave
pridrežiti tako, da jih bo tudi res mogo-
če izvajati. Biti morajo čim bolj eno-
stavnostni in jasni, brez nepotrebnih biro-
kratičnih navlake. Potrebno je, da pu-
ščajno reprezentantom samouprave po-
trebno prožnost, da se jim ni treba za-
tekat k raznim »knifom«. Potem se la-
hko postri kontrola nadzorne oblasti,
ki pa seveda zopet ne sme biti samo bi-
rokratična, še manj pa šikanozna, mar-

KONEC FEDERATIVNE NEMČIJE

**Z odpravo deželne avtonomije je Hitler spremenil Nemčijo v uni-
taristično in centralistično državo, kakršna še nikdar ni bila**

Berlin, 8. aprila. d. Državna vlada je
včeraj sklenila, da izda zakon o izena-
čenju uprave nemških dežel z državno
upravo. Novi zakon, ki je stopil takoj v
veljavo, določa med drugim:

V dezelah izven Prusije imenuje dr-
žavni predsednik na predlog državnega
kancelarja državne namestnike z nalo-
go, da vodijo politične zadeve po smer-
nicah, določenih po državnem kance-
larju.

Državni namestniki bodo imeli na-
slednje pravice: 1. Imenovanje in od-
puščanje predsednikov deželnih vlad
ter imenovanje in odpuščanje osta-
lih članov (ministrov) deželnih vlad
na predsednikov predlog. 2. Razpust
deželnih zborov in razpis novih voli-
tev. Deželni zbori se morajo razpu-
stiti le istočasno z državnim zborom.
3. Podpisovanje in prolašanje deželnih
zakonov. 4. Imenovanje in odpuščanje

državnih uradnikov in sodnikov na
predlog deželnih vlad, v kolikor so jih
že doslej nastavljale višje deželne obla-
sti. 5. Pravico pomiloščanja bodo od-
slej izvrševali državni namestniki in ne
več deželne vlade.

Državni namestniki se imenujejo za
dobro deželne zbora, more jih pa na
predlog državnega kancelarja odpokli-
cati državni predsednik vsak čas. Ne-
zaupnice državnih zborov proti pred-
sedniku in članom deželnih vlad bodo
v bodoče nedopustne.

Posebne določbe za Prusijo odreja-
jo, da izvršuje v tej deželi državni kan-
celar tudi povelja državne namestnika.

Posebne določbe razveljavljajo vse
določbe državne ustave in deželnih
ustav, v kolikor so nasprotne z novim
zakonom. Z imenovanjem državnega
namestnika preneha veljavnost zastlnih
odredb državnega predsednika o ime-

novanju državnega komisarja v Pru-
siji. Ustanova državnih komisarjev se
z novim zakonom sploh odpravlja.

Verjetno je, da bodo državni name-
stniki imenovani že jutri, s čimer bodo
končno urejene tudi razmere
v Prusiji. Bržkone bo sedanji državni
komisar za prusko notranje ministrstvo
Göring imenovan za bodočega pred-
sednika pruske deželne vlade.

Uvedba državnih namestnikov za po-
samezne dežele bo podlaga za državno refor-
mo. Država bo po namestnikih, ki jih bo
imenoval državni predsednik na predlog
državnega kancelarja postala enotna kakor
doslej še nikoli ni bila. Samostojnost po-
sameznih dežel se bo kazala samo še v tem,
da bodo namestniki imenovani iz prebiva-
lstva dotičnih dežel. Pri tem pa bodo do-
voljene izjeme in sicer prva za Prusijo,
kjer bo državni kancelar Hitler sam pre-
vezel namestništvo. Ker bodo vsi namest-
niki imenovani iz Berlina, bo državna upra-
va unitarizirana in bo obenem izključena

vsaka možnost, da bi mogle deželne vlade
izrabiti svojo moč zoper državo. Name-
stniki bodo imeli približno enake pravice,
kakor so jih imeli bivši zvezni knezi, ven-
dar pa bodo popolnoma odvisni od Berlina.
Avtonomna mesta Hamburg, Bremen in
Lübeck bodo dobila skupnega namestnika.

Borba proti židovskim odvjetnikom

Berlin, 8. aprila. d. Pruski komisarij
pravosodni minister Kerl je včeraj izdal
odlok, s katerim se zopet pripisujejo žido-
vski odvjetniki in notariji k poslom pred so-
dišči, vendar le v zelo omejenem številu in
pod posebnimi pogoji. Pripuščeni bodo sa-
mo taki odvjetniki in notariji, ki bodo izrec-
no priznali z revolucijo ustvarjeni položaj in
s tem dokazali svojo lojalnost proti vladi.

V Berlinu bo smelo v bodoče izvrševati v
sorazmerju s številom prebivalstva svoje po-
sebe sodišči le 35 židovskih odvjetkov.
Pogoji, da se jim dovoli nadaljnje poslova-
nje, bo ta, da se se posebno izkazali v vojni
kot frontni bojevniki. Izmed 3400 pa je
v Berlinu 2500 odvjetnikov židovskega po-
kolenja. Postopanje proti židovskim odv-
jetnikom je imelo skoro povsod za posledico,
da je bila njihovim nameščencem odpove-
dana služba, s čimer se znatno povečala
brezposelnost.

Maščevanje židov: padec nemške marke

**Zaradi židovske kampanje je prišla nemška valuta
v veliko nevarnost — Narodna banka ne da Hitlerju
denarja za javna dela**

Berlin, 8. aprila. r. Vedno bolj jasno se
kaže, kako nepopravljivo pogreško je na-
pravil Hitler, ko je vprizoril gonjo proti
židom, da bi na ta način odvrnil pozornost
javnosti od notranjih težav svojega re-
žima. Protizidovska gonja ni le razburila
duhove v Nemčiji sami, marveč je izzvala
nepričakovano kampanjo proti Nemčiji v
vsem inozemskem tisku, ki si v nepozna-
nju pravih vzrokov tega Hitlerjevega ko-
raka ne more razlagati, kako so pri vi-
sokem kulturnem narodu mogoče take poli-
tične metode.

Posledice bojkota nemških židov za nem-
ško notranje gospodarstvo se kažejo zia-
sti v zunanji trgovini. Iz krogov veletr-
dustrije in veletrgovine prihajajo vedno
obupnejša svarila, naj vendar vlada stori
nemudoma vse, da zabiše vtis židovskega
bojkota v inozemstvu, ker so naročila iz
inozemstva katastrofalno padla. K vsemu
temu so prišle sedaj še finančne posledice,
ki pomenijo za Nemčijo, za Hitlerjev režim
pa še prav posebej, najhujši udarec. Vče-
raj se je vršil občni zbor nemške drža-
vne banke. Hitlerjevci so imenovali za pre-
sednika državne banke svojega starega
simpatizera dr. Schachta, pričakujoč, da
bodo na ta način lažje izvedli svoje načrte,
ki so združeni z velikimi finančnimi ope-
racijami. Hitler si je zamislil velika javna
dela, ki bi stala ogromne milijarde. Na
včerajšnjem občnem zboru državne banke
pa je dr. Schacht v obširnem govoru zbra-
nim delničarjem, najodličnejšim predstavi-
nikom nemškega gospodarstva, brez rezerve
natočil čistega vina. Zaupanje v Nem-
čijo se je namreč zadnja dva tedna za-

rad židovskega bojkota silno omajalo in
neurodnost trgovinske bilance je še bolj
poostрила resnost nemškega deviznega po-
ložaja. Nemčija si je skozi dve leti pri-
zadevala obnoviti zaupanje inozemstva, er
je v tem času odplačala nad 10 milijard
dolgov v inozemstvu. To se je zgodilo na
račun notranjega gospodarstva. Če se se-
daj znova omaja zaupanje inozemstva, so
bile vse te ogromne žrtve zaman. Dr.
Schacht je naglasil, da ni niti misliti na
to, da bi mogla država banka dati le eno
marko za neproduktivna javna dela. Če bi
hotela banka ustreči zahtevi vlade, bi to
pomenilo katastrofo vsega narodnega go-
spodarstva.

Odkrite besede dr. Schachta so že danes
pokazale posledice. V nemških finančnih
krogih je zavladala velika bojazan zaradi
nadalednjih eksperimentov vlade. Navzlic
vsem pomirjevalnim izjavam iz vladnih kro-
gov se vznemirjenje ni pognilo ter za ka-
že posebno jasno na borzih, kjer je za-
čela marka naglo popuščati. V Pragi je
deviza Berlin že včeraj nazadovala za
sedem in pol točke. Čim so bile znane izjave
dr. Schachta, je marka na vseh evropskih
borzah ponostila. Na curški borzi je no-
tirala danes marka že 3 točke pod pari-
teto.

Vlada je imela danes dolgotrajno posve-
tovanje, na katerega je bil pozvan tudi
dr. Schacht. Na seji je prišlo med nara-
dnimi socialisti in nemškimi nacionalci po-
novno do hudih nesoglasij, ker se nem-
ški nacionalci kot zastopniki industrije in
kapitala vedno bolj odločno upirajo Hit-
lerjevimi vladnim metodam.

Na Dunaju se jeze nad centromom Sporazum med Hitlerjem in centromom ogroža klerikal- no diktaturo na Dunaju — Krščanski socialci za ukinitve deželne avtonomije

Berlin, 8. aprila. r. Kakor se je že ves
teden napovedovalo, je danes državni po-
kancelar Papen odpotoval v Rim, da izvrši
tam važno diplomatsko nalogo pri Vatikani.
Prvotno je nameraval potovati Hitler
osebno. Ker pa so med tem potovanjem
centromom že tako daleč uspeli, da ni več
potrebno nikak posredovanje Vatikana,
marveč samo še njegov formalni pristane-
k bo to mislijo opravil Papen sam. Gre za to,
da papež odobri sodelovanje katoliškega
centruma v Hitlerjevi vladi in da formalno
zabrani duhovščini vmešavanje v politične
zadeve.

Dunaj, 8. aprila. r. Pogajanja med cen-
trumom in Hitlerjevo vlado so spremljali
v tujkah krščanskosocialnih krogih z
največjo pozornostjo. Sprčo položaja v
Avstriji, kjer vodijo krščanski socialci
borbo proti Hitlerjevemu, je razumljivo, da
se skrajno vzemirjeni nad sporazumom
ki je bil te dni sklenjen med katoliškim
centrumom in Hitlerjem. Potovanje Pa-
pena v Rim, ki naj ta sporazum sankcionira
pri Vatikani, je izzvalo zaradi tega v du-
najskih katoliških krogih največje razbur-
jenje. V dunajskih krogih se namreč boje,
da bi moglo tesno sodelovanje med katoli-
škim centromom in Hitlerjevimi vplivati tu-
di na razvoj položaja v Avstriji, kar bi
spravilo klerikalno diktaturo na Dunaju v
najbolj neprijeten položaj. V dobro pouče-
nih krogih se zaradi tega zatrjuje, da so
bili z Dunaja že poslani protesti katoli-

škemu centromu in Vatikani ter da si av-
strijski klerikalni krogi zelo prizadevajo,
da bi ta sporazum preprečili. Preganja-
nje katoličanov v Nemčiji bi namreč dalo
Dollfusovi vladi dobrodošli povod za še
odločnejši nastop proti Hitlerjevemu in bi
koncem koncev dovedlo do tesnejšega zbi-
žanja med katoliško Bavarsko in Avstrijo,
o čemer še vedno sanjajo geocvi avstrijski
monarhistično navdahnjeni klerikalni kro-
gi.

Avstrijski tisk je zaradi tega v poroča-
nju o Papenovem potovanju v Rim zelo
rezerviran in z očitnim neodobranjem
beleži vesti o zbiževanju med katoličani
in Hitlerjevskimi nacionalisti.

Dunaj, 8. aprila. r. Istočasno, ko Hitler
nanovo ureja razmerje državne vlade do
posameznih nemških dežel, so se tudi na
Dunaju odločili, da do skrajnosti omeje
avtonomijo dežel. Povod za to jim daje pred
vsem Dunaj, ki si ga klerikalci kljub vse-
mu dolgoletnemu prizadevanju legalnim
potom niso mogli osvojiti in kjer jim celo
sedaj, ko imajo klerikalci popolno diktatu-
ro, socialni demokratje na vsej črti klju-
bujejo. Da bi ukrotili dunajdske socialiste,
se je vlada odločila omejiti avtonomijo
vseh dežel ter jih spraviti v večjo odvis-
nost od zvezne vlade. Po tem načrtu namer-
ava vlada najprej razpustiti dunajski ob-
činski svet ter imenovati vladnega komi-
sarja, potem pa proglasiti Dunaj za avto-
nomno mesto, ki pa je direktno podrejeno
vladi in mu načeluje na mesto dosedanje-
ga župana in deželnega glavarja zvezni
kancelar sam.

Boječ se, da bi se socialni demokratje
takim poskusom uprli, je vlada najprej
razorožila republikanski Schutzbund.

Francoski udarec revizionizmu

**Spomenica pariške vlade bo izročena v Rimu in Lon-
donu v torek — Francosko stališče je v skladu s stali-
ščem zaveznikov**

Pariz, 8. aprila. AA. Zunanji minister
Paul Boncour je popoldne konferiral s pre-
sednikom vlade Daladierjem ter mu pred-
ložil besedilo načrta francoske spomenice
in spremene pisma. Daladier je skupno z
Boncourjem dolgo proučeval stilizacijo
francoskega odgovora na italijansko-bri-
tanske predloge. Po končani konferenci
med obema ministroma se je zvedelo, da
bo osnutek francoske spomenice predložen
v definitivni obliki v odobritev seji minist-
skega sveta, ki bo v ponedeljek v Elizejski
palaci. Popoldne se je Paul Boncour še en-
krat sestel s poslanikom Jovenelom, ki je
nocoj odpotoval nazaj v Rim. Francoska
spomenica bo izročena najkasneje v torek
rimski in angleški vladi. Spomenica bo
kratka in bo vsebovala konkretne predloge
francoske vlade. Priložen ji bo poseben
alde memoriale, v katerem bo francoska
vlada svoje stališče še posebej utemeljila.

O spomenici piše »Echo de Paris«, da je
sestavljena v dveh in v skladu z obvezno-
stmi Francije napram državam Male an-
tante in Poljske in da sloni popolnoma na
sedanjem mednarodnem stanju. List je
mnenja, da je po sestanku, ki ga je imel
6. t. m. Daladier z Normanom Davisom,
naposled zmagnalo francosko stališče in da je
načrt o paktu med štirimi zapadnimi vele-
silami popolnoma propadel.

Francoska spomenica izraža še vse bolj
jasno, nego se je izrazil Daladier v svojem
govoru v francoski poslanski zbornici, da
se mora sodelovanje štirih velel sil za ohr-
nitvi in okrepitev evropskega mira nana-
šati absolutno le na zadeve, ki se tičejo

njih samih in da se sme čl. 19 pakta Dru-
štva narodov glede revizije mirovnih po-
godb uveljaviti le v zvezi s čl. 10. in 16.
istega pakta, ki jamčita članicam Društva
narodov teritorialno nedotakljivost ter
sankcije proti napadalcem.

Angleži spoznavajo Nemčijo

London, 8. aprila. AA. Sir Austen
Chamberlain je imel sredi v Birminghamu
velik govor o aktualnih političnih vpraša-
njih. O položaju v Nemčiji je izjavil, da
so izjave vodilnih mož v Nemčiji pokazale
duha, o katerem smo mislili, da ga ni več
na svetu. Kulturne narode po pravici raz-
burja, ker se v Nemčiji vrše verska in plem-
enska preganjanja. Nemška vlada naj
pomisli, kakšne posledice bo teko ravna-
nje imele zanj in za nemški narod po
vsem drugem svetu. Nemčija je že enkrat
postala žrtev svojega samoljublja in samo-
pustnosti, ko je hotela vsiliti svojo voljo
vsemu svetu. Sedanj dogodki nikakor ni-
so v skladu z željo Nemčije po enako-
pravnosti v oboroževanju. S posebnim po-
udarkom je Chamberlain nato govoril o
reviziji mirovnih pogodb. Preden bo mo-
glo izpremeniti mirovne pogodbe, bo
moral svet imeti dokaze, da je obstal
duh izginil iz Nemčije. Preden znajmo
oboroženost drugih narodov na stopnjo
Nemčije, se je treba preizkušati, da bi se
enakost Nemčiji uporabila le za svojo
varnost in za ohranitev mira, ne pa za
ogrožanje varnosti drugih narodov.

Amerika v groznici prvega piva

**Na prvi dan po odpravi prohibicije se je vsa Amerika vrgla v naročje
tako željno pričakovanemu pivu — Izpili so ga silne množine, vendar
ni bilo slabih posledic**

New York, 8. aprila. AA. Včeraj je ste-
klo po gori v vsej Ameriki toliko piva, da
bi na njem lahko plavala vojna ladja, če
bi se bila mogla izvršiti vsa naročila, ki
pa lahko plavali na iztočenem pivu dve
vojni ladji. Tako ugotavlja danes »New-
York Herald Tribune«. List pravi, da je
newyorški prebivalstvo sprejelo povratek
piva kakor otrok novo igracjo, toda pivo-
varji so nekoliko skeptični in se izprašuje-
jo, kako dolgo bo trajalo navdušenje prve-
ga dne.

Sodijo, da je včeraj pilo pivo v Zedin-
jenih državah 70 milijonov ljudi. Država ima
lep dobiček s takšami, ki jih pobira za pro-
dajo piva. Samo v newyorški državi so
pristojbine za dovoljenje točenja piva vrgle
200.000 dolarjev. Izdelovanje in prodajanje
piva je že sedaj dalo kruha in zaslužka več
stotisoč brezposelnim. Dobitke imajo pa
tudi listi, ker delajo tovarne piva veliko
reklamo.

Število aretacij zaradi pijanstva in pro-
metnih nesreč prvega dne po odstranitvi
prohibicije je bilo normalno in celo pod po-
prečno mero. Bilo je mnogo veselja in
prav malo neredov. Včeraj so prodali do
poldrugi milijon sodčkov piva. Če bo po-
trošnja ostala neizpremenjena, bodo zalo-
go izčrpane že v desetih dneh. Zanimivo
je, da je parlament v Arkansasu odklonil
zakonski načrt o zopetnem točenju piva.

Norman Davis v Berlinu

Pariz, 8. aprila. d. Norman Davis, ki je
včeraj popoldne odpotoval v Berlin, je
pred svojim odhodom izjavil zastopniku li-
sta »Paris Soir«, da bo v Berlinu razprav-
ljal o razorožitvenih zadevah. Ker je m-
no go čital o namenih Hitlerjevega tretjega
carstva, bi se tudi zelo rad osebno prepri-
čal, kakšno je prav za prav nemško stali-
šče in ali je Nemčija pripravljena pridružiti
se prizidevanjem za splošno dobro. Nada-
nje je izjavil, da vlada Zedinjenih držav
nikakor nima namena vmešavati se narav-
nost v evropsko politiko, vendar pa se ne
bo branila v danem primeru pomagati z do-
brimi nasveti.

Berlin, 8. aprila. g. Pooblaščenec pre-
sednika ameriških Zedinjenih držav Nor-
man Davis je prišel popoldne v Berlin,
kjer je imel opoldne razgovor z zunanjim
ministrom Neurathom. Danes je posetil tu-
di državnega predsednika Hindenburga, ter
državnega kancelarja Hitlerja in bo najbrž
že v ponedeljek zopet zapustil Berlin.

Tisočkrat preizkušeni uspehi

**„Jutrovega“ malega oglasnika priporočajo,
da se ga ob vsaki dani priliki poslužite.**

Danes 403 ponudbe in povpraševanja.

Ameriška konferenca pretvorjena v svetovno

Povabljene bodo vse države razen Rusije — Sestanek bo imel značaj predkonference za svetovno gospodarsko konferenco

Washington, 8. aprila. d. Ameriška vlada bo te dni poslala nova povabila za udeležbo na pripravljanih razpravah za svetovno gospodarsko konferenco. Ameriška vlada ne bo odklonila nobene države, ki je pripravljena sodelovati na tej konferenci. Izjemo bo Roosevelt napravil s Sovjetsko Rusijo, ker bo še s tem preprečil, da bi ameriško javno mnenje tako povabilo tolažilo kot priznanje sovjetske vlade.

Roosevelt namerava povabiti na washingtonsko predkonferenco tudi zastopnike Kitajske, Japonske in raznih južno-ameriških držav.

Državni tajnik za zunanje zadeve Hull je včeraj sprejel poslanke Madžarske, Belgije, Španije, Danske, Grčije in Češkoslovaške, ki jih je obvestil o pripravah za svetovno gospodarsko konferenco. Iz enakih razlogov se je državni podtajnik sestel s poslanki Jugoslavije, Avstrije in še nekaterih drugih držav.

Iz uradnih virov poročajo, da bodo pri washingtonskih razgovorih Roosevelta s tujimi državni razpravljali o zmanjšanju carinskih ovir in odpravi omejitev na finančnem ter valutnem področju. Roosevelt je mnenja, da bi se pogajanja na svetovni gospodarski konferenci v Londonu zavlekla v raznih pododborih za mnogo mesecev, če bi se mnoga vprašanja že prej ne razčistila.

Kakor govore v krogih kongresa, pričakujejo za prihodnji teden, da bo Roosevelt priporočil v posebni poslanici znižanje vvoznih carin za 10 odstotkov. Ta zahteva je v zvezi s pooblastili, ki jih zahteva Roosevelt od kongresa, da bi se lahko pogajal s tujimi državami.

Francijo bo zastopal Herriot

Pariz, 8. aprila. AA. Predsednik vlade Daladier je sredi aprila predsednik skupščinskega odbora za zunanje zadeve Herriota in razpravljaj z njim o aktualnih mednarodnih vprašanjih, zlasti pa o pripravah za svetovno gospodarsko konferenco. Čeprav francoska vlada sedaj še ni prejela uradnega povabila, naj odpošlje na predkonferenco v Washington svojega zastopnika, sta govorila tudi o morebitni se-

stavi bodoče francoske delegacije. Sklenila sta, da Daladier ne poide v Washington. Herriot je sredi po tem sestanku odpotoval v Lyon, odkoder se vrne v Pariz v torek zjutraj. Dobro poučeni politični krogi trdijo, da se lahko računa kot gotovo, da bo Herriot zastopal Francijo na predkonferenci v Washingtonu. Vlada ga bo prej imenovala za državnega ministra, da bo s tem ojačila njegov položaj v Washingtonu.

Tudi politika bo na razpravi

Pariz, 8. aprila. S. Večna listov sklepa iz washingtonskih vesti o »malih gospodarskih konferencah«, da namerava predsednik Roosevelt doseči sporazum med Anglijo in Francijo ter ostalimi na konferenco povabljenimi državami. Najprej naj bi demokratske države (Amerika, Anglija in Francija) med seboj popoznala splošno proučile politična in gospodarska vprašanja ter šele na to priče razgovore s ostalimi povabljenimi državami. Lsti naglašajo, da pripisuje predsednik Roosevelt očitno posebno važnost francoskemu sodelovanju. Upanja, ki jih gojijo tuje glave te konference, so izredno velika. »Tempe« pše, da se Francija ne more niti za trenutek obotavljati pri izražanju priključitve, da se v duhu solidarnosti pogaja z Washingtonom in Londonom. Razgovori v Washingtonu bodo pomagali razčistiti politično ozorje in bi utegnili postati prav zredna manifestacija v splošnem političnem oziru. S to pobudo, ki jo je del predsednik Roosevelt v prvih tednih svojega delovanja, je posepel po metodah pokojnega predsednika Wilsona.

Posebni računi za Anglijo

London, 8. aprila. d. Kot vzrok, zaradi katerega je novi državni predsednik Roosevelt povabil angleškega ministrskega predsednika Macdonalda v Washington, navaja »Daily Telegraph« bojazan ameriške vlade, da ne bi hotela Anglija v zadnjem hipu iz kakršnegakoli razloga plačati obroka svojih vojnih dolgov, ki zapade 15. junija, če prej ne pride do načelnega sporazuma o nadaljnji ureditvi angleških vojnih dolgov Ameriki. Lsti meni, da je vlada sporočila Američanom, da pod gotovimi okoliščinami ne bo plačala junjskega obroka. Zaradi tega se je Norman Davis še prav posebej potrudil, da bi pripravil Macdonalda do tega, da stopi neposredno v stik z Rooseveltom.

Nemški socialisti in druga internacionala

Dunaj, 7. aprila. Popolna zmaga nemškega nacionalnega socializma je privedla posredno do hudega spora med socialistično internacionalo in razbito nemško socialno demokracijo. Ekskuzivna druga internacionala očita nemški stranki, da je v tej, za svetovni socializem morda usodni borbi postopala neodločno in bojazljivo ter s tem zvršila izdajstvo nad »sveto stvarjo mednarodnega socializma«. Nemška socialistična stranka je po svojem številu in svoji organizaciji imela vsaj v začetku moč, da se uspešno upre nacionalističnemu tekmeču, če bi bilo v njej le kolikaj borbenega duha, ki bi ga morala imeti stranka, katere glavno sredstvo politične delavnosti je borba. Dogodki pa so pokazali, da nemški socializem že dolgo več ni bil borbeni stranka v smislu druge internacionalne, temveč čisto navadna meščanska stranka, katere voditelji so politično in razredno boljše raje zamenjali za mehke in donosne stike na visokih upravni in gospodarskih položajih. Toda tudi delavskih množic so se prijele socialistične ideje le zelo površno in ostale so po svojem duhu še vedno prepojene germanskega nacionalizma, čigar bistvo tudi marksistični evangelij ni mogel izpremeniti. Le zato je lahko Hitlerju uspelo, da ni zavrnil samo nemške socialno-demokratske stranke, temveč da privablja tudi vedno večje delavske trupe v svoj tabor. »Nemški socialisti« pravi zastopnik švicarske socialne demokracije v ekskuzivni drugi internacionali, »so isti čestitki socialisti, kakor so bili leta 1914. Kakor so tedaj naglo in brez odpora postali Viljemovi slugi, tako so se sedaj požurili za lakaje fašističnega režima. Kadar se bo druga internacionala rešila ter feldvebela in kaprolov nemškega socializma, šele potem bo lahko računala na razmah in zmago.«

Druga internacionala, ki je imela zlasti po porazu angleškega socializma pri zadnjih volitvah svojo glavno stebro ravno v nemškem socializmu in je videla, kako so nemški socialisti vrgli puško v koruzo, še preden se je začel odločilni boj, je opravičeno razočarana. Začelo se je, z voditeljem nemške socialne demokracije, bivšim pruskim ministrskim predsednikom Braunom, Nemčiji emigrirati za znak, da je nemški socializem obsojen, da izgine z nemške politične površine. Če bi se razčistilo, ali bi bilo še vse kolikor toliko razumljivo, kadar ne niti voditelji niti doprinesli nobene žrtve za idejo in stranko, pomeni to konec in propad. Tudi ni bilo nikogar, ki bi skušal namesto Brauna stopiti na njegova črna stopla. V »svetnem nemškem nemškem socialnem demokraciji« se ni zmožni niti naglasi s pristom nibe. Delavske množice so morale iz tega skleniti, da so vsa njihova lepa gesla v resnici le »krogi« in da so njihovi voditelji res samo »abonanci«, stremetelj za mestnimi nibe, kakor le zahteval Hitler ves čas svojega boja. Šele na prvem sestanku v »Krollu« oneri se je zadržal njihov voditelj Wells in nastopil z neko akademsko ozonizirano deklaracijo, ki je dala zmagovalecu Hitlerju priložnost za improviziran odgovor s triumfalnim uspehom.

Kmalu nato je Wells odločil svojo funkcijo zastopnika nemške socialne demokracije v drugi internacionali. Ko da mednarodni socializem krivično poroka o »svetovni novi svetovni demokraciji« in »Nemški« korak je odobrilo tudi vodstvo nemške so-

cialistične stranke. Vse to je seveda povzročilo ponovno vihar ogorčenja v svetovnem socializmu. Od tedaj vsi bivši nemški socialisti voditelji in ministri že v naprej ustrežajo Hitlerjevemu željem in prihajajo k nacionalistom ponižno in vdanost, ali pa izginjajo v ozadje, pač, da ne bi pustili za sabo najmanjšega sledu.

Pred nekaj dnevi so nacionalistični listi v Braunschweigu prinesli naslednje izjave socialističnih poslancev: »Odlagali svoj mandat in izjavljamo, da se ne bomo več borili proti nacionalističnemu pokretu. Priznamo ga in se odrekamo vsaki opoziciji, celo intelektualni in svoji osebnosti.« Odhajajoče poslance bi morali nadomestiti njihovi nasledniki na volilnih listih, toda večina ni hotela prevzeti prostega poslankega mesta. Celotno njihovo napada je čete »Železna fronta« so se razšle, še preden so izšli tozadevni razpustilni ukazi. Ponekod, n. pr. v Turingiji, so člani sami zahtevali razpustitev teh »udarnih« oddelkov.

Dokaz, da nemška socialna demokracija ni imela one razredne in strankarske zavesti, v katero je druga internacionala poglajala svoj up, nudi izredno veliko število bivših socialistov in komunistov, ki zapuščajo svoje reče zastave in prestopajo v nacionalistične organizacije. Dotok teh množic gotovo ne vira le iz strahu, temveč predvsem iz onega nemškega pojmovanja socializma, ki je že ob svetovni vojni privedel nemško socialno demokracijo v imperialistični tabor. Naval bivših socialistov na nacionalistične vrste postaja že tako močan, da je moral Hitler izdati posebne pogoje za »prejem« »redekarije« v svojo organizacijo. Slednjim pa je ostale nemške socialne demokracije naslovil sedaj na drugo internacionalo prošnjo, naj preneha z napadi na Hitlerja in njegov režim, da bodo socialistični listi v Nemčiji lahko zopet izhajali. Nemška socialna demokracija postaja a tem naravnost orodje Hitlerja, ki mu hote ali ne hote pomaga utrjevati v inozemstvu tretje carstvo in ruši s tem poslednje temelje svoje zgradbe.

Druga internacionala danes zastoni bruha svoje žepno na nemško socialno demokracijo, ker te ni več Nova vera, mnogo bližja osvobodilnemu germanskemu duhu, je zvelazala njeno mesto in zamenjala njene malike.

Rumunski list o ministru Jevtiću

Bukarešta, 8. aprila. AA. »Cuventile« prinaša obširen članek o nedavnem eksperimentu, ki ga je imel v smehu jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jevtić. Lsti ugotavlja, da je Jevtić s svojimi vlogami pri sestavljanju novega pakta Male antante in s prizadevanjem za ohranitev normalnih odnosov z Italijo kakor tudi s sklenitvijo jugoslovansko-rumunskih konvencij napravil svoji domovini neprecenljive usluge in okrepil položaj Jugoslavije v mednarodni politiki. Nesporno je, pravi list, da je vodil Jevtić diplomatsko akcijo zmerno, taktno in modro, zlasti v trenutkih napetosti z Italijo, kar je imelo ugodne posledice za notranji položaj države in za okrepitev nacionalne solidarnosti.

Dogovor o plačilnem prometu med ČSR in Nemčijo

Berlin, 8. aprila. S. Nemško-češkoslovaški razgovori o ureditvi plačilnega prometa so bili danes po dolgotrajnih pogajanjih zaključeni z zadovoljivim uspehom. Kakor se pričakuje, bo novi dogovor stopil v veljavo prve dni prihodnjega tedna. S tem bodo odstranjene tudi težave, ki so nastale zaradi obojestranskih ukrepov.

Kraljeve velikonočne čestitke vojski

Beograd, 8. aprila. p. Službeni »Vojni List« objavlja kraljeve čestitke vojski in mornarici k velikonočnim praznikom. Čestitka se glasi:

»Moji junaški vojski in mornarici čestitam za veliki praznik Kristusovega vstajenja. Globoko prepričan, da boste vedno z neomajno vdanostjo in častjo izpolnjevali svoje dolžnosti do svojega vrhovnega poveljnika in do domovine, vam, gospodje oficirji in uradniki, podoficirji, kaplani in redovi, pošiljam svoj pozdrav: Kristus je vstal! Srečne velikonočne praznike! Aleksander.«

Pavšaliranje trošarine na električni tok

Beograd, 8. apr. AA. Na podlagi pooblastila čl. 68 zakona o državnih trošarinah, je finančni minister izdal pravilnik za plačevanje državne trošarine na električni tok v državnih, banovinskih in občinskih električnih centralah. Po tem pravilniku smejo države, banovinske in občinske električne centrale na svojo izrečno zahtevo obračunati državno trošarino na električno energijo na podlagi obračunov iz lanskega konsuma, kar pomeni znatno olajšavo tako v administrativnem pogledu, kakor tudi v pogledu tarifne politike. Določevanje letnega zneska državne trošarine bo izvrševala posebna komisija finančnega ministrstva, ki jo bodo tvorili zastopniki finančnega ministrstva, gradbenega ministrstva in električne centrale. Predsednik te komisije bo zastopnik finančnega ministrstva.

Čudna logika

V »Trgovskem listu«, ki si je dosedaj skušal ohraniti ugled resnega glasila, čitamo v zadnjem času članke, ki utegnejo temu ugledu resno škodovati. V zadnji številki je na primer objavil uvodnik, ki razpravlja o težkih davčnih bremenih s mnogo nedostatkami resnosti in stvarnosti. »Trgovski list« se čudi, da pri trimilijardnem zmanjšanju proračuna ni bilo mogoče doseči nobene davčne olajšave. On smatra, da bi bilo to izvedljivo, ako bi država izterjala davčne zaostanke v drugih pokrajinah — v času, ko je po priznanju istega T. l. pridobila sposobnost vseh slojev padla na minimum. Remnica je, da je v prešli letih ne enaka davčna praksa in po nekod tudi nesposobi davčni aparat ustvaril med posameznimi deli države razlike ki so ogromne, ali da se te razlike v zaostankih lahko izenači baš danes, tega seveda tudi »T. l.« resno ne misli. Da je pa davčna praksa glede tekočih obvez povsod enako kruta in da fiskus sedaj enak, ali pa še hujše kakor v naših prilikah tudi v drugih krajih države, to je dejstvo. Enakopravnost je tu v polni meri izvedena, če ravno bi gotovo vsi želeli izenačenja v olajšavah in ne v postritvah.

Pokojnine so dejansko narastle, vsaj kar se budžetskih števil tiče, ker je na žalost še le sedaj po tolikih letih izvedena točna evidenca vseh upokojujencev, katerih veliki del se je preje plačeval iz rezervnih kreditov. Da bi se pa izvršila redukcija upokojujencev ali redukcija pokojnin, tega menda »Trgovski list« ne zahteva. Interesantno je da list, ki drugače toliko toži nad popolnim propadanjem našega šumskega gospodarstva, za državne šume zavzema drugo stališče, češ da bi pri kolikaj dobrem gospodarstvu morale dati dobičke.

Tudi stališče nampram državnim rudnikom je zanimivo. »Trgovski list« smatra, da so pasivni, kar je netočno. Nasprotno! Oni da jejo državi nad 40 milijonov čistega dobička. Nekateri posamezni rudniki so gotovo ne izplačajo. Po Trgovskem listu bi se morali takoj zapreti. V prvi vrsti torej Velenje in Zabukovca? Kaj z delavci? To je za Trgovski list očitno manj interesantno.

Istočasno ko »Trgovski list« to piše, je g. predsednik Zbornice za TOI zrevelitiran nad tem, da država naroča tako velike množice premoga pri svojih lastnih podjetjih. On zahteva za TPD mnogo, mnogo več narocil. Iz srca bi jih privoščili trboveljskemu delavstvu, toda z logiko »Trgovskega lista« se take zahteve ne dajo utemeljevati. To je tista logika, ki bi v slučaju, da se državnim rudnikom nahajajo v Sloveniji, z ogorčenjem protestirala, ako bi država le pet kilogramov narocil dala prijaznim premogovnikom. Mi menimo, da bi bilo bolj nametno, če bi »Trgovski list« tak način razpravljanja o resnih gospodarskih problemih enkrat za vselej opustil.

DAMSKI PLAŠČI!

vsak drugačen — vsak posebnost zase — vsak eleganten

K. PUČNIK, LJUBLJANA
Selenburgova ulica 1, nasproti kavarni »Zvezda«

Dežni plašči in suknički vseh vrst za dame in gospode; za gospode vsa oblačila po meri.

Tragična smrt pod vozom

Slivnica, 8. aprila. Ko se je včeraj popoldne vračal iz gozda z vozom stelje posestnik Ivan Vrbič iz Hotinje vasi, ga je na potu spremljal 18-letni sin Leopold ter mu pomagal pri zaviranju voza po strmem pobočju Pohorja. Pot je vodila po skrajno slabih pohorskih cestah ter je večkrat pretila nevarnost, da se voz prevrne. Ze v neposredni bližini doma se je voz znova zamažal. Kljub temu, da se je na višji strani opiral vanj z vilami sin Leopold, ki pa ga nikakor ni mogel odbržati v ravnotežju. Voz je pretignil s seboj tudi fanta, ki pa je pod bremenom še enkrat močno zakričal, nato pa utihnil. Takoj so prihiteli na pomoč sosede, ki so bili deloma tudi priče nesreče ter izvlekli izpod voza fanta že mrtvega. Za tragično umrlim Leopoldom globoko žalujejo starši, ki bi jim bil v starih letih gotova pomoč kakor tudi ostala soseska. Pokopali so ga danes, v soboto na pokopališču v Slivnici.

Katastrofa v južnoafriškem rudniku
Johannesburg, 8. aprila. AA. V zlatem rudniku Langlaagtu je sredi nastal požar. Ogenj je izbruhnil v rovu, ki je globok nad tisoč metrov. Sedem rudarjev je pri tem našlo smrt. Sedem drugih rudarjev so prepeljali v bolnico.

Pri nervoznosti in živčnih boleznih

deluje »Planinka« zdravilni čaj neposredno na izvor bolezni s tem, da povečava splošno obnovo tkiva. Na ta način se dovaja več hrane živcem in izmučenost živcev se odpravi.

Zdravilni »PLANINKA« ČAJ BAHOVEC ojači izločujoče organe, krepi kri, srce in ves organizem in povzroči, da živci zopet pravilno delujejo. Zahtevajte v lekarnah in drogerijah samo pravi zdravilni »PLANINKA« ČAJ BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih zavojčkih po Din 20.— z naslovom izdelovalca

LEKARNA MR. L. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. br. 1/349 od 6. julija 1932

Premog za železnice

Pri definitivni razdelitvi dobav premoga so dobile Trbovlje 33-750 ton mesečno, kar znači dva delovna dni na mesec več

Beograd, 8. aprila. Po dolgih pripravljanih razpravah, v katerih je bilo treba premostiti velike težkoče, se je včeraj dopoldne sestal komite ministrov in sklepal o razdelitvi premoga za državne železnice. Komite je še enkrat prešudiral celo vprašanje, ali do odločitve še ni prišlo. Šele opoldanska seja ministrskega sveta je sklenila definitivno razdelitev dobav premoga za državne železnice za proračunsko leto 1933-34. Od celokupne mesečne količine 135.000 ton, ki jo smatra prometno ministrstvo za minimalno, je bilo odkazano trboveljskemu revirju 33.750 ton, to je nekaj nad 5000 ton več, kakor lansko leto. Ta relacija, ki predstavlja 25 procentov celokupne potrebe državnih železnic na premogu, ostane stalna tudi pri eventualnem zvišanju, odnosno znižanju dobav. V efektu pomeni povišanje trboveljske kvote približno dva nova delovna dneva na mesec.

Kakor znano, je vprašanje dobav premoga za državne železnice postalo v zadnjih letih posebno težavno. V dobah konjunktore se je tudi na polju premogovne industrije razvila velika investicijska vročina in povsod, kjer so se pokazala večja najdišča premoga, so se etabrirali premogovniki, v katere so bili vloženi ogromni milijoni kapitala. Iz naše banovine je znano, kako so se razširili revirji TPD. Nove, deloma prav znatne premogovne industrije so oživele na Hrvaškem in zlasti v Srbiji, a tudi država, ki je lastnica velikih premogovnikov v Bosni, je pričela razširjati in spopolnjevati svoje obrate.

Ko je pritisnila gospodarska kriza in se je pojavljati zlasti v naši industriji in tudi v našem prometu vedno večji zastoj, je bila naravna posledica, da je začela občutno padati tudi poraba premoga. Mnogi rudniki, ki finančno niso mogli zdržati, so propadli, drugi so na minimum skrčili svoj obrat. Za vsako dobavo večjega obsega so se naravno razvile ljute borbe, ki po svojih posledicah niso bile le borbe za gospodarske interese rudniških lastnikov, temveč še v jačji meri borbe za socialni obstoj zaposlenega delavstva. Posebno težko so bili prizadeti trboveljski revirji, ki so zaradi svoje moderne racionalizacije imeli nekaj časa v naši državi skoraj privilegiran položaj. V letu 1925. je produkcija trboveljskih revirjev znašala 36,5 procenta celokupne produkcije v državi in akoravno le-

žijo Trbovlje ekscentrično in je dobava trboveljskega premoga za vzhodne in južne dele države združena z visokimi transportnimi stroški, je vendar trboveljski premog prodiral celo v Južno Srbijo. Ti časi so na žalost minili.

Tudi napram železnicam je imel trboveljski premog ugodno situacijo. Dober po svoji kvaliteti, skrbno sortiran in izbran, je mogel izpodrinjati premog iz drugih privatnih rudnikov, ki so obratovali primitivnejše, in deloma tudi premog iz državnih rudnikov, katerih organizacija ni bila še izgrajena. Še leta 1928, so imeli trboveljski rudniki skoro polovico vseh dobav za državne železnice. Ta delež pa je naglo padel. Produkcija v državnih rudnikih je bila vse večja, potreba pri železnicih pa vedno manjša. Lansko leto so bili trboveljski revirji udeleženi na železniskih dobavah le še z nekaj čez 20%. Ker je istočasno padla uporaba trboveljskega premoga tudi pri industriji skoraj za polovico, se je socialna kriza v trboveljskih revirjih lansko leto pokrtila do neznanosti.

Povečanje dobav za državne železnice je postalo na ta način eminentno socialno vprašanje, ki je bilo pa tem težje, ker so gospodarski interesi države vezani na njeno lastna rudniška podjetja, ki dajejo državi nad 40 milijonov čistega dobička na leto, in ker isto socialno vprašanje, čeprav ne v tolikem obsegu, obstoja tudi v ostalih premogovnih revirjih. Borba za povečanje dobav trboveljskega premoga za železnice je v teh okoliščinah postala borba za vsakega pol procenta. Uspehi, ki je dosežen, zaradi tega ne more znatno rešiti trboveljskega problema, on prinaša le skromno olajšanje položaja. Ministrski svet je povišal dosedanj udeležbo trboveljskih rudnikov na železniskih dobavah od nekaj čez 20.000 na 33.750 ton, kar znači približno dva delovna dneva na mesec več.

Ta uspeh je pripisati v prvi vrsti sistematični in energični akciji, ki jo je vodil g. minister dr. Kramer v najtežjih okoliščinah. Mogel je je proti interesom zlasti državnih rudnikov dovesti z navedenim uspehom, ker je tudi prometni minister g. inž. Radičević pokazal razumevanje za to vprašanje. Seveda dobave za državne železnice predstavljajo le eno plat trboveljskega problema in TPD bo morala s svoje strani napeti vse sile, da — pa makar z izgubo vsakega dobička — trboveljsko premog forsira v privatnem, zlasti industrijskem odjemu in da z uvedbo najstrožje štednje v svoji upravi omogoči sklanost svojih gospodarskih z običnimi socialnimi interesi našega delavstva in naših delavskih krajev.

Prihod pravoslavne škofa v Zagreb

Danes bo svečano ustoličen

Zagreb, 8. aprila. n. Danes ob 17. je prispel semkaj novomenovani zagrebski metropolit Dositej. Na postaji ga je sprejela častna četa vojske z godbo. Bli so zbrani zastopniki vseh oblasti v Zagrebu razen bana dr. Perovića, ki je odsoten. Ko je metropolit stopil iz vagona, ga je decem med sviranjem godbe obšla s cvetjem. Prvi je pozdravil metropolita predsednik srbske pravoslavne cerkvene občine v Zagrebu, nato mestni načelnik dr. Krhek, končno pa deček iz pravoslavne osnovne šole v Bosovičevi ulici v imenu pravoslavne dece. Metropolit se je z lepimi besedami zahvalil vsem za dobrodošlico ter zaključil: »Prihajam zato, da širim ljubezen in slovo med brat ter da delam za edinstvo in blagor naroda.« Velika povorka avtomobilov je nato krenila proti pravoslavni cerkvi. Metropolit Dositej sta spremljala škopski metropolit Josp in episkop plaški dr. Maksimilijan. Pred cerkvijo je pričakovalo novega metropolita mnogo pravoslavnih duhovnikov. Tu ga je v imenu svetčenstva pozdravil arhijerej Kokić; metropolit je v svoji zahvali izrazil nado, da bosta njegov prihod in bivanje rodila bratstvo ljubezen. V cerkvi se je vršila kratka molitev, nakar so novega škofa spremili v njegov dvorec v Deželjevi ulici. Ob 18. se je metropolit snet vrnil v cerkev, kjer je bilo veliko bdenie. Jutri ob 8.30 se prične svečana liturgija, ob 10.30 pa bo svečano ustoličenje novega zagrebskega metropolita.

Savski ban v Čakovcu in Varaždinu

Čakovac, 8. aprila. n. Sem je prispel savski ban dr. Perović. Sprejel je sreskega načelnika ter je nekaj ur nato odpotoval v Varaždin.

Novi poljski konzul v Zagrebu

Zagreb, 8. aprila. n. Danes je prispel v Zagreb nov poljski konzul Stepan Fiedler-Alberti; nastanil se je v hotelu »Esplanade«.

Madžarska liga za Podunavlje

Budimpešta, 8. aprila. g. Danes je bila v Budimpešti ustanovljena madžarska liga za Podunavlje. Nova ustanovljena družba se bo nepolitično bavila z gospodarskimi in kulturnimi vprašanji Podunavja. Na ustanovnem zasedanju je bil zastopan tudi znanji urad po legatskem svetniku baronu Vilentiju Za predsednika lige je bil izvoljen bivši državni tajnik prof. Elemer Hantos, ki je v svojem nagovoru kratko orisal namen družstva. Slične lige za Podunavlje bodo hkrati ustanovljene tudi v ostalih podunavskih državah.

Javna dela v obeh mariborskih srezih

Maribor, 7. aprila.

Kakor v drugih srezih dravske banovine so pričeli s podporo državne pomožne akcije javna dela tudi v sreskih okoliščinah Maribora za levo in desni breg. Pripravili so gramoz v humskem kamnolomu za cesto Rupert-Hum in Sv. Peter-Ložane, v Mornarstvu za občinsko cesto Ranc-Doberjen, precej ljudi je našlo zaposlitve v Korenjskem kamnolomu, iz katerega so navozili gramoz za občinsko cesto Spodnji Duplek-Korena, živo je bilo tudi v Dolajšem kamnolomu pri Sv. Jakobu, iz katerega so dovažali gramoz za banovinsko cesto Sv. Jakob-Poljska vas in za odcep od banovinske ceste proti Sv. Jakobu. V Bresternici so pripravili material za nasip občinske ceste Bresterica-Sv. Križ in banovinske ceste Maribor-Merenberg-Dravograd. V kamnolomu pri Zimici so pripravili gramoz za občinsko cesto Zgornji Duplek-Zimica.

Predvsem so bili deležni podpore pomožne akcije nezaposleni delavci. Po vsestranskem razmotrivanju je bilo sklenjeno, da se medza izplača celotno v gotovini. Sreško načelstvo Maribor, desni breg, je sklenilo razdeliti 270.000 Din na tri dele in tako pripade na sodni okraj Slovenska Bistrica 120.000 Din, na sodni okraj Maribor — dravska dolina 90.000 Din, na sodni okraj Maribor — bližnja okolica pa 60.000 dinarjev. Ta razdelitev se je izvršila sporazumno s krajevnimi činitelji in sreskim cestnim odborom v Mariboru.

Tudi v sreskem okolišu za levi breg Drave so pričeli s pomočjo z deli v kamnolomih, kjer so pripravili gramoz. V kamnolomu Tinje za banovinsko cesto Slovenska Bistrica — Tinje, v kamnolomu Ugovcu za tlakovanje banovinske ceste Spodnja Ložnica — Gladomesko — Ugovec, v kamnolomu Šegi tolenec za banovinsko cesto Poljane — Majšperk in odcep pri Makolah, istotam so nalomili tudi kamen za cesto in opornike mostu v Studencah in Hruštovcu; v sodnem okraju Maribor so v glavnem pripravljali v kamnolomu ob cesti gramoz za ceste: Podvelka — Ribnica — Sv. Lovrenc na Pohorju, dalje za banovinsko cesto Sv. Mikleč — Hoče — Reka, za banovinsko cesto Fram — Račje — Ptuj in za banovinsko cesto Maribor — Ruše — Selcica, za banovinsko cesto Reka — Sv. Arah — Ruše in še za nekatere druge ceste. Tudi v srezu Maribor levi breg se izplačuje delavcem podpora kot zaslužek v denarju.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, hladno, ponekod deževno. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Še malo spremembe. Na robu Alp malo toplejše.

Naši kraji in ljudje

Stari sv. Florijan obnovljen

Ljubljana, 8. aprila. Od prevrata sem se Ljubljana nenehoma obnavlja, lepša, regulirana in popravljena. Pri vseh teh delih ne gre za velikopotezne akcije, saj za to sedaj ni bilo in bržkone tudi kaj kmalu ne bo zadostnih sredstev. Zato pa je še več hvala vredno delo, ki je bilo in ga še opravljajo z malim denarjem, kolikor ga mestna občina more iztrgati iz svoje blaginje za te umetniške potrebe mesta. Kajti vsa ta obnovitvena in regulacijska dela so plod mojstra Plečnika, ki je sko-

ro iz nič v mestu ustvaril predele, ki so pravi baročni biseri. Seveda je bil zmogel takega dela le umetnik, ki visi z vsem srcem na svojem mestu, ki lepi ideji zapostavlja vse svoje osebnosti. Tako vzorno nesebičnostjo nam je Plečnik med drugim ustvaril novo Cojzovo cesto s šentjakobskim trgom, Vegovo ulico z Napoleonom trgom, Masarykovo cesto, regulacijo Tivolija, okolico Sv. Petra itd., v zadnjem času pa obnavlja po njegovih načrtih cesto na Grad, stopišče in cerkev pri

Sv. Florijanu, s katerimi deli bo v vsej svoji lepoti prikazan obrobek stare Ljubljane: Vegova ulica — Napoleonov trg — Emonjska cesta — Cojzova cesta, Šentjakovski trg, mimo Sv. Florjana na Grad.

Na slikah je videti obnovitvena dela na pročelju najstarejše ljubljanske cerkve in regulaciji ulice na Grad; a pogled je eden najslavnejših v stari Ljubljani, in nam nazorno prikazuje utemljenost, v kateri so živeli v Prešernovih časih naši »zadovoljni Kranjci«.

Jadranska zavest drami Slovence

Uspehi tvornega, nacionalno-socialnega dela za narod in Jadran — Nad osem milijonov državljanov še ni videlo morja — Jeseni bo grandiozna jadranska svečanost v Splitu

Vzroki velikega razmaha Jadranske straže po vsej državi, zlasti pa tudi pri nas, so jasni. Veliki politični migljaji zadnjih časov nas dramijo k ljubezni in jantju naše edine vsedrjavne pomorske organizacije. Danes je v taboru JS že nad 100.000 Jugoslovenov. Ali vedeti je treba, da imajo sosedje tam preko kar osem ire, dentističnih organizacij z milijardnimi premoženji in da je v balii organiziranih 600 tisoč »mornarčkov«. — Po sklepih na lanskem kongresu v Skoplju je vodstvo Jadranske Straže prešlo k tvornemu, nacionalno-socialnemu delu in uspehi so že močno vidni ne samo v naraščanju članstva in smotanju vedno novih podružnic, marveč tudi v storjenih dejanjih. O tem je tajnik centrale dr. Rabić iz Splita podal v nedeljo na glavni skupščini v Novem mestu nekaj prav zanimivih navedb.

Na Jadranu se že gradijo domovi posameznih oblastnih odborov. Posebno marljiv je Zagreb, ki adaptira v Jelsi na Hvaru poslopje, dobljeno od ministrstva za socialno politiko. Vsa Vojvodina je vnetja za svoj lastni dom v Omišu, za katerega so v treh mesecih zbrali 600.000 Din. Sarajevčani pripravljajo svoj dom v Budvi, Skopljanec se iščejo kaj primernega na Jadranu. Osječani nočejo zaostati. V Splitu bodo povedali dom Jadranske Straže in zmogli 5 milijonov dinarjev stroškov. Ljubljanski oblastni odbor bo takisto v kratkem sprožil gospodarsko akcijo, da si ustvari lasten dečji dom na Jadranu.

Kaj hoče Jadranska Straža? Da bo Jugoslavija prava pomorska država, ne pa po mentaliteti samo kontinentalna, kakor je še danes. Imamo najlepše slovensko morje, lahko pa tudi trdimo, da imamo najmanj osem milijonov državljanov, ki lastnega morja sploh še niso videli niti. Kakšna čudesa ustvarja Poljska s svojimi 73 kilometri pešene morske obale. Države, ki so brez morja, kakor Avstrija in Češka, slovaška, pošiljajo na našo obalo, ki se ji lahko primerja samo še grška, vsako leto številne plimaneve vagonov otrok, kakor tudi odraslih, potrebnih oddiha, razvedri-

la in okrepčila. Tudi pri nas že lepo uspevajo posamezne take socialne akcije, toda še v vse premajhnem obsegu. Treba je, kakor je v nedeljo pravilno poudaril dr. Rabić, ustvariti permanentno preseljevanje iz zaledja k morju in obratno! To je edini način, da bo prebivalstvo Jugoslavije, zlasti pa novo pokolenje vzgojeno v jadranski zavesti, z razširjenim obzorjem, z ljubeznijo do morja in njegovih lepot in s praktičnim zmisлом za koristi, ki nam jih morje more in mora nuditi. V Jadranu nam ležijo zakopani milijardni zakladi, ki ne vzbujajo zaman pohlepa tujecev!

Jadranska Straža ni nikakršna organizacija šablone in fraz. Po njenem prizadevanju je letos prijavljenih toliko izletov na Jadran, da nobena organizacija v zadnjih letih ni privabila k morju tako visokega števila posetnikov. Pa središtemski izlet s »Kraljico Marijo«: to ne bo le udobno in lepo potovanje za razmeroma cenen denar, marveč odlična in pomembna manifestacija, ja pomorskih zvez med Francijo in Jugoslavijo.

Ena največjih nacionalnih manifestacij zadnjih let pa bo letošnji jesen v Splitu, ko bo Jadranska Straža svečano izročila vojni mornarici šolsko ladjo. Jadranska Straža je srečno premagala tudi težkočve v tej zadevi in pred nekaj dnevi je že odpotoval v Hamburg, oddelček naše vojne mornarice iz Boka, da dovede ladjo v domače morje. Vredna je nad milijon dinarjev, ali njen pomen ni toliko v gmočni vrednosti. To je kapital ljubezni, ki se nam mora obrestovati z dobro vzgojo mornarkega naraščaja, med katerim je toliko slovenskih dečkov, da ni povsem brez osnove krilata označba: »kr. slovenska vojna mornarica«. V Split pridejo Čehi s posebnim vlakom — vedeti je treba, da je jadranska organizacija med njimi že zelo razvita. A Slovenci? Res da nas bo sokolski zlet na Vidov dan v veliki meri angažiral, ali prav gotovo bo častna tudi naša udeležba na velikanski jesenski svečanosti v Splitu.

Za Velikonoč pride v Elitni kino Matica najslavnejši pevec in umetnik sveta

F. ŠALJAPIN

Pel in igral bo naslovno vlogo v velifilmu

Don Quichotte

Zanimivosti banovinskih proračunov

Beograd, 7. aprila.

Banovinski proračuni za proračunsko leto 1933-23 so odobreni. Če se primerjajo po višini odobrenih celotnih zneskov, si sledijo banovine v naslednjem redu: savska 184.219.861 Din, dunavska 143.596.280 Din, dravska 120.051.063 Din, zetska 48.234.738 dinarjev, moravska 46.568.901.84 Din, primorska z 42.069.663 Din, vardarska 40 milijonov 683.697 Din in vrbaska s 34.676.155 dinarjev.

Državno pomoč h kritju potrebščim dobiva sedem banovin. Take pomoči ne dobiva samo dravska in dunavska banovina. Najvišjo državno pomoč dobi zetska banovina, in sicer v znesku 21.164.239 Din, tako da znaša ta podpora skoraj 44 odstotkov vseh potrebščim. Nato sledi: primorska z 18 milijonov 383.435 Din pomoči (43,7% potrebščim), moravska s 16.600.000 Din (35,8% potrebščim), vrbaska s 16.236.098 Din (44,2%), dravska z 11.721.694 Din (17,6%), vardarska z 4.857.811 Din (11,9%) in savska z 1 milijon 500.000 Din (0,71% potrebščim).

Zanimivo je, kako se porazdeljujejo te banovinske potrebščine na prebivalstvo dotičnih proračin. Za podlago smo vzeli število prebivalstva po ljudskem štetju, ki se je izvršilo 31. marca leta 1931, in potem takem naslednji rezultati niso popolnoma točni, ker se je prebivalstvo naše države v dveh letih gotovo pomnožilo, toda razmerje pa odgovarja tudi povečanemu številu prebivalstva. Pri banovinah, ki za kritje svojih potrebščim dobivajo pomoč, smo seveda to državno pomoč oddeli od skupnega zneska potrebščim.

Najmočnejše je obremenjeno prebivalstvo v dravski banovini, kjer za pokritje banovinskih potrebščim ni določeno nikake državne pomoči in ob 1.120.549 prebivalcih prihaja na vsakega prebivalca 107 Din banovinskih potrebščim. Pripomniti je treba tu, da so v tem znesku vsoti tudi gospo-

darski dohodki banovine, kakor povsod pri ostalih pokrajinah. Nato sledi savska banovina s 70 Din na prebivalca ob 2.603.633 prebivalcih; dunavska z 2.310.320 prebivalci in malenkost nad 60 Din na osebo, dravska z 1.643.073 prebivalci in 33,4 Din, zetska z 910.350 prebivalci in 29,7 Din, primorska z 882.920 prebivalci in 26,8 Din, vardarska z 1.656.348 prebivalci in 21,6 Din, moravska z 1.452.967 prebivalci in 20,6 Din ter naposled vrbaska z 1.008.190 prebivalci in 18 dinarjev banovinskih potrebščim na osebo.

Za tistega, ki bi hotel še točneje določiti obremenitev prebivalstva z banovinskimi davščinami, za kar bi bilo treba od ostalega kritja potrebščim oddeti »gospodarske dohodke« posameznih banovin in prišteti protipostavko v potrebščinah za to poglavje — v komunikaciji, ki ga je izdalo finančno ministrstvo, se te protipostavke ne navajajo — naj pa vsaj navedemo število v dohodkih, ki so naslednje: dravska banovina 32 milijonov 506.803 Din, dravska 15.739.369 dinarjev, dunavska 25.227.901 Din, moravska 5.231.802 Din, primorska 3.637.840 Din, savska 54.911.161 Din, vardarska 2 milijona 719.108 Din, vrbaska 2.277.275 Din in zetska 4.444.373,94 Din.

50-letnica celjske obrtne nadaljevalne šole

Celje, 7. aprila.

Celjska obrtna nadaljevalna šola bo slavnostno praznovala 50 letnjico svojega obstoja. Učiteljski zbor (26 učnih oseb v 13 razredih) pripravila učence in učence z vso ljubeznijo na praznovanje, ki bo vsebovala predvsem veliko razstavo šolskih pismenih in risarskih izdelkov v Obrtnem domu in akademijo, pri kateri bodo sodelovali samo obrtni vajenci in vajenke. Akademijo bo v celjskem gledališču otvoril mestni župan g. dr. Aloj-

zij Goričan. Sledila bo deklamacija obrtne vajenke, ki bo prednašala posneten celjskega učitelja g. Frana Roša v proslavo jubileja. Nato bo izvajal šolski obrtni naraščaj več točk; nastopil bo nad 50 fantov in deklet broječ mešan zbor, ki bo pod mojstrsko taktirko g. Peca Segule zapel več narodnih in umetnih pesmi. Ta šolski zbor obrtnih vajencev in vajenk je prvi svoje vrste v dravski banovini in menda v vsej Jugoslaviji.

Po kratkem poročilu iz 50-letne kronike, ki ga je podal upravitelj g. Joško Bizjak, bo sledil telovadni nastop vajenk in vajencev ob spremljevanju klavirja. Akademijo bo zaključila živa slika, ki bo predločila delo našega obrtnega naraščaja pri pouku v šoli ter v mojstrovni delavnici; slika bo po svoji vsebini in strokovni razporedi glede na 50-letni šolski jubilej nekaj izrednega. Celotno proslavo bo umetniško poživljal orkester Celjskega godbenega društva pod vodstvom kapelnika g. A. Klišnika.

Ivan Vošnjak

Ptuj, 8. aprila.

Na Mestnem vrhu nad Ptujem je zatisli trudne oči g. Ivana Vošnjaka, mož, katerega mladost in moška doba je bila posvečena neumornemu gospodarskemu in političnemu delu. V svojem prijaznem »Ivanovcu« je preživel jesen življenja, a doma je bil iz soštanja, kjer se je rodil 8. februarja 1851. Ker je bil določen za naslednika očetu v usnjarski obrti, se je v mladih letih izpopolnjeval v tej stroki po tovarnah v Budimpešti, na Dunaju in v Lincu. Leta 1874, pa se je vrnil iz tujine, prevzel očetov dom in takoj začel vsestransko uveljavljati svoje odlične sposobnosti. Pridobil si je zasluge, ki mu jih soštanj in šaleška dolina ne moreta in ne smeta pozabiti.

Od leta 1876. je bil štiri periode načelnik, štiri pa podnačelnik soštanjskega okrajnega zastopa. Mnogo se je brigal za povzdigo kmetijstva in povzročil zlasti velik napredek sadjarje v vsem soštanjskem okraju. Nekaj mesecev po volitvah v okrajni zastop (1876) so bile razpisane tu di občinske volitve v soštanju. Prejšnjih volitev se okoličani navadno niso udeleževali, ker so stremeli po ločitvi okolice od trga. Tokrat pa se je Ivanu Vošnjaku posrečilo pridobiti okoličane za tako številno udeležbo, da so dosegli popolno zmago. Župan je postal ugledni posestnik Novak iz Družmirja, podžupan pa Ivan Vošnjak. Štiri leta pozneje je bila izvršena delitev občine v trg in okolico. Poslej je bil Vošnjak vedno občinski odbornik, v dobi let 1897. do 1900. pa tudi župan. Kot tak je na vseslovenskem županskem shodu v Ljubljani (1898) govoril za ustanovitev nadsodišča v Ljubljani ter je v svojem temejtnem govoru poudarjal potrebo in pomen takega sodišča za Slovenijo. Dolga leta je bil tudi član krajevnega in okrajnega šolskega sveta. Z vso vneto je delal za razvoj šolstva v soštanjskem okraju in je bil neustrašen zagovornik učiteljskega, ki je bilo v onih časih izpostavljen najhujšemu napadom narodnih, pa tudi političnih nasprotnikov.

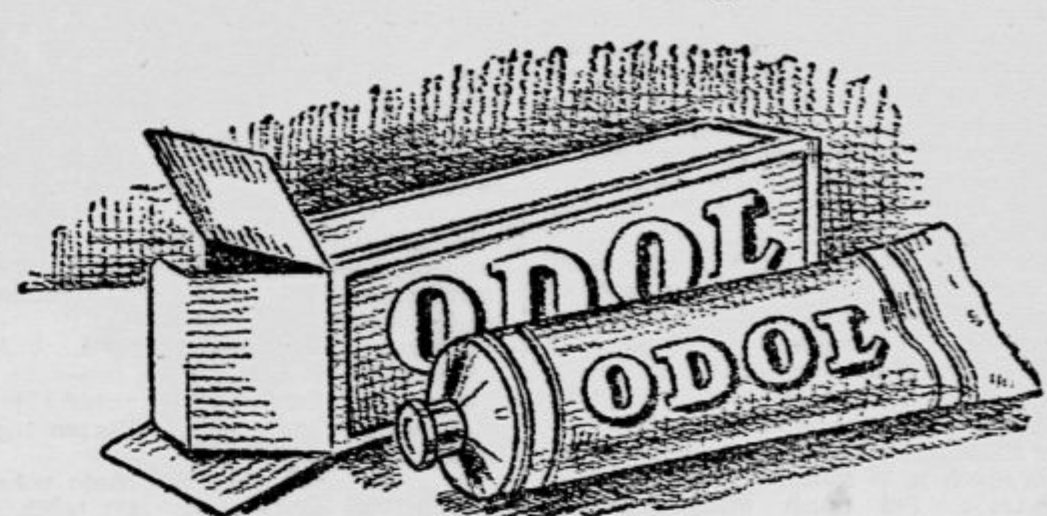
Leta 1896. je bil izvoljen za poslanca v štajerski deželni zbor. Zanimivo je, da so ga volili tudi nemški kmetje marenberškega okraja. Čeprav so bili slovenski poslanci prvotno obsojeni k popolni pasivnosti, je Ivan Vošnjak 29. decembra 1902 stavil predlog za ustanovitev kmetijske šole v slovenjgraškem ali celjskem okraju, in sicer z enoletno učno dobo in slovenskim učnim jezikom. Za predlog so glasovali tudi nekateri nemški poslanci. Zaradi zavlačevanja te zadeve so slovenski poslanci pričeli z obstrukcijo in v letu 1904. so dosegli, da je bila dovoljena kmetijska šola v št. Jurju ob južni železnici.

V soštanju je bil Ivan Vošnjak najvnetejši pobornik vsega narodnega pokreta. Pred vsem je bil v vrsti ustanoviteljev šaleške čitalnice, iz katere so se počasi razvijala vsa poznejša narodna in kulturna društva, ki danes širijo narodno zavest po šaleški dolini. Sodeloval je pri vseh prireditvah ter je bil zaradi vsega petja, prirojene dovornosti in ljubeznive segovosti nad vse priljubljen družabnik. Šaleška čitalnica mu je poklonila v priznanje zaslug diplom častnega predsednika.

V trdni veri na uspeh si je zasnoval velikopotezen načrt za razširjenje in moderniziranje svojega podjetja, tovarne usnja. Da mu to ni uspelo, so bile krive tedanje razmere, pred vsem kriza, ki je tista leta (1907) v usnjarski stroki prevečala vso Srednjo Evropo, v veliki meri pa tudi v svoji sredstvih neizbirna konkurenca. Zapuščil je svoj rojstni kraj ter se umaknil na svoj novi dom »Ivanovec« nad Ptujem. »Jutro« se je spominjalo tega zaslužnega moža ob prički njegove 75-letnice (1926.). Z Ivanom Vošnjakom lega v grob mož, ki se je skoraj pol stoletja boril za pravice svoje

Pred nadležnim obarvanjem zob Vas obvaruje

ODOL zobna pasta

ODOL zobna pasta ima veliko čistilno moč zaradi svojih obilnih koloidnih sestavin. Zobovje očisti temeljito ter odpravi vsak neprijeten vonj, vsa barvila in vso nesnago.

ga naroda, pri tem pa je še bojeval težak življenjski boj. Naj mu bo lahka črna gruda! V naši politični zgodovini mu bo ohranjen časten spomin.

Koncert pevskega zbora FS

Maribor, 8. aprila.

Spoštovani gospod uredniki! Nekaj dni pred koncertom je vaš cenjeni list prinesel nekoliko lepih besed o pevskem zboru FS v Mariboru in je zlasti poudarjal, da se naša srednješolska mladina hvalevredno udeležuje na glasbeno kulturnem polju in da so občiti o njeni brezbriznosti neosnovani. Da ste imeli priložnost prisostvovati koncertu FS v ponedeljek, dne 3. t. m., v unijski dvorani, bi se bili prepričali, da pohvala ni povsem zaslužena. To se pravi, pohvala gre pevskega zboru, ampak tudi samo njemu, ne pa ostalemu dijaštvu, ki je zasedlo vso galerijo in lep del priličja. Dijaško občinstvo se je namreč vedlo tako nedostojno, brezobzirno in nedisciplinirano, da je skoro vse koncertni večer, v katerega je prof. Schweiger s svojimi pevci po legali toliko nesebičnega truda, postal farsa.

Pa ta neprijetni pojav ni nov. V zadnjem času je tako rekoč na dnevnem redu. S podobnim obnašanjem so dijakli motili nedavno koncert Jadranske straže, pesni večer obeh Mlakarjev in prireditve »Napredka«. Tega mladega občinstva se je lotila neka nerazumljiva objestnost, neka razbrzdanost, ki mora imeti svoj vzrok v slabih vzgoji, pa ne samo v slabih domači ali šolski vzgoji, še več morda v slabem izveščenju. To pa je poglavje, o katerem bodo morali odločiti krogi globlje razmišljati. Dijakli morajo priti do spoznanja, da je pri resnem kulturnem delu potrebna resnost. Opazili smo jo zadnjič na koncertu samo pri članih in članicah zbora; a resnost je pogoj tudi za one, ki s posetom podpirajo resna stremjenja.

Toliko sem moral povedati, preden preidem na samo stvar, ker želim, da se nam iz sedanje mladine ustvari časovna zrela koncertna publika. Mladina mora znati ceniti delo in trud svojih tovarišev, ne pa jih smatrati za predmet svojih neslanosti ali svoje zabave in s tem v kali ubijati vsako dobro voljo. Mora pa biti tudi obzirna do ostale publike, ki je želela z vso ubranostjo poslušati koncertne točke naših mladih pevcev.

Kar se tiče pevskega zbora samega, prav z veseljem ugotavljam, da je precej hromogen in razpolgal v glavnem s čisto dobrim pevskim materialom. Mešan zbor je dovolj številen (menda okoli 90) in lepo vpet. V tehničnem in glasbenem oziru kaže že prav razveseljiv napredek, tako da je tudi program postal bolj zanimiv v primeri s programom prvega (predlanskega) nastopa. Z mladostnim poletom so madi pevci podali pesem za pesmijo, po večini narodne; svezost glasov je prijetno zajela poslušalce in je prava škoda, da se je marsikatera fineša izgubila v sumu in ropotu dijaške publike. Mešan zbor je odpel s posebnim zanosom Adamičovo, njemu posvečeno »Našo pesem«, s katero se je večer otvoril in zaključil.

Posebej je nastopil ženski zbor (nad 100 pevki), ker je »sodeloval tudi pevski zbor

zavoda šolskih sester), ki je v glavnem imel težjo nalogo, a jo je vendar zelo častno rešil. Na klavirju ga je spremljala mnogo obetajoča učiteljica M. Kaffou.

Predalec bi šlo, če bi hotel poročati podrobneje. Le toliko še, da so na programu bili zastopani Adamič, Anđel, Dev, Doktor, Kuba, Konjović, Pahor, Premr in Sattner. Posebne ovacije so veljale navzočemu komponistu Pahorju po izvedbi njegove skladbe »Cimolo dno«. Zborovodja profesor Schweiger je spet enkrat podal dokaz, da se z intenzivnim in smotnim delom morejo doseči lepi uspehi tudi s prvotno okornimi mladimi glasovi. Želim mu na daljnjih uspešev v vzgajanju naraščaja za naše pevske zore, a želim mu tudi razumnejše publike.

V. M.

Bolne žene dosežejo z uporabo »Franz Josefov« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, ker čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje Franz Josefov« vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Idejne smernice srednješolske mladine

Ob priliki nedavnega mariborskega kongresa slovenskega srednješolskega dijaštva so družine Prosveta (Novo mesto), Slova in Korotan (Celje) ter družini JSU in Kočevju in Kranju izdale resolucijo, ki vsebuje kot dodatek k dosedanjim še nadaljnje idejne smernice za delo organiziranega srednješolskega naraščaja. Našo javnost bodo gotovo zanimali nazori doraščajoče inteligence. Zato objavljamo glavne točke te resolucije. Glase se:

1. Hočemo, da se preneha žonglirati z jugoslovenstvom in slovenstvom in jasno povečamo, da je jugoslovenstvo pojem, ki družijo jugoslovenske rodove v skupnih etnografskih, nacionalnih in gospodarskih mejah; da je zgodovinska potreba, ki ne izključuje raznih individualnosti, katere ima naš narod v območju različnih kulturnih, socialnih, gospodarskih in političnih prilik. Trdno smo torej prepričani, da more edino enotna velika Jugoslavija, urejena na bazi popolne enakopravnosti, braniti in dokončno izpolnjevati tako težko priporočeno svobodo in neodvisnost našega naroda.

2. Priznavamo vsako iskreno politično borbo in vemo, da se sleherni režim menjava in da se mora prilagajevati trenutnim potrebam in prilikam ter se zaradi tega nikdar ne more izosteviti z nacionalno idejo. Vendar pa najostreje obojujamo vsako razdiralno delo katerikoli osebnosti, ki hote ali ne hote služi samo tujim interesom. Zastevamo lojalnost in poštenost vseh političnih voditeljev, ki vodijo ali bodo vodili usodo naroda in države, ker vemo, da more le enotna, smotrna jugoslovenska politika prinesiti blaginjo našemu narodu.

3. Onim preko naših meja, ki so lačni našše zemlje, pa jasno in glasno povemo, da stoji jugoslovenska omladina neomajno na braniku vse svoje domovine. Tu na severni meji naše države izjavljamo, da ne odstopimo nikomur niti pidi zemlje, na kateri prebiva naš narod, in prisegamo bratrom preko meja, da jih bomo brez ozira na žrtve podpirali v njihovi borbi.

4. Vemo, da v današnjem času ni primerne borba med jugoslovenstvom in slovenstvom, ampak da zavisi vsa bodočnost našega velikega naroda od pravične rešitve socialno - ekonomskih vprašanj današnje, tako razruvane družbe. Zavedamo se, da ne bomo našli rešitve v posnemanju tujih sistemov, ampak da je edina rešitev v tem, da si sami izgradimo popolnoma nov, našim prilikam odgovarjajoč sistem, ki bo edini lahko rešil akutne probleme našega naroda. Naš delavec, naš kmet in naš inteligent morajo postati deležni človeka dostojnega življenja.

5. Razumljivo je, da bo samo nova generacija prežeta s pravim idealizmom, jugoslovenskim demokratičnim in socialnim čutom, ki bo radikalna in revolucionarna v pozitivnem smislu, ki bo torej ustvarjala in gradila, ki nacionalnih in kulturnih dobrin naroda ne bo uničevala. — Da bo samo taka generacija znala in mogla dograditi na Balkanu Veliko Jugoslavijo, ki bo ekonomsko neodvisna in ki bo edina jamčila popolno svobodo našega naroda.

6. Naša šola in tudi večina drugih ustanov ne morejo nuditi mladini zadostne vzgoje v tem smislu. Naša pa bo svoje zatočišče med nami, ki bomo delovali vedno v smislu zgoraj navedenih smernic. Zato pozivamo vso mladino, da se nam pridruži in nam pomaga pri reševanju teh naših skupnih nalog.

Elitni kino Matica

Samo še danes

predvajamo najslajšo opereto skladatelja

Paula Abraham

LJUBEZEN Z NEBA

Najboljši igralci, očarljiva glasba, podžigajoči šlagerji in velezbavna vsebina!

Potno smeja in izvrstnih dvitovpov
Magda Schneider, Herman Thilmig, Szöke Szakall

Danes nov Foxov zvočni tednik
Predstave ob 3., 5., 7/8. in 10. uri zvečer!

Tel.

2124

Naši v Kragujevcu

Kragujevac, v aprilu.

O domačem ognjišču govoriti mi je naj težje. Slovenci so se v Kragujevcu strašno porazgubili. V mestu samem ne najdemo niti dveh naših družin v sosesčini. In vendar živi tu nad sto slovenskih družin, ki se med seboj kaj slabo poznajo. Vse družine je položaj v delavski koloniji, kjer je dobilo svoje domove okoli petdeset slovenskih družin. Ta del mesta živi čisto drugačno življenje od ostalega. Leži nad mestom, popolnoma ločen od njega, moderno in naravnost idealno urejen — najbrž kaj slabejšega ne najdemo nikjer drugje v državi. Tu žive po pretežni večini sami »prečanci«, uslužbenci vojaškega zavoda. Domačinov je vmes le malo. In tudi ti so se že čisto udomačili z našimi Košček naše življenje najdemo tu upodobljeno, kajti pred vsako hišo vidiš okusno urejene vrtnice s senčnico v sredini. Ulice so tu lepo tlakovane, široke, snažne. Ti naselenci imajo v svoji sredi tudi svojo šolo, gasilski dom, gledališče in drugo... Naše ognjišče je prišlo tu do popolnega izraza in ugleda. Naši so tesno zbliznani, sturjeni v lepo harmonično celoto. Sploh je to edini kraj čisto domačega značaja. Pri naših družinah najdemo vedno veselo domače razpoloženje. Pesem, radio, prijazen pomenek... Moške so zavedeni in modri očetje ne baš maloštevilni družinam. Žene, naše slovenske žene, po nos in vzor drugim zakonskim družinam. Vzglede gospodinje in matere. Mnoge se poleg domačega dela posvečajo tudi družinskemu delovanju in ne brez uspeha. Tako ima naša mlada dramatika veliko zaslobov v imenih gre. Drstvenkove, Ašmanove in drugih. Otroci, zdrav rod, naša nada — njih je v naselbini nad štirideset. Mnogo jih je že v šolah. Doma gostoljubni slovenski. V šolah se odrezujejo srbski.

Takšno je tedaj življenje v delavski koloniji. V mestu pa je, kakor rečeno, precej slabše za nas zaradi preražakropljenosti. Družinsko življenje je tu preveč samotarsko. Le redki medsebojni obiski ozivajo to enoličnost in skupnih domačih pomenkih. Poučarjam pa: tako v mestu kakor v koloniji imamo več vzornih, naravnost idealnih naših družin. Pri njih najdemo ohranjenost vse domače običaje. Naši pravniki pridejo pri njih do polne veljave. Pri drugih se je mnogo tega porazgubilo, marsikaj opušča. Seveda, pri tej stvari igra vidno vlogo tudi gnojna stanja... Tudi v mestu je več slovenskih šolovoznih otrok, niti naših srednješolcev obollega snola ne manjka. Tu bivata dve bliski učiteljski gospe. Vasišćeva in Rebernikova, sedaj vzorni materi in gospodinje, med samotnostimi poldnevi pa imamo marsikaj modristinje, cenjene po svoji spretnosti in okusu.

Naše ljudstvo dosti čita. Mnoge družine so stalne naročnice naših dnevnikov in tednikov. Kakor tudi leposlovnih časopisov. Naših hero »Jutro«, »Slovenski Narod«, »Življenje in svet«, »Domovina«, Veliko naročnic ima »Žena in dom« in »Ženski svet«. Tudi »Domači prijatelji« je pomemben, takisto »Književnost«. Le »Ljubljanski Zvon« še ni dovolj prodiral med nas. Glede knjižice moram povedati, da ima Vodnikova družina tu okroglo 30 članov. Zelo delavna je. Trilavski knjižničar, ki samoplačnik za približno 600 knjižic in se je pridno posvečeval vsi njeni članu... H koncu naj še dodam, da je življenje naših

družin v vseh pogledih skromno in varčno in da si je že več družin postavilo svoje lastne domove in se kupilo kakšen kosček zemlje.

Naši fantje in dekleta

Naši fantje, ki jih je v malem vzeto, nad sto, so pravi korenjaki. V tovarni vestni in marljivosti, kaj radi povesele na večer. In to store vedno v družinah in prav po domače Vasujejo in pojo... Posebno korajžni so Kamničani, ki skupaj stanujejo in skupno fantujejo. Njih je deset in to ni kar tako. Ti nam ubajajo lepe spomine na domače kraje in lepo prepevajo ob ubrani spremljavi tambur in kitar. Razposajeni so in veseli, a vedno dostojni. Tudi na balin se radi vržejo. To je v splošnem zelo priljubljena igra naših fantov. Na razpolago imajo kar dve igrišči, kjer je pravi drendaj, halo in špas. »Aprahe« se lomijo vseprek... »Halo... Halo... rešta... Je... »Živjo šlišče!«... In tako dalje... Humer je ptič! Od tukajšnje publike je priznan za prvaka balinarjev. Razen tega je še hipnotizer.

O naših fantih se lahko samo pohvalno izrazim: vsi od fare, da malo takih. Družabnost je njihova dika, kakor tudi poštenost in sposobnost v obrti. Vsi so po večini pomočniki v vojaškem zavodu. Tudi iz obražen se in ponosni Slovenci.

Naša dekleta pa so tiha in skromna. In vendar tako raso lepa, naša. Ne prihajajo preveč na ogleda, drže se bolj domačih ognjišč. Kjer pa so v službah, jih hvaležjo zelo. Najdemo jih marsikdo. Kot pisarke, trgovke, modistinje, natakarike in delavke. Posebno dosti je naših kmetičkih deklet v službah pri bogatih rodbinah, ki zelo cenijo njihovo poštenost, sposobnost in skromnost. Pa kerkoži bile, nikjer nam niso v sramoto, temveč je v pomoč in veselje. V Kragujevcu jih je približno petdeset, nekatere sodelujejo v društvu in pri odru.

Tisti v grobu

Zadnji svoj dom in počitek je našlo v šumadijski zemlji že več naših ljudi, znanih in pozabljenih... Na pokopališču, kjer se skupno pokopavajo pravoslavni in katoličani, vem navesti tele grobove: Ivan Novak, Pirmat Dofe, Ana Brendič in Angela Lesjak. A koliko je neznanih! Naj se vsaj malo spomnim omenjenih naših pokojnikov! Ivan Novak je umrl 1928 in družstvo »Triglav« je takrat lepo poskrbelo za njegovo žalovanje vdovo in otroka, ki jih je pustil sama. Dne 16. junija 1931. je umrl Dofe Pirmat, aglinski knjižničar in igralec »Triglav«, star 45 let. Bil je od vsega tukajšnjega našega življa visoko spoštovan. Njegova zadnja pot je bila gnanih manifestacija naše ljubezni do miera. Nad 650 naših ljudi je bilo v sprevedu. Trilavski pevci so ga počastili s svojim pojtem. Nepozaben ostane spomin nanj! Ana Brendičeva, plemenita Slovenka, je zapustila žalostnega soproga in tri hčere, ke kmalu po Pirmatovi smrti. Tudi njo so naši pevci počastili z domačo pesmijo in jo v dostojnem številu spremlili do večnega doma. Enako Anžel Lesjakovo, naše dekle, ki se je tu udeleževalo pri našem odru kot dobra igralka. Vsem tem poznamo in vsem onim mnogim, ki so neomane končali tamlevo pot življenja, naj bo lahka zemlja!

Marija Telatko.

ne bi bilo nečloveško, če bi jih preganjali s te zemlje v neodpustni trmci za obče škodljivim, pogubnim samorodničarstvom?

Kakor pri vsaki kmetijski panogi, tako bo tudi v jugoslovenskem vinogradništvu naposled zmagala samo čim boljše in čim bolj pomenotna dobrota pridelka. Takih uspehov ne moremo nikoli in nikjer pričakovati s samorodnicami, ki jih posamezniki izkušajo ohraniti po večini v čisto nevinjskih legah in zemljah, koder pa bi lahko uspevale koristnejše kulture, na primer krmne rastline, ko dobre klate baš pri nas tako silno primanjkuje, ali pa morda sadno drevje, ki, upamo, še za dolgo dobo obeta donosnost.

Zato smo prepričani, da ne more biti govora o kakem popuščanju, marveč samo o se bolj smotrni izvršitvi obče koristnih zakonitih predpisov, ki nam jih je srečna usoda naklonila izza šestofanuarskega režima.

Kajpak, tudi samorodni nasadi niso nastali brez truda in stroškov. Razumemo, da se pridni kmetovalec že zaradi tega težko loči od njih. Toda naj mu ne bo žal po etarjih, iztrošenih divjih nasadih, namrava novih takih nasadov pa je bila prav za prav itak že pred približno 10 leti prepovedana! Nekdaj globoko prekopana (zrignolana) zemlja bo zdaj tem bolj godna in hvaležna za druge sadike.

Zaradi lažjega prehoda iz samorodnega vinarstva v čisto žahtno vinarstvo so bile izdane zakonite olatšave:

Do konca leta 1931. je smelo samorodno vino v domači in tuji promet pod ustrežajočo označbo; izvoz samorodnega vina je bil potem pod pravilno označbo do konca junija 1. 1932. nato pa še za eno daljše leto, to je do konca junija 1. 1933. Hkratu je bilo žahtno dovoljenje, tudi do konca junija 1. 1933., za promet samorodnega vina tudi doma; toda samo za predelavo v špirt in za industrijske svrhe; tako vino se do tlej smatra kot industrijska sirovina in mora biti na dotični posodi točno označeno z napisom: »Vino samorodnic za industrijsko predelavo.« Ali bo taka izjema dovoljena še za naprej, trenutno ni znano.

Iz vsega sledi, da se kmetovalcu, še manj pa vinskemu obrtniku iz umljivih razlogov gojitev samorodnega trsa pač ne izpade zaradi pridelka, ki ne sme nemejeno v promet, prav za prav v nikakršni obliki, razen za enkrat še kot grozdje za zobjanje.

Naj še naprčemo besede iz piščeve knjige »Vinski zakon in letarski vede« na strani 87.: »Kdor pa le hoče biti samorodničar, je to lahko s pogojem, da svoj samorodni pridelek tudi sam popije in ne sili z njim v promet, niti ga nikomur ne daje kot nagrado za kake usluge, niti kot daniilo, ki bi itak značilno prejel razžalčevanega počastitve razočaranega obdarovanca.«

Rešimo ogroženo žahtno vinarstvo s takojšnjo odpravo zločinov samorodnic! Ne zgolj zaradi morebitnih izrednih davčnih na samorodno trse in drugih neveljstih posledic po zakonu, marveč iz boljše, inože, človečanske spoznavnosti in pristojevolno iz plemenite državljanske dolžnosti. In naši potomci nas bodo blagoslovili.

Andrej Zmavc.

Pomladno pismo iz Prekije

Ljutomer, 6. aprila.

Prišla je, prišla, zelena pomlad. V gorah se je kop že pričela, toda letos tudi pri večjih vinogradnikih dosedaj še brez Prekmurcev, ki so druga le prihajali ob nedeljah preko Mure z motikami in polnimi torbami jela ter so se s sobotah vračali s svojim skromnim zaslužkom. Letos dela vsak z domačimi močmi in šedi. Na polju pa toži kmet med oranjem, da bo letos nabrž suša, ker je bilo zimske moče premalo in je zadnji sneg skopnel tako hitro, da se zemlja ni mogla dovolj napiti. Ob suši bo pa še hujša stiska za krmno. Paš pa obeta sadno drevje lep cvet in morda tudi bogato letino — če jo bo moči s pridno spraviti v denar. Sejem, ki se je v tork vršil pri nas, je bil vse v znamenju krize; slabši je bil ko marsikatera običajna nedelja. Javnega dela sprevajajo sicer med ljudstvo nekaj denarja, vendar je to vse premalo. V naši občini so z njimi pričeli te dni, in vršil se je komisijski ogled odvodnega jarka, ki ga nameravajo izkopati.

Z rimo je tudi doba občnih zborov za nami. Zadnji je bil občni zbor Trgovskega in obrtnega društva. Vodil ga je G. Verbing; uvodoma se je spominjal umrlega člana Škrelca ter blaginjaka G. Jelovskega, ki se je odselil v Ljubljano. Njemu in bivšemu dolgoletnemu podpredsedniku G. Josipu Veljarju, ki leži že dalj časa bolan, je društvo poslalo pozdrav in zahvalo. V tekočem letu bo društvo predsedoval G. Ciril Reich, njegov pamestnik je G. Mirko Šumak, tajnik G. Rafko Marš, blaginjak G. Rudolf Pušnjak, odborniki pa so G. Veselič, Verbing, Kokot, Milavc Ciril, Mirko Marš in Princič Anton.

S pomladjo je posebno oživel delovanje Sokolskega društva. Gre za tri prireditve, ki jih mora društvo to pomlad s čimvečjim uspehom izvršiti. Prosvetni dan bo 7. maja. Na delu so telovadci, mali in veliki, pevski odsek, ki je zelo številen in vadi redno pod vodstvom br. Zacherla (moški zbor) in s. Scheithauerjeve (meš. zbor), dalje dramatski odsek, ki pripravlja eno dejanje iz reprezentativne slovenske drame, ter glasbeni odsek. Druga prireditve je znana in priljubljena tumba brola dne 14. maja, ki bo s svojimi lepimi dobroti privabila zopet cele trume. Največja pa bo prireditve dne 11. junija — 30-letnica ustanovitve »Murskega Sokolca«. Nameravana sokolska razstava, ki naj bi bila pokazala razvoj Sokolstva v Pomurju, bo sicer izostala, ker bo ob istem času župna razstava v Mariboru, zato pa se bodo vsi oddelki in odseki porušili, da bo proslava z delnim župnim zletom tem sijajnejša in krepka afirmacija sokolske misli na Murskem polju. Da ne bo nedostajalo specialnih priredilj dobrot, so ob znani gostoljubnosti Preklov razume po sebi. Prireditve naj tudi razdelijo Sokolki dom, kateška slika, kakršni namreč naj bi bil ob popolni dograditvi, prinašamo. O akciji članstva za odplačilo enoletnih obresti smo pa že poročali.

Prej kratkim so se sestali tudi voditelji sokolskega okrožja ter določili vrstni red raznih prireditev. In glejte, nedelje je skoro premalo za vse nastope. Dobro znamenje, kako se je sokolska misel razširila in kako vedno bolj zajema o svoj krog tudi naše podeželje, kazo mu prednost kulturni prireditve pred običajnimi gostilniškimi »muzikami«. In to je v naši, nekako turobni pomladi, ki se še vedno bori s hladnimi sapami severa, mnogo obetavito po'av.

Nekim pa se v teh težkih časih itak do-

Nizke cene

pri

odlični kakovosti

General Auto guma

je rekord sedanosti

Zato zahtevajte našo ponudbo, preden se odločite za nakup kakršne koli dimenzije.

Generalno zastopstvo za dravsko banovino:

S. J. ROZMAN, Ljubljana — št. Vid

Telefon št. Vid nad Ljubljano št. 2.

4777

bro godi. To so tisti brihtneži, ki so, ko je še povsod ležal debel sneg, odnesli vsem kmetom na znanem rodovitnem Mrzlem polju vso slanino iz »rolov«. Pri tem delu jim je pomagal celo cerkveni ključar, shranjevali pa so plen pri »rihtarju«, ki ga spoznaš od njegovih občanov po tem, da hodi on že po »sarah« ali golenicah svojih škornjev, občani pa brez pe. Na veliki petek so

nameravali slanino mašiniti, toda niso pomislili, da jim je že jeseni zgorela milatnica, ki bi naj bila opravila to važno delo. In tako tudi ti brihtneži niso brez skrbi. — Kdor pa hoče to istorijo prav razumeti, mora vedeti, da je Mrzlo polje določen hrbet v naših gorah in da na njem ni kmeta in še manj »zmahe« slanine, ki bi bili dočakala naše prlečke pomladi.

Dogodki za mejo

Zagodove mame ni več

Ogromna množica idrijskega prebivalstva, ki je 1. t. m. spremila na poslednji poti daleč na okrog znano, ugledno gospo Ano Grudnovo, je na ta način svoje ga globokega spoštovanja do plemenite, srčno dobre pokojnice najlepše dokazala, kako priljubljena je bila Zagodova mati. Lepa gospodarska poslopja, gostilna, mlin in žaga, cela vrsta službincev, moderno urejeni hlevi, polni krasne goveje živine in čistokrvnih vrancev, vzorni sadovnjaki, polja, travniki in senožeti, pa mogočni gozdovi, segajoči z Jeličnega vrha daleč tja v romantično Zalo, to je bilo nekoč veleposestvo, na katerem je gospodarila blagopokojna gospa Ana s svojim že pred desetletji umrlim soprogom Ivanom. Po vsej Notranjski, Krasu, v Vipavski dolini in v Tolminskih hribih je bila v tistih romantičnih dneh, ko idrijski kot še ni ostrumilo brnenje motorjev po cesti, po svoji veliki gostoljubnosti in ogromni nestrleži znana gostilna Zagodove domačije. Na tisoče in tisoče ljudi bi moglo izpovedati najlepše o usmiljenem srcu gospe Ane, ki je po smrti svojega obžalosposobnega, prerano umrlega soproga sama vodila dasi utrujenega, še vedno obširno posestvo. Količ siromakov, koliko slovenskih src, ki jih je služba in vojna vira zanesla v idrijski kot, nosi v sebi hvaležen spomin na plemenito gospo Zagodovo. Vse idrijsko kulturno in prosvetno delovanje, vsi podporni zavodi, šole in ustanove so imele v pokojnih Zagodovih svoje največje spornike in svedovalce. In ko je no vojni utihnilo v nekdanj tako razgibanem mestu kulturno-prosvetno delovanje, je bila Zagodova domačija najprijetnejša izletna točka po karstnem izprehodu po romantičnih senčnih Rakah. Saj je bil odrasli generaciji ves tisti svet najlepši okvir v neizbrisni sliki spominov na dela največjega kulturno-prosvetnega razmaha Idrije.

Zagodove mame ni več. Ošla je tiho in podivala pri Sv. Križu v družbi starih in mladih, s katerimi je v življenju tako gostoljubno pokramljala. Z njeneza priljubljene doma ji bo prinašala pozdrave mmo šumeča Idričica, v tiho senco cipres in kostanjev pa bodo hitele do konca naših dni misli nas vseh, ki smo vzljubili z vsem srcem tisti kosček zemlje, ki krije toliko lepih spominov na vse naše drage, na nekdanja srečna leta v rodnem idrijskem mestu. Razkopljani širni sveta združujemo svoje srca v izrazih iskrenega sožalja preostalim sorodnikom, pokojni Zagodovi mami pa bodi ohranjen vedno lep, svetel spomin.

Fašistične

»pedagoške metode«

Na komenski osnovni šoli ustrahuje slovensko dečo upravniki-fašisti Giraldi. Pred leti je bil za upravnika na šoli v Stanjclcu a so ga morali kazensko prenesti v Ljubljano. Letos se je vrnil in našli so mu mesto v Komnu. Ko je opazil, da se deca med sabo še vedno sporazumevajo po slovensko, ker se italijanski klub vsemu prizadevanju njegovih prednikov in njim podrejenim učiteljem ne udeležujejo, ne zlopa ne zgrda ne more privaditi, je uvedel pred nekaj tedni novo »pedagoško« metodo. Naročil je učiteljici, da mora slehernega šolarja, ki bi se spregovoril po slovensko, kaznovati z globo po 5 centezimov za vsako besedo. Deca se je silno ustrašila tega novega ukrepa. Giraldi je premeteno računal, da bodo sedaj starši sami silili svojo dečo, naj na cesti in v šoli govori izključno le italijansko, ker pač ne bodo mogli prenesti novih bremen, ki izgledajo na prvi pogled sicer neznatna, ki bi pa postala nezmožna, če bi se njih deca, braneč svoje narodne pravice ali pa tudi le zaradi tega, ker bi ji ne bilo mogoče, nasenkrat vseh svojih misli izražati v italijanski, še nadalje upirala Giraldijev ukazom. Giraldi je s svojim barbarškim ukupom sicer dosegel znan uspeh, vendar se kljub kazni še čestokrat pripeči, da uide kakemu slovenskemu dečaku ena ali druga beseda v materinščini. Spotečeno so ljudje plačevali globo, ki so jim jih nakopali njihovi otroci, sedaj so se pa pričeli upirati, češ da ni njihova krivda, da se deca po celih desetih letih, odkar v slovenskih krajih delujejo izključno italijanska šola in poleg nje cela vrsta drugih italijanskih organizacij, še vedno ni privadila laški govorici.

Istočasno je Giraldi na komenski šoli ustanovil italijanski večerni tečaj za odrasle. Komenski fašisti so mu pri tem v mnogem pomagali ter mu prignali k predavanjem tudi celo vrsto starih in mladih Komencov in okolčanov. V tečaju učita Giraldi in njegova učiteljica ljudi italijansko, obenem pa jim predavata o novejši

italijanski politični zgodovini, o italijanskih zmagah (!) v poslednji vojni, o fašizmu, njegovih idejah in namenih ter o »neodrešenih« Dalmaciji in sličnih megalomanski fašističnih smotrih.

Sirotijev režim

Kakor so poročali listi je postalo v zadnjem času baje zopet aktualno vprašanje o novem škofu v Gorci, ki ga sedaj, kakor znano, nadomestuje kot apostolski administrator in Gorčanom predobro znani Sirotič. Te dni je bil pri papežu v avdienci tržaški škof Fogar. Morda je bil tudi njegova pot v Rim v zvezi s poslednjimi teritorialnimi spremembami cerkvenih uprav ter naslednikom pokojnega nadškofa Sedjca. Od časa do časa se čujejo govorice, da bo imenovan za gorškega nadškofa sam Sirotič. Izven vsakega dvoma je, da bi pomenilo njegovo imenovanje nov težak udarec za naše Gorčane, ki jim je sedaj s silo jemljejo poslednje ostanke narodnih kulturnih pravic, kolikor jim jih je še ostalo pod krovom njihovih božjih hranov. Sirotič je posledno ali neposredno so-kriv pri teh kulturnih in verskih zločinih.

Baš v zadnjem času se je pričela po Gorškem nova gonja proti slovenskim propovedim in kršanskemu nauku v cerkvah. Biljskemu župniku, ki vztrajno propoveduje v slovenski, so te dni spet zagrozili s policijskim opominom. Sicer so mu dala-ki fašistični šovinisti nakopali baje že več takih opomnov, toda poslednje grožnje so, kakor pravijo ljudje, dišale po vse hujši »kazni«.

Slovenskim župnikom vedno znova propovedujejo zbirati šolsko mladino po cerkvah in ji v slovenski podajati kršanski nauk. Dosed je bilo to zaman. V zadnjem času pa so zato v raznih krajih nemestili več italijanskih duhovnikov za verski pokrv v šoli. Tako je prišel pred kratkim na Tolmnsko italijanski katehet, ki poučuje verouk v italijanski ne le na tolminski, marveč tudi ne drugih bližnjih šolah. Šolarjem deli tudi italijanske katekizme ter jim vztrajno priporoča, naj ne zahajajo več k slovenskemu kršanskemu nauku k domačim župnikom. Na vse načine jim skuša dokazati, da bi se morali tudi vero naučiti po italijansko, ker pripadajo italijanskemu narodu.

V Kopru je župnik Meccchia na nekem sestanku v fašističnem lokalnem napovedal, da se bodo opustile dosedanje slovenske velikončne ceremonije in procesije ter da se bodo mesto njih uvedli stari beneški obredi. Mesto v soboto zvečer bo procesija na velik petek. Priredil jo bodo z velikim pompom na enak način, kakor je to v nevedi v Benekah in v nekdanjih beneških mestih. Po hribih okoli Kopra bodo na velik petek zvečer razsvetljene vse hiše. Posebno nam manje je vzbudil med fašisti, ko je napovedal, da bo koprska župnija s sodelovanjem mestnih organizacij in paroplovnih družb poskrbela za čim večji dotok tujcev in okolčanov v Koper. Fašisti, ki jim dišijo le denarji, ki bi jih ljudstvo prineslo v Koper, so župniku v Meccchiji objubili vso svojo podporo in pomoč.

Še vedno v zaporu

Pred dobrima dvema mesecema so neznanici pokvarili fašistične spominske znake na novem mostu v Košani. Zaradi tega je bilo aretiranih mnogo fantov iz vasi, pa tudi iz drugih bližnjih krajev, posebno iz Neverk. Preiskovalne oblasti se niso ustrašile nobenega še tako neslovesnega sredstva, da bi izsledile krivce, toda vsa prizadevanja so ostala zaman. Večino osumljenih mladeničev so sicer izpustili, tri izmed njih pa so pridržali še nadalje v zaporu. Ljudje pripovedujejo, da jih nameravajo izročiti posebnemu sodišču za zaščito države.

Begunci in naborniki pred sodiščem

Po daljšem presledku se je vršilo pretekli ponedeljek na sodišču na Reki spet nekaj razprav proti beguncem, ki so brez pomena lista zbežali iz meje. Marija Perušičeva, 50-letna Marija Milotičeva iz Poreča in 17-letni Matej Lakoseg iz Motovuna so bili obsojeni na trimesečno ječo in po 2000 lir denarne kazni, 23-letni Rudolf Mijandrušič iz Pazina pa na tri mesece in 10 dni zapora ter na 2100 lir denarne kazni. Na sodišču v Kanalu je bil zaradi boga čez mejo obsojen 27-letni France Pirik iz Dola pri Kalu na 6 mesecev zapora in 300 lir denarne kazni. Posestnik France Samec iz Loza pri Kanalu je bil obsojen na obično denarno oglobo, ker njegov sin Ciril ni redno zahajal k predvojaškemu vajam. Sodišču v Gorici so rihemberški karabinierji prijavili 23-letnega Viktorja Čuka, češ da se ni odzval pozivu. Bil je aretiran in odveden v gorško sodnijsko zapora.

Kmetijski vestnik

Dušikova gnojila pomladi

Gotovo je pomladni čas najprikladnejši za gnojenje z dušičnimi gnojili, saj so v tem času najmanjše izgube možne na teh dragocenih gnojilnih zalog, ker jih rastline kaj hitro izrabijo za prehrano. Gnojenje z dušikom v jeseni je pa tudi v toliko upravičeno, v kolikor ga uporabljajo rastline v prvem času razvoja za kaljenje.

Splošno je znano, da se dušik kaj hitro porazgubi v zemlji, o čemer se lahko vsakdo prepriča, če je gnojil na primer z gnojilno v zgodnji jeseni. Zimska vlaga izpere brž v teku dolge zime precejšnje količine dušika v spodnje plasti, ki potem ne prihajajo več pri razvoju rastlin toliko v pomoč. Le kjer je zemlja zares godna in predelana, vsrka dušik in ga močno zadržuje.

Naše zemlje so dušika zelo lačne, o tem se vsakdo lahko prepriča, in to zaradi tega, ker ga potrebujejo rastline v velikih količinah za svoj razvoj. Jasno je, da se mora skladno gnojiti tudi z ostalimi gnojili, kakor so fosforna kislina (superfosfat), 40-odstotna kalieva sol in naposled tudi amon. Kako in kdaj je uporabljati ta gnojila, je zadeva natančne preudarnosti in izkušenj, pred vsem z gnojilnimi požlusi, ki naj bi jih naš kmetovalci izvajali pomladni na raznih zemljiščih. Nesmotno in površno gnojenje je čisto brez koristi in le potrat denarja.

Glede gnojenja z dušičnimi gnojili bi torej še pripomnili, da se z njimi prav za prav ne more gnojiti na zalogo, tako kakor na primer z apnom in fosfornimi gnojili. Po enem letu se vpliv dušika popolnoma izgubi, posebno če imamo opraviti z lahko zemljo.

Iz povedanega sledi, da je gnojenje z dušikom najkoristnejše pomladno, ko rastline prično odganjati. Uporaba teže toplivega apnenega dušika je najprikladnejša nekaj dni pred setvijo, odnosno saditvijo tudi po mladi, in to zgodaj. Gnojilno in čišči soliter pa je bolje dodati, ko rastline prično že rasti.

Upoštevati je pri rabi dušičnih gnojil taine razmere. Dušik učinkuje gotovo le tedaj, ako vsebuje zemlja dovolj vlage. Na propustnih zemljah in ob suši povzroča koncentrirani dušik lahko občutne poškodbe, odnosno ne zaleže prav nič. Domače najdragocenejše dušično gnojilo, to je gnojilnica, naj se tedaj razvaja po vseh kmetijskih prahomladi, odnosno v zgodnjem poletju, najbolj razredčeno in pa ob deževnem vremenu v presledkih nekaj tednov, ko so rastline v dobri rasti.

Preobilo enostranske gnojenje z dušikom pa povzroča poleganje pri žitih in na krompirju se pojavijo razne bolezni. Naravnost nepotrebno je gnojenje z dušikom lucerni, domači detelji, rdeči detelji, esparzeti, fižolu in drugim stročnicam, ki imajo vse zelo važno svojstvo pridobivanja dražee, naga dušika za lastno potrebo in tudi na zalogo iz zraka. Splošno znan je vpliv dušika na travnike in pašnike, kjer to gnojilo pospešuje razvoj raznih trav, cvira pa razvoj koristnih deteljic. Pripomniti bi bi-

lo naposled, da vpliva dušik v hlevskem gnoju kakor tudi pri zelenem gnojenju najdljotrajneje in tudi popolno. Pri rabi dveh dušičnih gnojil je torej potrebno precej preudarnosti in razumevanja, sicer nimamo od njih onih koristi, kakor jih s pravilnim ravnanjem lahko dosežemo.

Fr. K.

Še o samorodnicah

Tudi izabela je samorodnica.

O samorodnicah smo že toliko čitali in slišali, da se vidi ponova razprava o tem vprašanju marsikomu odveč. Resnica pa je drugačna: zakrknjeni samorodničarji izkušajo neprestano spravljati vino samorodnic v promet navzlic jasnim zakonitim določbam, ki to zabranjujejo, in dobrohotnim svarilom odošilskih činiteljev, da naj to že vendar enkrat opuste tudi v interesu vlastne vinske proizvodnje, našega narodnega gospodarstva in zdravja. Nekateri samorodničarji naravnost sami silijo v nesrečo, ker jim zakonita pravica ne more večno priznati ostane pa jim povrhu še pečet velike sramote. Številne obsojbe po pristojnih sodiščih to potrjujejo.

Kazniv pa ni samo vsak prodajalec, temveč tudi vsak kupec samorodnega vina v katerikoli količini in kakršnikoli mešanici z žahtnim vinom. Ne gre tu samo za razvito šmarnico (noah), nego še za dolgo vrsto drugih samorodnih trt, čeprav so morda bile cepljene na kako ameriško trsko podgajo, kajti samorodna cepilnika rodi vselej samorodno grozdje in končno prav takšno pijačo, ki ji vinski zakon ne priznava niti imena »vino«.

Naj spet navedemo nekatere samorodnice, ki rode: a) črno grozdje: izabela, york madeira, othello, huntington, jacquez, kinton; b) belo grozdje: noah (šmarnica), delaware (rdečkasto grozdje); je pa tudi še posebna črna vrsta), elvira, taylor. Potem šte. vilne Oberlinove, Seibsove, Coudercove in druge umetne trske križanke. Torej mnogo je tega trsnega plevela, ki je še nedavno zavzemal približno eno tretjino, odnosno doberšen milijon hektolitrov jugoslovenske vinske proizvodnje.

Ali ni to eden izmed glavnih vzrokov, da se tušina tako malo zanima za naše vinske prideleke?

Trse s šmarnico je pri nas obdano, trse drugih samorodnic pa ne. Iz tega sledajo mnogi kmetovalci, da zabrana vinskega prometa velja samo za obdano šmarnico. To je zmotna: nikakšen samorodni pridelek ne sme v promet! Torej tudi izabela, ki se zaradi ponedelka pri nas najbolj zavzemajo, je samorodnica. Vinski zakon je veljaven za vso državo enako. Ako bi se izvela izabela, bi morala taka izabela veljati prav tako med drugimi za obdano othello, ki je očitno iz Banata tako rekoč predavala vinske tr. Še in čisto posebno ogrožajo žahtno vinski proizvod

Borba za narodno zdravje

Iz razgovora z novim direktorjem Higienkega zavoda dr. Petričem — Rojstva in smrti na Slovenskem — Nalezljive bolezni — Organizacija higijene — Naloge za bodočnost

Ljubljana, 8. aprila. Rojstvo, življenje, zdravje in smrt — to so zadeve, ki se tičejo prav slednjega državljanca, pa naj bo reven ali bogat, mini-ster ali berač. Moderna država ima posebne hiše, posebne zdravstvene zavode, da uravnava, regulirajo in kontrolirajo življenjski tok, ki hje čez zemljo in skozi narod, in higienški zavod je osrednje jedro te življenjske, zdravstvene kontrole. Naprosili smo novega ravnatelja Higienkega zavoda v Ljubljani da nam zdej, ko so za-ključeni vsi stari proračuni in sklenjeni novi za novo leto, ki že teče, pove nekaj malega tudi iz bilance življenja in umiranja pri nas, o gibanju rojstev, boleznih in smrti in o prizadevanju naše higienke službe za zmago nad škodljivim in zlim. G. ravnatelj dr. Petrič nam je prijazno in vestno po kratkem uvodu o socialni medicini, katere naloge je, da proučuje zdravstvene razmere naroda, da išče socialnih vzrokov bolezenskih pojavov in se proti njim bori, pripovedoval.

Predvsem ima Higienški zavod nalogo, da išče vse higienke nedostatke, ki so škodljivi zdravju posameznika in naroda, in da jih po možnosti odpravi. Prvi pogoj za vsako uspešno delo v tej smeri pa je, da točno poznamo vse nedostatke. Iz tega razloga stalno vodimo točno evidenco zdravstvenega stanja prebivalstva, prav tako pa tudi natančen pregled našega dela, da lahko sproti presojo, ali dosega toliko uspeha, kolikor vlagamo v svoje deo žrtve in truda.

V prvi vrsti vodi Higienški zavod natančno statistiko o gibanju prebivalstva v dravski banovini. Zdravstvene razmere naroda najlažje presojamo po številu rojstev in po umrljivosti prebivalstva.

V splošnem lahko rečemo, da so zdravstvene razmere v naši banovini srednje. Dne 31. decembra 1932 je bilo v naši banovini 1.166.837 prebivalcev.

Prirastek je znašal to leto 11.206 oseb, to se pravi, da se je toliko oseb več rodilo kakor umrlo. Ta prirastek je povsem za-dosten, da se narod v svojih življenjskih silah obdrži in da še napreduje. Na tisoč prebivalcev je bilo rojenih 27 oseb, umrlo jih je 17. Iz tega sledi, da znaša razlika med številom rojstev in številom smrti na tisoč ravno 10. V primeri s prejšnjimi leti je število rojstev lani za malenkost padlo, število smrti pa se je za malenkost povečalo. Vendar krize v rojstvih pri nas še ne poznamo. Vzrok, da se je umrljivost lani povečala, ni le v splošni gospodarski krizi, ko se je življenjski standard mnogo zni-žal, temveč tudi v dejstvu, da smo imeli lani več bolezenskih epidemij, ki so težko zadele predvsem otroško dobo. To dokazu-je zlasti statistika o umrljivosti dojenčev in otrok do petega leta. Umrljivost za tu-berkulozo se je od prejšnjega leta za ma-lenkost znižala in je dosegla minimum vseh povojnih let. Za tuberkulozo je umrlo 2033 oseb.

Rojeni so bili lani 32.061 otrok, umrlo pa je 10.098 oseb.

Zaradi večje umrljivosti dojenčev in otrok je lani padla tudi povprečna starost na 40 let. Leto prej je povprečna starost znašala 41 let in je bila to življenjsko naj-ugodnejša številka, kar jih je ljudsko gi-banje pri nas doseglo po vojni. — Umrljivost pri drugih narodih, pri Nemcih, Fran-cozih itd., je sicer znatno manjša, od naše in znaša povprečno samo 12 na tisoč, ven-dar pa je ta številka nerealna, ker izkazu-jejo ti narodi mnogo manj rojstev in torej nimajo tistih starostnih razredov, ki naj-več odmirajo, to je otroške dobe in visoke starosti. Srednja leta so pri njih nesoraz-merno močno zastopana. Preračunano je, da bodo Nemci ob koncu stoletja padli s 60 na 30 milijonov prebivalcev, če se bo njihovo ljudsko gibanje vršilo v docedanji smeri.

Premalo rojstev.

V vsej banovini, kakor smo rečeli, smo lani na tisoč prebivalcev zabeležili 27 rojstev. Posamezne pokrajine se seveda na-sproti tej številki gibljejo navzgor in na-vzgor. Ljubljana jih beleži 14, Maribor 11, Ptuj 15. Izmed srezov je življenjsko naj-bojši metliški (36), za njim novomeški (34). Delavski okraji pa v zvezi z gospo-darsko krizo izkazujejo zmerom manj rojstev (laški 25, radovljiški 21). — Umrljivost v Ljubljani, Mariboru in Ptuju zna-ša 11, največja je v novomeškem (20,5) in v metliškem srezu (23), najmanjša pa v radovljiškem in kočevskem (okrog 13). V splošnem se opada, da tam, kjer je več rojstev, nahajamo tudi večjo umrljivost. Za večja mesta naše banovine velja, da morajo že zdaj in da bodo morala zlasti v bodočnosti iz dežele črpati življenjski ma-terial, ker domače prebivalstvo ne izkazu-je toliko rojstev, kolikor bi odgovarjalo potrebam razvoja teh mest. Naša mesta hodijo v tem oziru po isti poti kakor ve-čina nemških mest, po katerih je že da-nes umrljivost večja od števila rojstev. — Za zdravstvene razmere naroda je izred-no važen

pojav nalezljivih bolezni.

Le-te izkazujejo največjo umrljivost in se v pretežni večini pojavljajo prav med onimi starostnimi skupinami, ki jim je od-ločena še dolga življenjska doba: med naj-majšimi, v srednji starosti, zlasti pa v otroških letih. Lansko leto imenujemo le-to nalezljivih bolezni. Bolezni tifuzne sku-pine smo lani zabeležili nad 100 več kakor leto prej, prav tako tudi grize več kakor kdajkoli v zadnjih osmih letih. Davica je lani dosegla svoj povojni maksimum. Škr-latinka pa palogoma pada. V velikem šte-vilu so se izmed otroških bolezni pojavile ošpice, osovski kašelj. Nesorazmerno mnogo je bilo lani otroške paralize (55, mnogo je bilo prejšnja leta povprečno komaj po 10 primerov). Glede nalezljivih bolezni je treba pripomniti, da je naša ba-novina zelo izpostavljena infekciji. Iz vseh teh navedb je dovolj razvidno, kako po-trebno je raziskovati vzroke umrljivosti in bolezenskih pojavov in da moramo imeti posebne ustanove, ki si nadevajo nalogo, da vse te vzroke skušajo odpraviti. S temi vprašanji se bavi predvsem higienška služba, ki snuje in vodi po raznih krajih banovine posebne ustanove — v zdravstve-ni prosep prebivalstva.

V higienški službi dravste banovine je nameščenih 15 stalnih zdravnikov, 1 po-godbeni zdravnik, 1 pogodbeni profesor,

1 gradbeni inženjer, 2 inženjerja kemije, 10 tehničnega osebja, 37 zaščitnih sester, laborant in zdravstvenih pomočnikov, 22 pisarniškega osebja in 24 pomožnega osebja. Skupni krediti za osebne izdatke in materialne v tej službi, za stalni higien-ski muzej ter za šolo za zaščitne sestre v Ljubljani so znašali v letu 1932 3.399.444 dinarjev.

Področje higienkega zavoda v Ljubljani in njemu podrejenih ustanov se razteza na vso dravsko banovino. Posamezni oddelki zavoda so v preteklem letu izkazali na-slednjo delavnost:

Bakteriološko-epidemiološki oddelki, ki se bavi predvsem za ugotavljanje in po-bijanje nalezljivih bolezni, je izvršil 8493 preiskav raznega kužnega materiala od 6076 oseb. Poleg tega je po raznih krajih banovine zaščitno cepil proti škrlatinki 9000 otrok, proti davici 900, proti grizu 1000, proti tifuzu 1000. Proti nalezljivim boleznim je izvršil 2861 desinfekcij in 273 desinfekcij (pobijanje mrčesa z različni desinfekcijskimi sredstvi).

Kemijski (živilski) oddelki je opravil 2660 preiskav živil, predvsem mleka, mlečnih izdelkov, moka, mesnih izdelkov in paprike ter pitne vode. Posebno pozor-nost je posvečal izvajanju živilskega za-kona, ker je pogosto ugotovil, da živila, ki prihajajo na trg, ne odgovarjajo zmerom določilom tega zakona.

Sanitetno-tehnični oddelki je v svojem načrtu za asanacijo vasi izvedel 7 novih vodovodov, tri vodnjake, 1 kapnico in 1 zajetje studena. Poleg tega je brezplačno izvršil mnogo načrtov za vodovode, kopa-lišče in vodovodna zajetja. Gradil je Zdra-viški dom v Dolni Lendavi in okrevališče na Rakitju. Za de-la, ki jih je izvršil, so prispevali: država 232.067 Din, banska uprava 824.897 Din, občine 172.916 Din, zasebniki 82.757 Din, fond za asanacije 147.898 Din. Iz teh števil je razvidno, v kako veliki meri podpira prosep higijene in zdravstva pri nas banska uprava.

Socialno-medicinski oddelki je izvršil vse statistike o gibanju prebivalstva, opravljal kontrolo nad gibanjem nalezlj-ivih bolezni, vršil higienški popis vasi ter nadzoroval delo vseh higienških ustanov in skrbel za zdravstveno prosveto med prebivalstvom. V 76 krajih se je vršilo 108 zdravstvenih predavanj v radiju pa se je vršila redna zdravstvena ura. Zaradi po-manjkanja kreditov so morale izostati po-tujoče higienke razstave, ki so doslej do-

sezale prav lepe uspehe, higienški muzej pa je uničil požar, ki je z uničenjem dra-gocenega materiala prizadejal zavodu ne-precenljivo škodo.

Antirabinski ambulatorij je cepil proti steklini 101 osebo. 25 izmed njih je bilo ugriznjenih po steklih, 33 po steklini sum-ljivih, 43 pa navidezno zdravih živalih. Oboleli ni nihče, vse osebe so se pravočas-no zatekle v zavod.

V borbi proti socialnim boleznim

delujejo socialno higienke ustanove: za-vod za zaščito mater in dojenčev v Ljub-ljani in deči dispanzerji v Mariboru, Cerkl-jah, Trzinu, Kranju, Rogatcu, Medvohah, Lukovici, Št. Vidu nad Ljubljano, Hrastni-ku in Trbovljah. V področje obstoječih šolskih poliklinik v Ljubljani, Celju, Mari-boru, Kranju, Novem mestu, Medvohah, Lukovici, Cerkljah, Rogatcu, Trzinu, Zl-danem mostu in Laškem spada okrog 30.000 učencev, izmed njih nad 15.000 osnovno šolskih, ostali pa iz srednjih, stro-kovnih in obrtnih šol. V protituberkuloz-nih dispanzerjih zdravstvenih domov v Mariboru, Celju, Lukovici in Cerkljah je bilo pregledanih okrog 3600 oseb. Central-ni trahomski ambulatorij v Murski Sobo-ti, ki vodi po Prekmurju 22 ambulanc, je glede na trahom preiskal blizu 15.000 oseb. V ambulatorijih za spolne bolezni v Ljubljani, Mariboru in Celju je bilo pre-gledanih nad 18.000 oseb. Javnih ljudskih kopalnic je pri higienških ustanovah 5, ki jih obiskuje okrog 27.000 oseb.

Program za tekoče leto.

Iz vsega povedanega je razvidno, kako široko polje zavzema higienška služba pri nas, obenem pa tudi kako je ta služba po-robna, ker posega v vse plasti naroda, se zanima za vsa zdravstvena vprašanja in skrbi za napredek naroda. Za tekoče leto si je vodstvo zavoda določilo naslednji pro-gram: da započeto delo nadaljuje vsaj v istem obsegu, če ga ne bo mogoče še raz-širiti, kar je vsekakor potrebno. Še večjo pozornost bo treba posvetiti nalezljivim boleznim, pojačati kontrolo nad življenjskimi potrebščinami, izvajati asanacijska dela, kolikor bo po sredstvih mogoče, do-graditi zdravstveni dom v Dolni Lendavi, nadaljevati gradbo otroškega okrevališča na Rakitju, pojačati zdravstveno prosveto med prebivalstvom, kakor tudi delo v vseh socialno medicinskih ustanovah in v za-vodu samem ter dovesti do zgradbe nove šolske poliklinike v Ljubljani. Dosedanja šolska poliklinika je v takem stanju, da bo treba delo v doglednem času ustavi-ti, kar pa ne bi bilo v interesu zaščite šol-ske mladine, saj je ta zaščita že itak po-manjkljiva. Ena glavnih smernic za de-lo higienkega zavoda v bodočnosti je med drugimi, da se doseže ozko sodelovanje vseh zdravstvenih in bori za isti skupni smoter — za prosep in napredek narod-nega zdravja.

Za cvetno nedeljo

Žrtve eksplozije na „Sloveniji“

Beograd, 8. aprila.

V petek dopoldne je vlačilec »Slovenija«, na katerem je v četrtke jutraj med vož-njo po Dunavu iz Beograda proti Smede-revu v bližini Ritopeka eksplodiral kotel in je zato parnik s kraja nesreče obrnil nazaj v Pancevo, kjer je oddal ranjence v tamšnjo bolnico, došel iz Panceva v Beograd in je pristal na Adi Cigandji. Ta, koj po prihodu vlačice v Beograd je pri-šla posebna preiskovalna komisija beo-grajskega okrožnega sodišča, ki ima nalo-ga, da ugotovi vzrok nesreče in eventual-ne krivice.

Komisija je zaslišala najprej kapitana »Slovenije«, Vujićana Lukića, ki je po-drobno opisal dogodek. Eksplodiral je des-ni prednji kotel, ki s se tremi drugimi ra-bi kot rezervoar za paro. Kapitan je prav posebno poudaril, da se je zahvaliti edi-no strojniiku Hikiću, da ni bila ne-sreča še hušja. Videl je namreč, kako je

strojniik takoj po eksploziji, ko je bil par-nik še zavrt v paro, stekel k ventilom na kothih in jih odprl ter tako zmanjšal pri-tisk pare, ki bi bil drugače najhujš povzro-čil še druge eksplozije. Ker je parnik po eksploziji obetal — stroj je prenehal de-lovati — bi se bilo mogoče zgoditi, ker je plula ladja s šlepi nizoli po reki, da bi šlepi, ki se seveda niso zaustavili, temveč jih je nosila voda naprej, udarili ob vla-čilec. Zato se je kapitan hitro vrnil na po-veljniški prostor in ukazal, da parnik kre-ne iz svoje smeri in šlepi vržejo sidra. Ta-ko se je preprečila nova, še hušja nesreča. Enako je izpovedal tudi strojniik Hikić, ki je odprl ventile. Ko se je para ne-koliko razblijala, je videl svojega pomoč-nika Ošatovića vsega oparjenega od pare in vrele vode, kakor je tugal s sebe opar-jeno meso, ki se je samo lučilo na njem. Pošli so ga nato vsega z oljem. Parnik je, ko so nudili prvo pomoč vsem ranjenem.

V Marjanovem zatišju

Split, v aprilu

Zapadno pobočje spiškega Marjana, pri-kazuje vse drugačno lice nego vzhodno, ki je kultivirano strogo po določnih umet-niških in estetskih pravilih. Na vzhodni stra-ni je Marjan v resnici razkošen park, se-stavljen iz posameznih gajev, ki tvorijo v celoti nekaj posebnega, samo po sebi vab-ljivega, ker hranijo v sebi in na sebi skoro južni značaj. Park je kljub pomladi tih in po njem se ne razlega tisto droboleče pitje, je petje, ki smo ga vajeni v naših gozdih in gajih. Na potih srečavamo posamezne skupine skoro krotkih sm, ki nekaj tre-nutkov radovedno ogledujejo šetlaca, a se kmalu brezbržno obrnejo od njega.

Zapadno pobočje se pa ponaša z vso dru-gačno podobo. Pri vrhu kaže hrib še vedno umetno kultivacijo, toda čim bolj se bliža morju, tem bolj postaja naraven. Na bre-govih rasejo oljke, seveda ne v skupinah, temveč posamezno, da so prav zaradi tega še bolj zanimive in slikovite. Rozmarin se vpleta ob skalovju in opaja vroči zrak že skoro pozne pomladi s svojimi težkimi vo-njem. Tu pa tam so zasajene vinske trte in človek bi skoro mislil, da se ne briga nihče zanje, ker so tako same zase in za-puščene. A vendar skrbi zanje nevidna ro-ka človeka, ki ga ne vidiš nikoli ničjer na svojem izprehodu. Včas se zaleti mimo fa-zan, v solnčnem bleisku se zasveti njegovo perje, toda samo za trenutek, ker je že iz-

ginil za gromovjem, preraščajočem rdeče skalovje.

Vse to pobočje je polno nekega čudnega vonja, ki prihaja bogve od koder. Pohleven veter, ki veje naravnost z morja, ga raz-širja po ozračju, da sam ne veš, ali je to vonj samotnega Marjana ali pa vonj ne-znanih južnih gajev, dehtenčih kdo ve kje ob brezkončnem morju. Borna steza se vi-je navzdol in te skoro nevidna človeškim očem, a vendar te vsmo priveda do široke, čudno gladke ceste, ki vodi tik ob morju od Splita pa gor do Trogira in menda še daleč naprej, koder je živahni rod prislo-nil svoja bivašča tik ob morju.

Tu spodaj pod Marjanom je vstal tako zvani češki penzion, edini hotel na tej stra-ni marjanskega hriba. Sredi zelenja, sredi lepega, južnjaško urejenega trta stoji ta prostorna stavba, ki je tudi znotraj oprem-

I DAN SOLNCA — V 15 MINUTAH!

Prej je moralo biti perilo dostikrat po cele dneve razgrnjeno po travniku. Zakaj peri-lo se beli samo tako dolgo, dokler deluje kisik pod vplivom solnčnih žarkov. Koliko bolj preprosto se to dela zdaj z Radionom! Medtem ko čisto milo, ki ga ima Radion v sebi, odpravi vso nesnago, naredi milijoni učinkovitih kisikovih mehurčkov, da je peri-lo čisto in belo ko sneg. Naj bo poletje ali zima — Radion stori to sam — v 15 minutah!

Schichtov RADION

DELUJE V KOTLU KAKOR SOLNCE NA TRATI

R15-33

krenil proti Pančevu.

Komisija je natančno pregledala ves parnik in zaslišala tudi še ostalo moštvo. Vzrok eksplozije pa se še ni ugotovil.

Iz Pančeva pa je medtem prispela žalostna vest, da je eksplozija že zahtevala dve človeški žrtvi. V pančevski bolnici je že večer popoldne podlegel strahovitim opelkinam strojni pomočnik Ošatović. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Nekaj ur pozneje je umrl tudi mornar Zlatež. Opekline so pač bile pri obeh hušje, kot se je je pa mislilo prvi trenutek, a zgodilo se je tudi še to, da se v vsem Pančevem ni moglo dobiti več kot 15 litrov lanenega olja, ki je neobhodno potrebno proti opeklini in ga je bilo tako vse premano. In dosedanja dva žrtvi najhujši tudi še ne bo-sta dovolj. Kakor se domnava iz pančev-ske bolnice, je tudi velika nevarnost za življenje kuharice Predićeve in mornarja Debelića.

Ker je tudi prometno ministarstvo do-bilo posebno preiskovalno komisijo, pre-iskušajo sedaj kar tri komisije: komisija drž. rečne plovbe, sodna komisija in ko-misija prometnega ministarstva in je pač izključeno, da bi se ne ugotovil vzrok ne-sreče in eventualni krivci.

Slovo sreskega načelnika dr. Vidmarja od Radovljice

Radovljica, 7. aprila.

Sreski načelnik in starosta sokolskega društva v Radovljici dr. Ivan Vidmar je zapustil te dni naše mesto ter šel na svoje novo službeno mesto kot sreski načelnik v Celje. V kratkih treh letih svojega službo-vanja v Radovljici si je kot vester uradnik, dober predstojnik, agilen starosta Sokola, iskren in navdušen nacionalist in prijeten družabnik pridobil simpatije in ugled pri širokem krogu prebivalstva. Do dna prežet sokolske ideje, je imel smisel predvsem do svojega trpečega bližnjega, kar je pokazal v obilni meri v onih težkih dneh, ko je vsej Gorenjski grozila velika poplava brez-poselnih zaradi ustavitve dela pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Velika je njegova zasluga, da je s posredovanjem pri odločujoči činitelji jeseniško delavstvo kmalu prišlo do svojega kruha.

Dragemu bratu je priredil radovljiški Sokol v nedeljo zvečer odhodnico, ki je bila prava manifestacija ljubezni in zahvale. Nad 250 oseb se je zbralo v Sokolskem do-mu. Zastopano je bilo v častnem številu Sokolstvo, uradništvo, župani in predstavi-niki JRKD in raznih društev, prav posebno častno pa so bili udeleženi Jesenčani, med njimi zastopniki Sokola, društva Sokolski dom, Streleške družine, Narodne odbrane za

Jesenice in Koroško Belo, kovinarjev in vsega jeseniškega delavstva, kolektivno obrtne zadruge, obrtnega društva, zadruge krojačev in krojačih, splošne gospodarske in konzumne zadruge za Gorenjsko, NSZ, GZSP, SK Bratstvo, združenje gostilničarjev, posestnikov, železničarjev, strojevo-dij, gasilcev, Francoskega krožka, Rdečega križa, Soče, JRKD in jeseniške občine.

Vrsto napitnic je otvoril br. Jaklič, ki se je kot Sokol poslovil od odhajajočega staroste, poudarjajoč veliko izgubo, ki za-dene s tem naše društvo, in želeč njemu kakor vsej njegovi družini mnogo sreče in zadovoljstva na novem mestu. Sokolske ve-zi, ki so nas družile doslej, nas bodo dru-žile tudi še nadalje pri skupnem delu v bla-gor naroda in države. V imenu uradništva sreskega načelnika je govoril komisar go-spod Andrej Bizjak, za Rdeči križ dr. Sliv-

nik, za vse uradništvo v srezu pa sodni starsešina dr. Josip Štular. Za starostinstvo Sokolske župe Kranj in ravnateljstvo KID se je prisrčno poslovil dr. Maks Obernec, v imenu vseh jeseniških organizacij pa žu-pan g. Zabkar, čigar globoko čustven gov-or je napravil na vse navzoče najgloblji vtis. Za vso naklonjenost in za veliko raz-umevanje nasproti delavstvu se je zahva-lil g. Toman Franc. Ob koncu sta govorila še dr. Stempihar z Jesenic in leški župan Ivan Azman, naka se je ginjen zahvalil dr. Vidmar nad tolikšno pozornostjo, so poslovil predvsem od sokolskih bratov in sester, kakor tudi od vseh ostalih, želeč da ga ohranijo vsi v čistem, neskaljenem spo-minu. Vsi so mu priredili viharne ovacije, ki so se stopnjevale do viske, ko ie pouda-ri jeseniški župan g. Zabkar v imenu vseh, da radovljiški srez dr. Vidmarja ne bo ni-koli pozabil.

na zadnjem pa že nekaj let ne pokopavajo nobenih mladičev in je od novega ločeno a zidom. Vendar staro pokopališče v polni meri zasluzi, da ga obišče vsak tujec. Med sočnim, južnim zelenjem snivajo grobovi in se kopije ves dan v solncu. A na za-padu je pokopališče presekano in tu šele se prikaže človeku vsa njegova veličast-nost. Pod teboj šumi morje, ko stojiš na višini kraj zadnjih grobov; globoko pod teboj se zaganja v nerazrušljivo, ogromno skalo, na katere višini je položeno pokop-pališče; šumeče pene brizgajo ob skalo in tam spodaj bobni in prepeva morje z raz-ličnim otožnim glasom. Beli galebi se spreletavajo nad modrimi valovi, ribiške ladje se zibljejo mimo in ves širni spiški zaliv je poln lahkih jadralnic, hitečih sam Bog ve kam v tuji svet.

Grobovi pa počivajo sredi pomladnega solnca v najtišjem miru in samo morje pod njimi prepeva svoje večne žalostinke. Cvetje na grobovih dehti z živim, nelzraz-nim vonjem, ki ga raznaša veter po širo-kem Marjanovem pobočju. Izza cipres in rožnih gromov gledajo tipični, skoro pre-milni obrazi Rendičevih spomenikov kakor morske dedice, ki so prišle žalovat na gro-bove svojih predragih A žalujejo z neko neoprljivo, iskreno radostjo, ki jo pozna le morje in svet katerega obžarja pomlad v Marjanovem zatišju. Ta svet je sam svoj, kakor je sam evoj ves Marjan, ko se ko-šati v svoji pisani, iz pomladi in morja stikani obleki...

Josip Vandro

Domače vesti

• **Ekskurzija naših učiteljev na Češko-slovaško.** Vodstvo in organizacijo ekskurzije jugoslovenskega učiteljskega društva na Češko-slovaško je prevzela Jugoslovensko-češko-slovaška liga v Zagrebu. Ekskurzija se bo vršila v času od 14. do 29. maja. Prijave se sprejemajo do 15. t. m. Stroški za ekskurzijo bodo znašali približno 2000 Din, ki jih je treba vplačati do 5. maja. S tem zneskom bodo plačane vožnja, prenočnina in prehrana. Izletniki se ustavijo na Dunaju, v Bratislavi, Zlinu, Brnu, Čeških Budajevicah. Svrha ekskurzije je spoznati šolstvo in učiteljsko v češkoslovaški ter okrepiti zveze s severnimi brati.

• **Spremembe v državni službi.** Na lastno prošnjo je upokojen dr. Vico Duboković, sodnik kasacijskega sodišča pri stolu sedamnice v Zagrebu. Napredovala pa sta uradniški pripravnik Vekoslav Stueh za pomožnega oficijala ter Albin Lampe za pomožnega prevoznega nadzornika, oba pri zagrebški železniški direkciji. Pri glavni direkciji državnih železnic, v oddelku za kontrolo dohodnin so imenovani Fran Baš in Olga Zupančič za oficijala, Franc Meško pa za pomožnega oficijala.

• **Imenovanje v državni službi.** Arhivska uradnica Angela Črnivec je imenovana za pomožno tehnično manipulantko pri šumarski direkciji v Ljubljani.

• **Imenovanja v carinski službi.** Imenovani so za carinske kontrolorje v 7. položajni skupini pri glavni carinarnici v Ljubljani: Burmazović Aleksander, Košir Andrej, Borič Vinko, Arko Vladislav, Peitler Franjo, Ericigov Ferdo, Brajan Iv. Grudic Vojislav, pri carinarnici na Jesenih Miha Čop; Reje Metod; Jarc Alojzij in Berlot Anton; v Mariboru Paljaga Dragutin; na Raketu pa Gieščič Vencoslav.

TEOKAROVIC, PARAČIN

Došlo je:

sveže spomladansko blago za obleke in površnike. Cena in vzorci Vas bodo presenetili. — Kvaliteta enaka najboljšim inozemskim.

TOVARNISKO SKLADIŠČE
LJUBLJANA GRADIŠČE 4
135

• **Advokatske vesti.** Advokatu dr. Walterju Rieblu v Celju je po § 55 advokatskega zakona za čas od 5. aprila do 4. maja 1933 ustavljeno izvrševanje advokature. Prevezništvo pisarne je dr. Friderik Zanger, advokat v Celju. — Dr. Andrej Vebler je 1. aprila preselil iz Maribora v Brezice.

• **Mesto magistratnega direktorja** je razpisal magistratno načelstvo v Mariboru. Pogoji: dovršena juridična fakulteta, upravno-politični izpit in večletna praksa v upravno-politični službi. Prošnje do 25. aprila.

• **Državni strokovni izpit za pooblaščenega inženjerja** je napravil gosp. inž. Franjo Struclje iz Ljubljane.

• **V orožniški službi** je napredoval v čin poročnika od 31. decembra 1931 orožniški podporočnik g. Ciril L. Petrovar, sin narodnega poslanca g. Lovra Petrovarja.

• **Veliki dobrodelni koncert** v Beogradu za naše primorske begunce. Vse beograjske Slovence in njihove prijatelje in znance vabimo, da se v kar največjem številu udeležijo dobrodelnega koncerta, ki ga prireja vsa slovenska društva v Beogradu v korist primorskih beguncer. Koncertne točke bodo izvajale tri beograjske umetnice in pa znani ljubljanski kvintet, ki bo zapel celo vrsto skladb naših sodobnih slovenskih skladateljev. Kakor se čuje vlada za koncert, ki se bo vršil v ponedeljek zvečer v veliki dvorani Kolarčeve ljudske univerze, zelo veliko zanimanje tudi med slovenskim beograjskim občinstvom, ki zelo povprašuje po vstopnicah.

• **Tridnevna Rdečega križa.** Dnevi od 29. aprila do 1. maja (sobota, nedelja in ponedeljek) bodo letos pri nas posvečeni manifestaciji za Rdeči križ. Ne bodo se za to humanitarno društvo, ki je v pravkar minuli zimi samo v Ljubljani gorko obklobo in obtožilo nad dva tisoč tristo revežev in brezposelnih ter s tem izpričalo, da je organizacija, kakršnih nam je v sedanjih hudih časih najbolj treba, vse te tri dni vršile nikakršne denarne zbirke, niti se ne bo po ulicah in lokalnih karkoli prodajalo na korist Rdečega križa, marveč se bodo navedene tri dni v Ljubljani ter v njeni bližini in da njihovi okolici mudili predstavnik društva Rdečega križa krajevne Jugoslavije ki pridejo z vseh krajev naše države, da se udeležijo glavne

PROTI SONČNIH PEGAM
ORISOL CREME

Velikonočno šunko

odlične kakovosti po ugodni ceni tudi delikatnosti in specijalni trgovini

Fr. Kham, Miklošičeva c. 8

Še na veliki petek

dopolnjen prinesene obleke v kemično čiščenje, plisanje, barvanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna

JOS. REICH

LIKANJE

moške in damske obleke Din 18.—, Garderoba najhitreje zlika, kemično očisti, pošije, obrne

WALLET EXPRESS, LJUBLJANA
Gledališka ulica 2-II.
Na likanje se lahko počaka. 4909

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglanju oči, razdraženosti živčevja, nespečnosti, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefov« gredica odprto telo in olajša krvni obtok.

skupščine tega društva, ki se bo letos vršila v Ljubljani, in da si ogledajo slovite lepote naših krajev.

• **Nov lovski dvorec** v Kamniški Bistrici. Kakor znano, je že lani vzela v najem korporacijski lov v Kamniški Bistrici uprava dvornih lovišč. Nj. Vel. kralj in kraljica sta v preteklem letu večkrat prišla na lov v Bistrico in sta tu ostala tudi preko noči v lovski hiši na nasprotni strani izvirka. Ker želita Nj. Vel. kralj in kraljica s princi v bodoče prebiti vsako poletje nekaj časa v lepi okolici izvirka kamniške Bistrice, bo uprava dvornih lovišč zgradila v Bistrici novo lovsko hišo, za katero je bil v Bistrici komisijski ogled za novo stavbo, katerega so se udeležili odborniki meščanske korporacije, ravatelj dvornih lovišč inž. Ciril Dimnik, arhitekt Plečnik in ljubljanski stavebnik Čurk, ki je prevzel gradnjo. Izbran je bil najlepši prostor v tem delu Bistriške doline, to je nekako 150 metrov nad sedanjo lovsko kočjo. S pripravljanimi deli za gradnjo so pričeli že ta teden, tako da bo do poletja gotova.

• **Planinske kočje** in smučarji. Triglavski dom na Kredarici bo odprt in oskrbovan od 8. t. m. preko velikonočnih praznikov do bele nedelje. Smučke prilike so ugodne. Pot je zgrajena, da je dostop mogoče tudi nesmučarjem. Kočebkov dom na Koroski bo od 14. t. m. dalje odprt in stalno oskrbovan. Pot iz Luč je markirana. Snehne razmere ugodne. Prav tako bo odprt in za silo oskrbovan Frischaufer dom na Okrešlju, kjer je dovolj idealnega terena za smučanje.

• **Službeni list dravske banovine** objavlja v 29. številki: Izpremembe in dopolnitve pravilnika o podpiranju siromakov, nezaposlenih delavcev in o izvrševanju javnih del v obsegu kredita 50.000.000 Din, odobrenega z zakonom o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih razhodov in dohodkov za leto 1932-33; odločbo o prevozu rumunske živine čez ozemlje kraljevine Jugoslavije; izpremembe in dopolnitve odločbe o telegrafskih takсах; varovanje valute za izvoz blaga, ki v cenvniku ni označeno; razlaga banke uprave glede prevažanja priloge s avtobusi ter objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933.

• **Za izlet na Korosko za velikonočne** praznike je veliko zanimanja. Do sedaj je prijavljenih udeležencev že za en poln avtobus. Ne zamudite prilike, poceni ogledati si Korosko. Cena vožnje in prehrane za dva dni je 295 Din za osebo. Vizum in potni list preskrbi »Putnik« v Ljubljani, prijava do 14. t. m.

• **Članom Učiteljskega združenja doma** v Rogaski Slatini, r. z. s. o. z. se naznanja, da se redni občini zbor zadruga na veliko sredo ne bo vršil, ker dan ni pouka prost, marveč se preloži na nedeljo 30. t. m.

• **Razstava nemškega slikarja** V. Spilita je te dni odprta razstavo svojih slik mlademu umetniku Fritz Diecker. Razstavil je lepo število grafik, lesorezov, akvarelov in olj. Mlademu nemškemu slikarju je zdaj bil naš Jadran ter v veliko ljubimijo prenesel na platno ljudanske narodne lepote.

• **Društvo zivalca** priredi v dnevi od 15. do 18. t. m. XII. veliko razstavo na Velelesanju v Ljubljani, paviljon G. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzela soproga ministra gospa Anđi Kramarjeva. Razstavljene bodo razne pasme perutnine, kuncev, golobov in fazanov najboljših rejcev. Udeležencem razstave je dovoljena polovica na vožnja po železnici. Izkoristite priliko in pridite.

• **Ustanovni občni zbor podružnice SPD** v Ratečah-Planici se bo vršil v nedeljo 23. t. m. ob 3. popoldne v dvorani Mlekarske zadruge.

• **Bojovnik iz bitke pri Visu umrl.** V Križišču na Hrvaškem Primorju je te dni umrl Franjo Grbac v 92. letu starosti. Pokojnik je bil eden najstarejših bojnikov znane pomorske bitke pri Visu leta 1866. Bil je priljubljen v domačem kraju. Odgovoril je celo generacijo dobrih zidarjev.

• **Po 18. letih** se je vrnil iz ujetništva. V Zagreb je predvčeršnjim prišel po osemnajstletnem ujetstvu v Rusiji z ženo in otroci Jovo Rajičem, po rodu iz Novoga v Bosni. Leta 1915. je bil v Karpatih ujet, pridružil se je potem dobrovoljski diviziji v Odesi in se bojeval v Dobruži, pozneje pa prišel v Krasnojarsk, kjer je otvoril mehanično delavnico in se oženil z neko Rusinjo. Slednjo je bil zaposlen v neki »socializirani« garži ter je za svoj trud dobival plačo, ob kateri je gladoval. Dan dela za hleb kruha. Tako se vračajo mnogi pogrešanci.

• **Preiskava v ljubljanski bolnici.** V zadnjih tednih so se med ljudmi pojavljale govorice o smrtnih primerih v ljubljanski bolnici, izzvanih po sepi (zastupljenju krvi) tudi po operacijah, ki same po sebi niso bile posebno nevarne. Zaradi tega je banska uprava kot nadzorna oblast uveljavila preiskavo in poslala v bolnico posebno komisijo e sanitetnim inspektorjem gosp. dr. Mayerjem na čelu. Komisija svojega dela še ni zaključila.

• **Poostrežne zaporne kazni.** Kakor je znano, je nova kazenska zakonodaja med drugimi spremembami prinesla tudi to, da stroške za izvršitev izrečene zaporne kazni (za obleko, hrano itd.) naložila državi, torej celokupnosti. Ne glede na to, da se je ta nova določba upirala pravnemu čutu prebivalstva, so se pokazale tudi z gospodarskega stališča neugodne posledice, zlasti pa v sedanjih težkih časih, ko mora tudi država gledati na vsak dinar. Tako n. pr. je moralo biti lani po raznih kraih države zaradi pomanjkanja sredstev za njihovo vzdrževanje večje število na zapor obojenih oseb predčasno odpuščenih iz zaporov. Vedno močnejše je bilo zato pojavljala zahteva, naj se zopet uvede prejšnje stanje in naj oni oboje, ki po svojem premoženjskem položaju to lahko store, sami nosijo tudi stroške za svoj zapor. Finančni zakon za l. 1933/34. je tej zahtevi ugodil in v svojem § 25. črtal določbo novega kazenskega postopnika, da nosi stroške za izvršitev zaporne kazni država sama. Odslej bo torej moral zopet vsak, kdor bo zaprt in ima lastno premoženje, povrniti državi stroške, ki jih bo imela zaradi njega.

• **Preizkušnja gasilnega aparata Fokostop.** Včeraj popoldne se je vršila na ljubljanskem polju, poleg vojaških objektov preizkušnja novoprepeljanih Fokostop gasilnih aparatov, ki so češkoslovaški patent. Preizkušnja, ki jo je izvajal g. Cerar pred vojaško komisijo, v kateri so bili podpolkovnik g. Jaklič, kapetan I. stopnje g. Hren in

Specijalne zobne paste

in ustne vode, dalje kreme, toaletno milo, higien. in toaletne potrebščine

DROGERIJA KANC

Tyrševa (nebotičnik) in Židovska ulica 1.

Še drugi zastopnik vojaštva, dalje vodja Gasilskega urada g. Gostiša, zastopnik Mestnega gradbenega urada in prostovoljnih gasilcev nadofical g. Mežek ter drugi interesi, je izpadla zelo ugodno. Demonstracije so se izvršile z gašenjem bencina, petroleja, olja za mazanje, karbida in drugih hitrovneljivih snovi. Učinek aparata, ki je nekaj posebnega na tem polju, je bil zelo zadovoljiv in je tudi komisija podala zadovoljno mnenje. Aparat je posebno poraben v primerih požara v zaprtih prostorih, garažah, pri ognju na avtomobilih in sličnih prireditih, ker funkcijonira z vso sigurnostjo.

• **Glede na prievanje Andreja Malija** v Lombarjevem procesu so se gotovi ljudje obregali tudi ob številno rodbino in sorodstvo Malijevih in so si nekateri dovoljevali spricho glasov v listih o Andreju Maliju klevetanje, ki je zadevalo tudi druge tega imena. Znamo pa, da je užitva Malijeva rodbina dober sloves in zavzemajo posamezni člani in sorodniki v javnem življenju zelo ugledna mesta.

BARVE, LAKE, FIRNEŽ

in vse ostale plekarske in slikarske potrebščine — ako hočete biti res zadovoljno postrženi — kupite le v trgovini

„LUSTRA“ — V. LAZNIK
Ljubljana, Gosposvetska 8 — (poleg Slamiča)
Telefon 2753

Pri večjem odjemu znaten popust. 98

• **Za pridne roke.** Bolj ko kdaj prej mora dandanes vzorna gospodinja skrbeti za to, da ženska dela opravi sama brez tuje pomoči. Zena, ki ima pridne roke, si z ročnimi deli sama okraši svoj dom, sama napravi posteljno perilo in sama olepša otrokom oblečke z okusnimi vzorci. Marsikatera teh pridnih žen pa uporablja tuje neukusne vzorce, ker je pač teh najbolj vajena. Da prilagodi slovensko ženstvo k dobremu, domačemu sodobnemu okusu, je revija »Zena in dom« z letošnjim letom posvetila posebno pažnjo prilozi za ročna dela. Pridobila je k sodelovanju našo znano arhitektko g. inž. Dušano Santlovo in tako dvignila nivo priloge na umetniško višino. — Uredništvo »Zene in doma« dobro ve, da bo naletelo pri posamezni naročnici pri površnem pregledu priloge za ročna dela na odpor. Vendar pa se zaveda tega, da je dolžno svoje citatelje vsajati k sodobnemu okusu. Uredništvo je prejelo od svojih naročnic številne pohvale o krasnih vzorcih in vzpodbudo, da naj bi odslej prinašalo samo vzorce, ki imajo tudi umetniško vrednost. Izvršile sedanjih vzorcev je od predjšnjih predvsem lažja, čemur, in kar je za naročnice najbolj važno, tudi lepša. Saj je pristopilo v krog citateljev lepo število novih naročnic, in to v glavnem zaradi odličnih in čudovito lepih vzorcev g. arh. inž. Santlove. — Uprava »Zene in doma« je izdala četrto številko v povečani nakladi, ki jo lahko dobite na ogled. Pišite dopisnico na upravo »Zene in doma«, Dalmatinska ulica 10. Letna naročnina za list in priloge je 68 Din. pet gospospinskih knjig 37 Din.

• **Foto-Amater.** Pravkar je izšla aprilska številka glasila naših fotoamaterjev, ki ga urejuje prof. ing. Leo Novak, izdaja pa drogist Beno Gregorič. Lichno opremljene zvezek priobčuje članke: Vagocene vrednote fotografiranja (Jože Mantuani), Znamenito (Oto Fröhlich), Globinska ostrina in uporaba zaslonke (prof. ing. Leo Novak), Sredstva za razstavljanje in sestavljanje televizijskih slik (univ. prof. Marij Osana), 9,5 ali 16-milimetrski film Ivan Noč (ter razne rubrike s številnimi krajšimi prispevki). Zvezek krase poleg slik v tekstu štiri umetniške priloge na finem krednem papirju. »Fotoamater« je priložena brošura »Bela Krajina«, s posnetki značilnih krajev v tej lepi, a zapostavljeni pokrajini.

• **Sušno za moške obleke in damske plašče** Vam nudi najceneje F. I. Goričar, Ljubljana Sv. Petra cesta 29.

Zaloga najlepših damskih plaščev v Ljubljani

A. PAULIN, Kongresni trg šte. 5.

R. PAJK Vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar
KLOBUCAR KLOBUKE vseh vrst
Sv. Petra c. 51 v najmodernejšo obliko.

Modni salon Rozman

Izdelovalnica toalet po krojih zadnje mode odslej dalje DVORNI TRG nad bivšo Narodno kavarno. 4802

Sodba gospodinj je neizpremenljiva, da sta DR OETKERJEV PECILNI PRASEK in VANILINOV SLADKOR neprekosljiva

Manufakturna in konfekcijska trgovina F. I. GORIČAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 29

nudi veliko iztaro damskih plaščev za pomlad po jako nizkih cenah n. pr. navadni športni od 195.— naprej, ooljše vrste angliški, elegantna izdelava od 360.— naprej, Modri in črni rips plašč, najnovejše fazonne od 440.— naprej. Trenčkovti, iz najboljše gabrdina od 480.— Din naprej, kakor tudi damske obleke, bluze, krila itd. po jako nizkih cenah. Vsa konfekcija se izdeluje po prvovrstnih modnih žurnalnih v lastnem ateljeju. Ako ni ugačajočega na zalogi, se po želji izgotovi tudi v 24 urah. 4070

DR. MERČUN

od 10. do 17. aprila
ne ordinira. 4897

Danes, na četrto nedeljo
svojem izpolnil bom željo:
»K Slamiču vsi na obisk!«
— to bo veselje in vrisk.

• **Velikonočni dar našim ženam.** Tako se lahko imenuje zadnja številka »Zenskega lista«, ki je pravkar izšla. Prekrasne slike kakor tudi vsebina zaslužijo pohvalo ene izmed najboljših števil listov za nekaj mesecev nazaj. V njej najdemo zanimiv članek »Za kaj so se zavzeli moški, ki dajnovodno motri bodočnost zakonskega in socialnega odnosa moža in žene. Originalen je članek »Kamen ženske modrosti«, potem članki »Lea«, »Ritem in lepota«. »Prva pomoč«, »Naš prijatelj« itd., portreti znamenitih in modernih žen, ženski pokret, ljubke novele, humoreske in črtice, različne zanimivosti ter veliko število slik. Posebno se mora podčrtati modni del, ki prinaša vediko število modelov za ženske in otroške obleke. V tej številki se končuje tudi zelo uspeš roman Viktorja Čura Emina in se nadaljuje roman »Na cestice«. Rubrike »Zenskega lista« so izvrstno urejene in nudijo vesteransko pregledna navodila za dom in življenje žene. Tako se obravnavajo razni važni problemi v rubriki »Mala predavanja«, »Odgod dece«, navedenih pa je tudi kakih 30 različnih dobrih nasvetov za vse dnevne potrebe. Razen tega ima list še rubrike Zdravstvo, Sport, Kosmetika, Negovanje cvetlic in vrta, gosposinjstvo itd. Naročnina je 45 Din za 3 mesece. Naroča se pri upravi »Zenskega lista«, Zagreb, Samostanska 2-I.

• **Za en večer radosti.** Zimski večeri so doba domačih in družinskih zabav, pri katerih je ples glavna točka programa. V vselem razpoloženju pa zlasti mladina tolikokrat pozabi na previdnost pri naglih spremembah temperature in so posledice navadno prehlajenja, kašelj, itd. Vse to je večkrat nevarno, manjše zlo pa je to, da se mora človek zaradi tega večkrat za gotovo dobo odreči vseh zabavnih užitkov. V takih primerih pa ni treba obupavati, temveč se samo spomniti na znano dejstvo, da Kresival »Beyer« hitro in gotovo ublaži kašelj, hripavost in bronhialni katar.

• **Prava gospodinja** ceni že po prvem pranju velike prednosti odličnega, v Parizu in Londonu odlikovanega terpertinovga mila Riviera, ki daje perilu belino in prijeten duh. Milo Riviera je izdelano na temelju oljčnega olja.

Varčnost na pravem mestu. Sedanja težka doba nas sili k varčevanju na vsakem kraju, jemo pa je, da bi varčevanje na račun zdravja lahko samo zelo škodljivo. Dobro zdravje nam je bolj potrebno kakor kdaj poprej, ker moramo baš sedaj promagati največje težave. Denar, porabljen za Ovomakino, je dobro naložen, ker dobimo od njega najboljše od najboljše. Ovomakina vsebuje najboljše, za organizem najpotrebnejše hranilne snovi ter varuje in krepi tako naše zdravje in miri naše živce.

• **Za velikonočne praznike** kupujte Ciril Metodove razglednice. Kupujte domače blago, ne tuje!

• **Artohus Ljubljana - Sušak** in nazaj (podjetje Pečnikar) prične v ponedeljek zopet redno obratovati. Avtobus bo odhajal iz Ljubljane ob 5. in pride na Sušak ob pol 12. Odhod s Sušaka bo ob 15. in prihod v Ljubljano nazaj ob 22.

• **Sadjaril** Sedaj je skrajni čas, da poškopite in namažete drevesa z Arborinom, če hočete pridelati jeseni lepo in zdravo sadje. Arborin dobite pri trvdki Chemo-tečna družba s o. z. Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skoberne).

• **Zdravilna voda Rogaske Slatine** je v zdravju in kreposti. Čitajte današnji in-serat.

• **U. F. nogavice** v veliki izbiri na drobno in debelo pri Karl Prelog, Ljubljana.

• **Obledele obleke in klobuke** kemično čist, barva, plesla in lika tovarna Jos. Reich.

• **Uenje, čevljarke potrebščine.** damske torbice, aktivke najboljše kvalitete po solidni ceni nudi trvdka Franc Erjavac, trgovina usnja, Ljubljana, Stari trg 18.

Iz Ljubljane

• **Beethoven »Missa solemnis«.** Edina ponovitev Beethovne »Missa solemnis« s solisti: Gjurgjenec Zlata, Bernot-Golobova Franja, Gostič Jože in Betetto Julij, dalje z zborom Glasbene Matice in pomnoženim orkestrom bo jutri ob 20. v veliki unijski dvorani. Kdor želi slišati znamenitejšo cerkovno glasbeno delo vseh časov, naj se udeleži ponedeljkovega koncerta Glasbene Matice. Opozorjamo, da se koncert ne bo odajal po radiju, zato vabimo vse v koncertno dvorano in naj se nikdo ne zanaša, da se v poslednjem momentu le oglasi kukavica in prenaša Beethovno nesmrtno delo. Vstopnice po ceni od 8-40 Din za sedeže so v predprodaji v Matični knjižarni. Sedežev vseh vrst in po vsej cenah je še dovolj na razpolago. Do tega momenta še ni prodana polovica dvorane. Delo, ki je pod taktirko ravnotežja Mirka Poliča bilo minuli ponedeljek slajno izvajano, zasluži vse naše zanimanje. Poudarjamo, da veljajo znane cene. Vstopnice se dbe v ponedeljek ves dan v Matični knjižarni od 7. dalje pa pred koncertno dvorano v hotelu Union.

• **Interni produkcija** golencev državne konservatorija v Ljubljani se bo vršila v torek 11. t. m. ob četrta na 7. zvečer v Filharmonični dvorani. Nastopijo golenci: Sever Marko (violina, 4. razr.), Dolenc Justina (petje, III. let), Čuk Ivan (violina, I. letnik), Pirnik Maks (petje, V. letnik), Turk Zora (klavir I. let), Trost Milena (petje, IV. let), Čuček Milica, Pilato Boris in Dolenc Justina (recitacije). Končno večer Sivic Gustav (čelo, II. let). Ogronna večer golencev bo na tej interni produkciji sploh prvič nastopila pred golenci, starši in sorodniki. Vstop je dovoljen proti namu sporela, ki stane 2 Din in se dobi v Matični knjižarni oziroma pred začetkom v veži Filharmonične družbe.

• **Podmladek Jadranske Straže** na drž. učiteljski šoli bo priredil jutri ob 20. v dvorani Delavske zbornice akademijo. Članice in člani se že čez mesec dni pripravljajo z največjo skrbnostjo in upamo, da bodo z nastupiranim programom ustrezali in navdušili obiskovalce za našo zemljo in morje, ki je tako zelo potrebno večje in večje ljubimci. Na sporedu so narodne in umetne pesmi za zbor in solista, da je izbrane recitacije in delkamacije, pa tudi orkester bo zaigral nekaj točk. Čisti dobilek je namenjen v podporo rovnim dijakom, vstopnina je nizka.

8 DNI KOLINSKE VODE!

Vse vrste kot:

chypre, roza, ruska, vijolice, georgette Playasance itd.
1/4 litra Din 12.—
1/4 14.—
1/4 16.—

Drogerija GREGORIČ

Ljubljana, Prešernova 5.
Na številna vprašanja sporočamo, da pošiljamo kolinsko vodo tudi po pošti.

• **Sestanek naprednih akademskih starešin** se bo vršil v ponedeljek 10. t. m. v restavraciji »Zvezda« s pričetkom ob 20. Predaval bo dr. St. Lapejne o bančni krizi in njeni odpravi.

• **Seja akcijskega odbora** za izvedbo velike knjižne nabiralne akcije se bo vršila v torek 11. t. m. ob 20. v posvetovalnici JNAD »Jadrana«. Dnevni red: razstava. Točnost!

• **Na obnem zboru krajevne organizacije JRKD za XI. in XII. volišče** dvorskega okraja izvoljeni odbor se bo konstituiral takole: predsednik dr. Puc Dinko, podpredsednika Juvan Rudolf in dr. Spuler-Muys Franc, tajnik Fajdiga Hinko, namestnik tajnika dr. Kosti Janko, blagajnik Flere Franc, blagajnika namestnik Legiša Josip, odborniki: dr. Čeh Josip, Jankovič, Bratislav, Kržišnik Ludvik, Podlipce Anton, Soss Karol, Šbec Alojzij, Tavčar Ivan, dr. Umnik Ivo, Urbančič Karol in Vidmar Tomo. Revizijski odbor pa tvorijo: predsednik Gorazd Franc st., prisednika sta pa senator dr. Gregorin Gustav in Primož Leopold.

Največja, najcenejša izbira damskih plaščev pri

Drago Gorup & Co.

konfekcija

Ljubljana, Miklošičeva c. 16/I. nad.

• **Danes igra** in poje Maurice Chevalier kot »Smehljajoci se poročnika«. ZKD bo predvajala danes ob 11. uri dopoldne v Elksnem kinu Matici filmsko opereto režiserja Lubitscha z elegantimi ljubavnikom Mauriceom Chevalierem v glavni vlogi. Fil mje izdelan po sloviti Straussovi opereti »Valkov čar«, ki je vsebinsko kakor glasbeno prav zabavna in melodijozna. Vse lepe Straussove arije iz »Valkovega čara« so v filmu ohranjene in bodo ponovno vznemljene vsakogar razveselile. Film je izdelan z razkošjem. Ogled vsakomur priporočamo.

• **Sokolski gledališki oder** na Viču proslavi danes zvečer 20 letnico odnekega delovanja br. P. Borštnika z uprizoritvijo izvirne slovenske drame »Vrtnice«. Igra je v režiji g. Lujza Drenovca, člana Narodnega gledališča, ki je izborno Vombargerjevo dramo odlično pripravil. — Prepričani smo da bodo obiskovalci našega odra pravilno cenili poštrevnost in ljubezen do odnekega udeleževanja br. Pavla Borštnika in posesti današnje jubilejno predstavo v kar največjem številu. Uporizoritvi sami prisostvuje tudi avtor drame g. Vombegar. Med odmorom nastopa Sokolski salonski orkester. — G. Pavel Borštnik je

„Zvočni kino Ideal“

Monumentalni vefilm

KRALJICA SUŽNJEV

Trpljenje židov v suženstvu Egiptov in njihov prehod skozi Rdeče morje

Vefilm po znanem romanu

Rider Haggarda

Dejanje se godi 2 stoletji pred Kristovim rojstvom

V glavni vlogi:

Maria Corda

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri

— Razstava osnutkov za plakat I. pokrajinskega zletja SKJ v Ljubljani. Sokol Ljubljana je del osnutkov, med temi tudi vse nagrade, razstavil v izloženem oknu poleg vhoda v neboščnik. Osnutki za plakat, kakor tudi odlički za zletni znak vzbujajo splošno pozornost. Provizorna razstava bo trajala le dva dni.

— Velikonočne moderne domače fotografije razglednice dobite pri Foto-Tourist Miklošičeva cesta 6, vis a vis hotela Union.

— Prva izvedba Šantlova nagradnega koncerta za violino in klavir se bo vršila v ponedeljek ob 20. v Zagrebu. Opažljivo na radio-prenos ob istem času!

Adria prasek je boljši

— Ciril-Metodovo Jurjevanje na Ljubljanskem gradu bo 7. maja.

— Škenska tatila. Svoj čas smo poročali, da je bil izvršen vlom v baraka SK Grafike na igrišču Primorja, iz katere so odnesli neznani več parov sportnih čevljev in pa še skoro novo žogo. Že tedaj sta bila osumljena vlomca Zlatko C. iz Šiške, ki je pred dnevi izvršil napad na gosposko Josipino Osetovo v Šiški, in pa njegov tovariš France O. Takrat sta v oboje utajila, zdaj pa, ko sta oba v zaporu, sta med drugim priznala tudi ta vlom. Žogo so našli v neki drvarnici, dočim sta ukradena čevlja in druge predmete prodala.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Telefon 2730

Danes ob 15.5., 6., 18. in 9. uri

TOM MIX

v senzorijalni pustolovščini

Zakon pragozda

Velenapeto! Najnižje ljudske cene

2.—, 4.— in 6.— Din

— Spet se je ujeta. Nedavno so zapirali 32-letno Marijo G. z Vidovdanske ceste zaradi raznih stopenj, in tatvin po ljubljanskih trgovinah. Marija pa se ni pobojala in ko je pred nekaj dnevi prišla spet na svobodo, je ponovno prišla krasti. V neki trgovini na Starem trgu je v trenutku odsotnosti lastnice izkamenila iz predala 650 Din in izginila, naslednji dan je ukradla v drugi trgovini spet par čevljev, v tretji trgovini pa je oslepila lastnika za nekaj kovačev. Oškodovanci so primere prijavili policiji, ki je večer aretirala nevarno žensko na njenem domu in jo spravila v zapor.

— Transmisijski jermen je odnesel. V strojni oddelk lesne industrije Stanislava Kobija na Ljanski cesti se je spizil ponoči neznan tat. V prostor je vdrl skozi okno ter snel in odnesel nad 9 m dolg, 13 cm širok in 9 mm debel transmisijski jermen, vreden 1040 Din. Za tatom zaenkrat še nimajo nobenega sledu.

— Sprejme se 20 gojenk za privatne otroške negovalke in vzgojiteljice v enoletni tečaj. Starost 18 let in dovršeno dva razreda meščanske šole. Pričetek tečaja 10. maja t. l. Informirati se je pri zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v dopoldanskih urah.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«

Tel. 33-87.

Danes ob 15.5., 18. in 20.5., jutri ob 20. uri čuvstvena filmska drama

Njene ustne moje sanje

V glavnih vlogah: Elisabeth Bergner in Rudolf Forster

PRIDE! PRIDE!

Gospodična, napačen spoj!

CENE: 10, 8, 6, 5, 4 DIN

— Tenis prostori TSK Atene so otvorjeni. Vpisovanje bo 10., 11. in 12. t. m. vsakokrat od 6.—7. popoldne v damski sobi kavarne »Emonec«. Druge dni pa pri oskrbniku na igrišču. Cene lanske. Društveni popusti. Dikaj znižano. Podrobnosti pri vpisovanju.

Iz Kranja

— Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice v Kranju bo v torek 18. t. m. ob 20. v restavraciji pri Peterku z običajnim dnevnim redom. K udeležbi vabi odbor.

Z Jesenic

— TK Skala priredi jutri ob 20. v telovadnici osnovne šole foto-predavanje z dia pozitivmi. Vstopnine ni.

Iz Maribora

a— K večerjanih notici o prodaji in nakupu tukajšnje Podravske tiskarne pripominjamo v pravilno razumevanje, da je kupil tiskarno od uprave konkurzne mase Kmetijske eksportne zadruge dosedanjega člana tehničnega vodstva »Mariborske tiskarne d. d. g. Ljube Strušnik z go. Mur-sovo iz Ljutomer, dočim je bil in ostane vodja »Mariborske tiskarne« ravnatelj g. Detala. G. Strušnik je izstopil iz tehničnega vodstva »Mariborske tiskarne« in bo odšel voditi svojo Podravsko tiskarno.

a— Vojaško napredovanje. Čin orožniškega kapetana I. razreda v rezervi je dosegel z. Matija Volk, župan občine Pobrežje pri Mariboru.

a— Za novega upravnika banovinskega dečjega doma v Mariboru je imenovan g. Ivan Vomer, dosedanj učitelj na 4. l. deški osnovni šoli in znani javni delavec. Novi upravitelj je že nastopil svoje novo službeno mesto.

a— Ljudska univerza. Jutri ob 20.15 bo predaval zagrebški sociolog univ profesor g. dr. Milan Ivšić o »Marksizmu na delu«.

a— Zveza mladih intelektualcev bo imela svojo izredno sejo v ponedeljek 10. t. m. ob 14. v društveni pisarni. Jezikovna tečajna iz bolgarsčine in češčine se bosta začela po Veliki noči. Prijave sprejema »Slovanski kulturni krožek« Zveze mladih intelektualcev v poslopu Delavske zbornice v Sodni ulici.

a— Tatvine. Slikarskemu pomočniku Janku Kocbeku je izginilo iz neke hiše na Aleksandrovi cesti kolo znamke »Styria«, vredno 1000 Din. Na neko dvorišče v Einspillerjevi ulici se je neopazno spizlil neznan tat in odnesel zasebniku Frideriku Lorencu 3 suknje, ki so se znašale na soncu. Suknje so bile vredne okrog 2000 Din. Spreten žepar pa si je poiskal svoje žrtve med onimi, ki hodijo kropit knezoškofa dr. Karla v škofjski palači na Slovemski trgu. Izmaknil je branjevki Ivaniki Černkovi iz žepa listnino s 400 Din in dijakini Milki Borševci denarnico s 120 Din.

Iz Celja

a— Odpovedana predstava. Kakor znano, je nameravala ljubljanska drama gostovati priprila v celjskem gledališču z znano komedijo »Roksy«. Ker pa je bilo za gostovanje zelo malo zanimanja (rezerviranih je bilo samo okrog 30 sedežev in 1 loža), je gledališka uprava odpovedala gostovanje. V zadnjem času so morali v Celju odpovedati že tri gledališke predstave in en koncert, ker občinstvo ne kaže potrebnega zanimanja za kulturne prireditve.

NOVOST ZA CELJE!

(Foto-avtomat)

6 različnih slik Din 15.—. Samo kratek čas v elitnem kinu »UNION« Celje. 4878

a— Za Haydnov oratorij »Sedem poslednjih besed Kristusovih«, ki ga bo izvajalo Celjsko pevsko društvo na veliki petek 14. t. m. ob 19.30 v Marijini cerkvi, so dobe vstopnice v predprodaji v knjigarni K. Goričarja, vdove.

a— »Peg, srček moj«. Celjska dijaška družina »Sloga« je uprizorila v petek 7. t. m. zvečer v mestnem gledališču Mannersov komedijo »Peg, srček moj« v skrbni in učinkoviti režiji g. A. Sadarjeve. Igra je bila dobro nastudirana in vloge posrečeno razdeljene. Glavno vlogo naturne mlade deklice Peggy je podala gđ. Majda Kalanovca s pravilno naivnostjo, posejano s prebrisano, ter s temperamentom in toplino. Gđ. Kalanova je očiten odskrit talent. Pohvalno sta igrali gđ. Kranjčeva (ms. Chichester) in Puderjajeva (Ethel). Tudi g. Stante (Jerry), Umek (Hawkes) in Ferdič (Brent) so podali svoje vloge prav zadovoljivo. Scenarija je bila dobra, ilustracija pa pomanjkljiva. Gledalciše je bilo pomeno. Mladi idealisti so bili deležni prisrčnega odobravanja. — R. P.

Celjskim in okoliškim damam in gospodom

priporočamo nakup vsakovrstnih nogavic, svilenega in navadnega perila in ostale konfekcije pri FR. KOLBEZEN, CELJE.

a— V oštrnico za pokojno go. Ivano Lebičovo se je večer vrnila neljuba pomota. Namesto »soproga tovarnarja« se mora pravilno glasi »soproga kavararja«.

a— Mestno načelstvo opozarja hišne posestnike, da je dne 1. aprila zapadel v plačilo drugi obrok najemnine vinarja (gostaščine).

PRIZNANO

zanesljiva in lepa trajna ondulacija. Barvanje las. R. GROBELNIK, CELJE. 4923

a— Streljanje v Pečovniku. Strelska družina v Celju bo priredila danes ob 9. dopoldne prvo letošnje streljanje na strelišču v Pečovniku. Sobno streljanje z malokalibrsko puško se vrši vsak prvi in tretji petek zvečer v mesecu v hotelu »Hubertus«.

a— Kako se plačuje požrtovalnost celjskih trgovcev? Prejeli smo: V zadnjem času razni tuji agenti neupravičeno obiskujejo zasebnike in jim prodajajo slabo italijansko blago na ta način, da ga zagreška trgovka enostavno preizgleda z angleško štampiljo in po svojih agentih razpečava kot pristno angleško blago. Tako blago je vredno in se tudi dobiva pri celjskih trgovcih po 120 Din meter, tuji agenti pa ga prodajajo 3 m za 500 do 600 Din. Posrečilo se nam je izvedeti, kdo vse je kupil v zadnjem času od teh agentov suknjo za obleke. To so razni ravnatelji, zdravniki, odvnetiki, notarji, ki jim celjski trgovci dajejo za službo, dalje razni predsedniki, profesorji, železničarji in drugi uradniki. Če pa gre za razne številne podpore narodnim društvom, mestnim ubogim in brezposelnim, so pa zopet trgovci prvi in edini, ki morajo globoko poseči v svoje žepce. Razen tega nosijo ravno trgovci tudi največja davčna bremena. Geslo »Svoji k svojim« naj bi ne veljalo samo za podočelane, ampak tudi za tako zvano meščansko inteligenco.

NAZNANO PRESELTIVTE!

Čenjenim strankam vljudo sporočamo, da sem preselil svojo slaščičarno iz Gosposke ulice šte. 26 na GLAVNI TRG št. 9 (v prejšnje prostore trdnice »Singer«) ter se priporočam za blagohotno naklonjenost tudi za v bodoče! 4924

KARL MANTEL, slaščičar
CELJE

DARMOL

čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo

Ne škoduje!

Močeno od Ministrstva poštne politike in narodnega zdravstva
5. Aven 300 od 1. 1. 1932

a— Žrtve nesreč in napadov. 6. t. m. je padla 35letna vrtnarica žena Pavla Novakova iz Celja pri umivanju okna tako nesrečno s stola, da si je zlomila desno podlehniko. 36letni brezposelni rudar Jernej Kotnik iz Smartnega ob Paki si je pri padcu zlomil levo nogo v gležnju. 22letnega dninarja Ivana Petka iz Pečovnika je brcnil neki moški in mu poškodoval levo koleno. V Višnji vasi pri Vojniku je neki znanec v prepiru napadel 40letnega rudarja Filipa Kacičnika in ga z nožem občutno ranil na čelu in rokah. 19letnemu dninarju Josipu Horvatu od Sv. Primoža pri Št. Juriju ob juž. železnici se je pri delu na polju splašil konj, ki je vlekla brano. Horvat je padel in si zlomil desno roko v komolcu. Dne 7. t. m. zjutraj je zadelo pri prodiranju dreves težko deblo 36letnega posestnika Franca Delčnika iz Trnovlj pri Celju v desno nogo in mu težko poškodovalo golen. 42letni progovni delavec Karel Dečman iz Gjurmanca pri Krapini je stopil pred tremi dnevi tako nerodno z vlaka, da si je izpahnil desno nogo. Vsi poškodovanci se zdravljajo v celjski bolnici.

a— Elitni kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 zvočna opera »Carmen« (»Čiganska ljubezica«) in dve zvočni predigr. Jutri ob pol 17. in pol 21. zvočni film »De-te greha...« in dve zvočni predigr.

Iz Kamnika

a— Novo železniško postajališče na Duplicji. Te dni so pričeli na Duplicji s pripravljalnimi deli za graditev novega železniškega postajališča med postajama Kamnik in Homec. Za novo postajališče so se posebno prizadevali prebivalci Duplice in Šmarce, ki imajo zdaj pol ure do ene ali druge postaje, čeprav je zgrajena železniška proga tik mimo omenjenih vasi. Novo železniško postajališče bo zgrajeno pri kilometrskem kamnu 19.8, komaj 10 metrov od banovinske c. Duplica-Mengeš. Mimo novoprogirane postajališča vodi kolovozna pot proti Križu in Komendi. Tudi za prebivalstvo teh krajev bo postajališče na Duplicji velika pridobitev, saj bodo imeli s tem 3 ali 4 kilometre krajšano pot do postaje. Kdaj bo otvoren postajališče na Duplicji, še ni znano, najbrž pa že sredi maja. Ker bo vsa Duplica po novem načrtu priključena kamniški občini, ob novo postajališče moralo biti krešeno na ime Šmarca ali pa Kamnik—Duplica.

a— Obrtno društvo je nakazalo iz svojega fonda več področnih in notbeh, nlm sočanom za velikonočne praznike.

Iz Zagerja

a— Težave z oskrbovanjem revnih družin. Prehranjevalni odbor je na svoji seji ugotovil žalostno dejstvo, da so njegova sredstva pri kraju. Nakazana koruzna moka po prispevkih Delavske zbornice, banke uprave in podpornega fonda TPD bo razdeljena 580 rudarjem po 6 kg, 449 ženam po 4 kg in 1177 otrokom po 2 kg. Pomagati pa bo treba tudi brezposelnim, ki so začasno zaposleni ob Kotredešču. Zaslужnjim ne more prerediti in bo treba tudi njih prisiljati na pomoč. Brezposelnim, ki so v ponedeljek odšli na delo h graditvi ceste Radeče—Ljubljana, so se po nekaj dneh vrnili domov ter izjavili, da ne morejo shajati z majhnim zaslužkom in prebiti v odprtih barakah. Delavska zbornica je bila že naprosena, naj pregleda in ugotovi razmere gradbenih delavcev.

a— Shod rudarjev in upokojevcov se je vršil te dni v Zadržnem domu na Lokah in je podpredsednik tukajšnje in glavne Bratovske skladnice g. Šobar poročal o novem pravilniku bratovskih skladnic, predsednik II. rudarske skupine g. Pilberšek pa je referiral o delovanju skupine in o splošnem položaju rudarskega delavstva. O napovedanih redukcijah pa ni bilo nobenih poročil. Rudarji so v četrtek po devatih dneh spet prišli na delo.

Iz Hrastnika

a— Požarna nesreča v hudi revščini. Naši rudarji se na vse načine trudijo, da bi si kaj prihranili in lažje preživljali svoje rodilnice. Kdor le more, si uredi majhen vrt, če bolj pa je srečen, če lahko preredi kakšno živinico. Tako si je tudi rudar Kocman na Podvahu s težko muko uredil majhno gospodarstvo ter postavil majhen hlev za kravico in prašiča. V četrtek popoldne pa mu je ogenj uničil hlev in krmo, kravo, tele in prašiča pa so rešili v zadnjem hipu. Efektivna škoda znaša okrog 6000 Din, za revno družino pa je seveda veliko večja, ker je nesreča, ki si je spet poiskala žrtve med najrevnejšimi, uničila sadove dolgoletnega truda.

a— Danes ob 7. zvečer ponovi Sokol burko »Nedolžni lahkoživec«.

Iz Ptuja

a— Velik nočni požar. 3. t. m. okoli polnoči je nenadoma nastal ogenj na gospodarskem poslopu posestnika in železničarja Gmeinerja Franca v Stražgojncih. Gospodar je imel kritično noč službo na postaji Pragersko ter je od tam videl ogenj, nikakor pa ni slutil, da je postala njegova domačija žrtve plamenov. Gmeinerjeva družina je bila v trdem spanju in jo je zbudi šele posestnik Franc Leskovar, ki se je tisti čas vračal s Pragerskega domov. Ko je družina prihitela na prosto, je bilo že vse poslopje v plamenih in so mogli rešiti le še živino. Gospodarsko poslopje, ki je obstojalo iz skednja, parne in kolarnice, je bilo leseno in z opeko krito, in je pogorelo do tal, z njim tudi dva voza, koleselj, 2 brani, 3 plugi, čistilni mlin, 1000 kg sena in 1000 kg slame ter razno gospodarsko orodje. Gospodar trpi na poslopju 15.000 Din škode, na vohoz in na gospodarskem orodju pa 9200 Din, krita pa je precej zavarovalnina. Sumijo, da je ogenj podtaknil neki cigan.

Restavracija

»NARODNI DOM« — PTUJ

se vljudo priporoča potujočemu občinstvu. Vsač čas na razpolago mrzla in topla jedila ter prvovrstna vina. Vsak petek sveže morske ribe. — Radio koncerti! — Prenosišča! 4886

a— Velik nočni požar. 3. t. m. okoli polnoči je nenadoma nastal ogenj na gospodarskem poslopu posestnika in železničarja Gmeinerja Franca v Stražgojncih. Gospodar je imel kritično noč službo na postaji Pragersko ter je od tam videl ogenj, nikakor pa ni slutil, da je postala njegova domačija žrtve plamenov. Gmeinerjeva družina je bila v trdem spanju in jo je zbudi šele posestnik Franc Leskovar, ki se je tisti čas vračal s Pragerskega domov. Ko je družina prihitela na prosto, je bilo že vse poslopje v plamenih in so mogli rešiti le še živino. Gospodarsko poslopje, ki je obstojalo iz skednja, parne in kolarnice, je bilo leseno in z opeko krito, in je pogorelo do tal, z njim tudi dva voza, koleselj, 2 brani, 3 plugi, čistilni mlin, 1000 kg sena in 1000 kg slame ter razno gospodarsko orodje. Gospodar trpi na poslopju 15.000 Din škode, na vohoz in na gospodarskem orodju pa 9200 Din, krita pa je precej zavarovalnina. Sumijo, da je ogenj podtaknil neki cigan.

Iz Novega mesta

a— Popravljamo objavo z dne 2. t. m., da je trdnica Singer šivalni stroji d. p. preselila svojo trgovino v bivšo trgovino Mi-dorfer & Blažič.

Za nego obraza in telesa

Da dosežete lepo polt in svežost, uporabljajte blaga, fina mila prijetnega vonja renomirane znamke

RIVIERA MILO

Odlikovano v Londonu in Parizu.

Repertoarji

DRAMA

Nedelja, 9.: INRI. Izven.
Ponedeljek, 10.: INRI. Izven.
Torek, 11.: INRI. Izven. Znižane cene.

OPERA

Nedelja, 9.: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 10.: Zaprt.
Veliki teden v drami. Od evetne nedelje do velikega četrtka se uprizarja v drami pasijonska igra INRI, katero sta napisala dr. Roman Tominec in Edvard Gregorin, ki igra v pasijonu ulogo Jezusa. V ostalih ulogah nastopi celotni naš dramski ansambel z mnogimi sodelovalci v malih ulogah in 8 statisti. Vsega skupaj bo na odru okrog 100 oseb.

Richard Wagner: »Parsifal«. Besedilo in glasbo za to pobožno in svečano igrjo je napisal Richard Wagner. Ze leta 1845. je napravil prvo zamisel za libreto »Parsifala« po eposu, ki ga je spsal Wolfram von Eschenbach. Uporabil je pa tudi motive drugih starih epov. Prvo skico je napravil leta 1857. v Curihi. Popolnoma končal pa je libreto leta 1877. po prvih slavnostnih igranj v Bayreuthu. Dve leti nato je bila končana tudi partitura, prva uprizaritev pa se je izvršila leta 1882 v Bayreuthu. Do leta 1914. se je to delo uprizarjalo izključno le v Bayreuthu, pozneje pa je postalo last vseh velikih odrov na svetu. V Jugoslaviji je bila prva uprizaritev v Zagrebu, sedaj ji sledi ljubljanska pod vodstvom ravnatelja Polita. Premiera bo na veliki petek ob pol 19. Delo je zelo obsežno: po prvem dejanju, ki se konča par minut po osmi uri, je pavza 40 minut, po drugem dejanju, ki se konča po 10., pa je pavza 20 minut. Začetek vsakega dejanja bodo javljale fanfare z balkona opernega gledališča. Opozarjamo, da se predprodaja za »Parsifal« že vrši.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 9.: Se li razumemo.
Ponedeljek, 10.: Zaprt.

Lastniki gledaliških blokov opozarjamo, da zlasti bloke za glasbene predstave čim prej porabijo, ker ne bo nobene glasbene premiere več in bo torej samo še nekaj glasbenih predstav.

Sokol

Sokolsko društvo Strazišče. Rekord prireditve iger je sigurno doseglo sokolsko društvo v Strazišču. Dne 25. marca ob 16. je bila lutkovna predstava »Žalostna prinčezinja in začarani ptič« za mladino, ob 20. pa drama »Snež«, ki se je dne 26. marca ponovila. V soboto in nedeljo 1. in 2. t. m. je sokolski oder priredil burko »Avtomobilist« v korist brezposelnim. Danes ob 20. bo sokolska akademija, pri kateri nastopijo člani in članice ter ženski in moški naraščaj. Sokolska deca pripravja za belo nedeljo 23. t. m. otroško igrjo »Pehtac«. V prvi polovici maja bo večina tombola. Tablice stanejo samo 2.50 Din in bo nad 200 krasnih dobikov. Prosimo vsa okoliška društva, da ta dan ne prirejajo sličnih prireditev, posebno ker je čisti dobiček namenjen za Sokolski dom.

Sokolsko društvo Rajhenburg je priredilo 19. p. m. Strossmayerjevo proslavo. Slavnostni govor je imel brat Lavrin Ivan, ki nam je podal jasno sliko o življenju in delovanju velikega Jugoslavena, Soka — Strossmayerja. Po slavnostnem govoru je sledila mladinska igra »Povodni moze«, ki so jo mladi igralci prav dobro izvedli. Pri mladini se je požalovalo veliko veselje do igralnega delovanja, le žal, da obisk ni odgovarjal trudu in delu sokolskih delavcev.

V IMENU NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA!

Sresko sodišče v Rogatcu je o obtožbi državnega tožilstva v Celju kot javnega tožilca zoper dr. Koltererja Franca, zdraviliškega šef-zdravnika v Rogški Slatini, zaradi prestopka zoper čast po § 302-II pr. vi nastavek kaz. zak. s t. sodno sodbo z dne 10. XX. 1932 Kps 337-32 deloma sprejmenjeno z razsodbo okrožnega sodišča v Celju z dne 23. III. 1933 Kpr 72-33 razsodilo tako:

Obdolženec dr. Kolterer Franc, zdraviliški šef-zdravnik v Rogški Slatini je kriv

da je meseca januarja 1932 oklevetal državna službenika, bivšega ravnatelja zdravilišča v Rogški Slatini dr. Štera Franca glede uradnega poslovanja vobse s tem, da je sestavil, pustil razmnožiti ter razposlal nekaterim narodnim poslancom poslanico kot zaupno in v kateri je očital dr. Šteru, dolgoletnemu ravnatelju znanega zdravilišča, celo kopico nepravilnosti pri gospodarstvu v upravi zdravilišča, imenuje njegovo gospodarstvo naravnost porazno in škodljivo na zdravilišče in da zaradi svoje nezmožnosti in svojega političnega prepričanja ni na mestu kot upravitnik tako pomembnega zdravilišča.

S tem je zakril prestopke zoper čast po § 302-II k. z. pr. vi nastavek in se obsodi po § 302-K k. z. pr. vi nastavek z uporabo § 305. in 72. kaz. zak. na 900 Din denarne kazni, plačljive v enem mesecu po pravomočnosti sodbe, v slučaju neizterljivosti pa na 15 dni zapore, dalje po § 310. k. p. v plačilo stroškov kaz. postopanja z ope-litvijo po § 314 k. p. ter po § 314. t. 2. k. p. v povračilo stroškov zastopnika zasebne udeležence.

V smislu § 305. kaz. zak. se nadalje odredi, da se ima sodba objaviti v »Službenem listu dravske banovine« in v dnevnih »Jutro« in »Slovenec« ob stroških obdolženca.

Okrajno sodišče v Rogatcu, odd. II. dne 6. aprila 1933.

Socialne naloge trboveljske občine

Trbovlje, 7. aprila.

Sinoči je imel krajevni odbor JRKD sejo, na kateri je razpravil in prvi vrsti o socialnopolitičnih nalogah trboveljske občine. V normalnih časih so bile te naloge lahke, saj občina razen nekaterih občinskih ubojev ni imela skrbeti za nikogar. Sedanja doba pa stavi na občino v tem pogledu popolnoma drugačne zahteve. Poleg podpiranja občinskih ubojev, katerih število je močno naraslo, mora občina skrbeti za staroupokojeence, številne brezposelne, za siromašno in zanemarjeno dečo in končno tudi za one družine, ki se zaradi premajhnih zaslužkov ne morejo več preživljati. Občina je napram vsem tem po-možnosti in v okviru denarnih sredstev izvršila svojo dolžnost in so jo pri tem krepko podpirala tudi vsa karitativna društva, manjkalo pa je enotnosti in sistema.

Na seji krajevnega odbora JRKD se je to vprašanje temeljito pretresalo. Referiral je g. Pavlin, ki je izdelal in predložil odboru dva pravilnika, po katerih naj bi se uredilo vse socialno delovanje trboveljske občine. Po daljšem vestranskem razmotrivanju je krajevni odbor v principu osvojil oba načrta. O obeh pa bo podrobneje razpravljalo se na prihodnji seji, nakar bosta predložena občinskemu odboru. Občinsko socialno politično delo se bo usmerilo v pravo smer, tako da se bo onemogočila vsaka zloraba.

Gospodarstvo

Stabilnost naših cen

Oddelek za gospodarske študije pri Narodni banki je pravkar objavil podatke o gibanju cen v marcu, ki nam ponovno dokazuje, da je kupna moč našega dinarja na vzletu padcu njegove intervaltarne vrednosti v zadnjih mesecih zelo stabilna. V tem se naš valutni položaj bistveno razlikuje od položaja nekaterih drugih držav, n. pr. Avstrije, kjer so se z oslabitvijo šilinga cen občutno dvignile, in to celo v večji meri kakor bi ustrezalo oslabitvi šilinga, kar je baš v zadnjem času izvalo neizgovorno novo oslabitev šilinga (premijski dodatek pri zlatih devizah se je v Avstriji dvignil zadnje tedne od 22 — 23% na 30 — 31%).

Ne samo, da se naš nivo cen v marcu ni dvignil, totalni indeks cen v trgovini na debelo kaže nasprotno padec od 68,4 na 67,0 (1926 = 100), torej za 1,4 točke in je celo nižji, kakor je bil januarja, ko je znašal 67,6 točke. Naš nivo cen pa tudi ni višji, nego je bil lani v istem času, kajti v lanskem marcu je znašal totalni indeks 67,3 točke, letos pa znaša 67,0 točke.

Te številke nam dokazujejo, da se nadejamo najmanj delno oslabitve dinarja v izrazito deflacijski dobi, ki se kaže tudi v občutnem pomanjkanju denarja, ki grozi celo uničiti mnoge možnosti za povečanje gospodarske aktivnosti. Glede na ta položaj, v katerem se nahajamo, je nerazumljivo, da v naši javnosti še vedno ni do celice prenehala bojazen pred inflacijo, o kateri vendar ne more biti nobenega govora. Naš denarni obtok je danes, tudi če upoštevamo izdane srebrne kovance, še vedno precej manjši nego je bil pred leti; v resnici pa je še mnogo nižji, kakor nam kažejo številke, zakaj znatni del denarnega obtoka je danes zaradi tesaviravanja praktično odtegnjen prometu. Oslabitev intervaltarne tečaja valute še nikakor ni inflacija, kakor

si to tolmačijo mnogi, ki pravilno ne razumevajo pojma inflacije. Deflacija je pri nas tako občutna, da tudi znatnejše povečanje denarnega obtoka še ne bi povzročilo inflacije, odnošno onih kvantnih posledic, ki so z njo v zvezi.

V marcu se je totalni indeks cen v trgovini na debelo kakor rečeno, skrčil od 68,4 na 67,0. Od posameznih delnih indeksov kaže indeks cen rastlinskih proizvodov padec od 65,5 na 61,7, indeks cen živine in živilskih proizvodov od 60,1 na 58,0, indeks cen mineralnih proizvodov pa od 76,8 na 75,5, dočim se je indeks cen industrijskih izdelkov za malenkost dvignil od 73,0 na 73,6.

Razvoj indeksov cen kaže zadnja leta naslednje gibanje:

marec	raščl.	živ.	ind.	totalni
1929	137,6	109,0	96,2	106,6
1930	95,9	102,5	83,6	91,1
1931	73,3	77,4	72,6	74,6
1932	76,0	55,0	68,3	67,3
1933	61,7	58,0	73,6	67,0

V primeru z lanskim marcem so letos precej nižje cene rastlinskih proizvodov, dočim so nekoliko dražji živalski proizvodi in industrijski izdelki (zaradi podražitve uvoznega blaga).

Tudi indeksi cen glavnih izvoznih predmetov kaže v marcu popuščanje, dočim se je indeks uvoznih predmetov nadalje dvignil. Indeks izvoznih predmetov, ki se je od septembra do februarja dvignil od 55,5 na 61, je zopet nazadoval na 59,0. Indeks cen glavnih uvoznih predmetov pa je zaradi podražitve inozemskih plačilnih sredstev zopet višji, v lanskem septembru je znašal 72,9, letos v februarju 74,9, v marcu pa 76,2. S tem se je napelest med obema indeksoma dvignila na 17,2 točke.

Praksa pri izvajanju zakona o inspekciji dela

Na petkov plenarni seji Zbornice za TOI je imel zborniški predsednik g. Jos. Rebec zamisli referat o praksi pri izvajanju zakona o inspekciji dela s posebnim opisom na sedanji položaj obrtništva. Med drugim je izjavil:

Iz vrst obrtništva, pa tudi trgovstva in industrije prihajajo številne pritožbe proti postopanju inspekcije dela v zvezi z izvrševanjem delavske zaščitne zakonodaje. Po uveljavljanju smo dobili v letu 1922, zakon o zaščiti delavcev in z njim obenem tudi zakon o inspekciji dela. Inspekcija dela je postala oblastvo ki ne nadzira samo, če se izpolnjujejo predpisi, temveč tudi odreja in celo kaznuje. To dovaja do dalekosežnih konsekvenc, ker se na delodajalca stavijo izredno težke in velike zahteve. Vsak prekršek predpisov je sankcioniran s težko kaznijo, ki sega do 5000 Din.

V praksi se je takoj pokazalo, da se ta zakonodaja ne da v celoti izvajati. Mnogi predpisi so ostali le na papirju; postopa se jako različno po raznih pokrajinah in to še danes. Pri tem neenakomerni postopanju in izvajanju predpisov v praksi ima delodajalec utis, da se mu dela krivica, četudi se giblje postopanje v okviru zakona. Zbornica je zbrala vse potrebno gradivo, ki se nanaša na to vprašanje, da na podlagi tega gradiva stavi na merodajnih mestih konkretne predloge za omiljenje prakse pri izvajanju zakona o inspekciji dela in da načne tudi vprašanje ispremembe predpisov, ki so v praksi pokazali, da naše socialne in gospodarske prilike za nje še niso zrele.

Kar se tiče delovnega časa odnošno nočnega dela, bi bilo opozoriti na pritožbe, ki se nanašajo na zaposlitev vajencev. Znano je, da je osebo na deželi vajenec pretežno v skupnem družinskem življenju z gospodarjem. Mnogi mojstri so bili kaznovani, češ da so vajenca zaposlili preko predpisane časa. Če ga je mojster zaposlil pred začetkom dela ali po zaključku dela s pomočnikom in čistjenjem prostorov, se tudi to smatra za prekoračenje delovnega časa, dasi na drugi strani predpisi izrecno odredajo, da se čiščenje prostorov ne sme izvrševati med delovnim časom. Če se bo tako postopalo še nadalje, bo došlo do tega, da bo mojster moral sam pomesti poslovne prostore pred in po delovnem času, vajenec pa bo gledal in počival. V pekarskih obratih se vrši strokovno delo v nočnem času, to je pred 5., odnošno 4. uro zjutraj. Inspekcija dela je strogo kaznovala celo vrsto mojstrov, ker so pustili, da so vajenci v tem času prisostvovali in pomagali pri delu. Posledica je, da se pri takem postopanju pekarski vajenec sploh ne more izučiti, ker bi mu preostalo ob dnevnem času samo še raznašanje peciva.

Velike so zahteve inspekcije dela tudi glede ureditve delavnice. Inspekcija dela vse premalo upošteva, da obrtnik tudi pri najboljši volji ne more ustrežiti zahtevam glede višine prostornine, razsvetljave, zračenja in druge moderne opreme delavnice, ker mnogokrat sploh ni lastnik hiše, v večini primerov pa zato, ker nima zadostnih sredstev zlasti v sedanjih težkih časih.

Težko obhiti obrtništvo tudi čuden način ureditve inštančnega postopka. Za najmanjšo kaznjo, ki znaša močeno 50 do 100 Din ali proti malenkostni odreditvi inspekcije dela se mora pritenkati pritožiti naravnost na gospodarsko ministrstvo za socialno politiko, kakor da to ministrstvo ne bi bilo že preveč preobremenjeno z drugimi važnejšimi posli. Zato prav lahko razumemo, da skoro vse pritožbe proti kaznim, tudi če bi zaslužile ozira, niso uspešne. Šal ministrstvu ni mogoče rešiti preudarno ogromnega števila pritožb iz cele države zaradi razmeroma tako malenkostnih stvari.

Navedeni primeri, ki so le nekateri izmed številnih, na katere je bila opozorjena zbornica, dokazujejo, da je neobhodno potrebna sprememba prakse pri izvajanju predpisov, pa tudi sprememba nekaterih predpisov samih. Nahajamo se v izredno težki gospodarski krizi, ko primanjkuje povsod dela in za delo, ko se moramo omejevati na vseh koncih in krajih. V teh časih ne moremo

čati. Izplačilo deviznega kredita, ki predstavlja znatni znesek skoro 300 milijonov mark, ne bo izrazil nikakih sprememb v kritičnem odstotku, ker se devize, ki odgovarjajo temu kreditu ne upoštevajo več kot podlaga za računanje kritja.

Za presojo pomena zlatega in deviznega kritja za stabilnost valute je nemški primer zelo značilen, zakaj nemška marka ima danes le še 10 odstotkov kritja, navzlic temu pa se nadalje drži praktično kolikor toliko na zlati pariteti.

Nagla normalizacija bančnega prometa v Ameriki

Kakor poročajo iz Newyorka je tamošnja Federalna rezervna banka znižala diskontno mero od 3,5 na 3 odstotke. Ta korak je posledica doseženega napredka v normalizaciji bančnega in denarnega prometa. Ko je bančna kriza pred dobrim mesecem dosegla svoj vrh, je bila newyorkška novčanica banka primorana dvigniti diskont za 1 odstotek na 3,5 odstotka. Ta povišek je sedaj znižan na 3 odstotka.

Panika, ki je v začetku marca nastopila med ameriškim vlagatelji, se je spričo naglih in odločnih ukrepov novega predsednika Roosevelta naglo polegla. Največji del bank zopet posluje. V zadnjem tednu marca se je obtok bankovcev nadalje skrčil za 255 milijonov na 6353 milijonov dolarjev, tako da znaša sedaj skupno nazadovanje v primeru z najvišjim letošnjim stanjem 1185 milijonov dolarjev. Nagli zopetni pritok izdane milijarde dolarskih bankovcev nam dokazuje, da v časih panike ni nevarno za stabilnost valute, če se v večji meri dvigne obtok bankovcev. Povečan obtok bankovcev ni izrazil nikakih inflacijskih posledic, ker so novoizdani bankovci le začasno nadomestili tesavirani denar. S postopno normalizacijo bančnega razmer, pa so novi bankovci zopet prišli nazaj v novčanice banke. Tudi neupanje v dolar se je poleglo, kar nam dokazuje zopet pritok zlata v novčanice banke. Od početka marca, ko je panika dosegla vrh, pa do konca marca je v federalne rezervne banke prišlo nazaj za 503 milijone dolarjev zlati, medtem ko je znašal v prejšnjem mesecu odtok 558 milijonov dolarjev.

Nedostatki v našem kliringu z Italijo

Beograjski »Trgovinski Glasnik« je nedavno ugotovil dejstvo, da obstaja pri Narodni banki v Beogradu na klirinskem računu z Italijo stalen saldo v višini 15 do 20 milijonov lir v korist Italije. To dejstvo bo marsikoga iznenadilo, ker je znano, da smo stare terjatve italijanskih izvoznikov, ki so bile vnešene v kliring, že odplačali. Pogosto je bila izražena bojazen, da bo po izplačilu teh terjatev nastalo v klirinskem prometu dobroimetje v našo korist v Italiji, zakaj po klirinskem pogodbi plača Italija le 15% svojih obveznosti zaradi uvoza iz naše države v devizah, dočim se ostalih 85% obračuna v kliringu. Ker pa je bila

naša aktivnost v trgovinskem prometu s Italijo doslej vedno večja nego 15%, zato je bila upravičena bojazen, da bo če se odstotek plačila v devizah ne poveča, nastal zastoj pri izplačilu terjatev našim izvoznikom, kar se vedno dogaja, kadar nastane v kliringu dobroimetje v našo korist v tuji državi. Klirinski promet se je torej razvil drugače, kakor bi smeli pričakovati Beograjski »Trgovinski Glasnik« je zaradi tega izrazil mnenje, da podatki o našem trgovinskem prometu s Italijo po statistiki o naši zunanji trgovini niso točni. Kakor je jasno, da naša statistika ne more biti brez pogrška, vendar ni verjetno, da bi mogla biti pogrška tako velika. Uredništvo beogr. Narodne blagostanja se je radi tega obrnilo na trgovinsko ministrstvo po potrebnih informacijah, iz katerih je razvidno, da je naš promet s Italijo uadale aktiven. Naša trgovinska bilanca s Italijo, se je v zadnjem času gibala takole (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
1931	1199	494	+705
1932	705	362	+343
jan., febr. 1933	92	60	+32

Naš trgovinski promet s Italijo je torej tudi letos precej aktiven in to odstopno v ne mnogo manjši meri nego prejšnja leta. Dejstvo, da obstaja pri Narodni banki navzlic naši aktivnosti saldo v korist Italije, si moremo tolmačiti le na ta način, da italijanski dolžniki ne plačajo vseh obveznosti na način, kakor je predviden v klirinskem pogodbi, nego da plačajo del uvoza iz Jugoslavije neposredno v devizah našim izvoznikom, kar pomeni izigravanje klirinske pogodbe, ki ga moramo odstraniti, kar menda ne bo težko, ker vsebuje pogodba stroga določila, da se morajo vse terjatve iz blagovnega prometa poravnati preko kliringa.

Gospodarske vesti

V Ljubljani in Mariboru se morajo vsa tesarska, kamnoseška in študentska dela poveriti pooblaščenim mojstrom. Trgovinski minister je izdal pravilnik (št. 11.324 od 29. marca t. l.) o izvajanju tesarskih, kamnoseških in študentskih delih, po katerem graditelji (stavbeniki) in pooblaščen inženjerji ne smejo v večjih mestih (Beograd, Zagreb, Ljubljana, Maribor, Zemun, Dubrovnik, Mostar, Novi Sad, Osijek, Pančevo, Sarajevo, Skoplje, Split, Subotica in Sušak) samostojno izvrševati del, ki spadajo v delokrog tesarskih, kamnoseških in študentskih (vodnjakarskih) mojstrov, ako nimajo za to pooblastila po obrtnem zakonu. Zato se morajo vsa tesarska, kamnoseška in študentska dela na stavbah poveriti pooblaščenim mojstrom.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 8. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet nekoliko večji in je znašal 1,98 milijona Din nasproti 1,06, 1,50, 1,87 in 2,16 v predhodnih štirih tednih. Na deviznem tržišču je vzbudilo pozornost nadaljnje popuščanje avstrijskega šilinga (v prvem kliringu), ki se je zadnji teden trgal po 8,80 — 9,15, v preteklem tednu pa je toliko popustil, da se je včeraj trgoval že po 8,50 (v Zagrebu po 8,40).

Na lesnem trgu ljubljanske borze je tendenca nadalje nesprenjena. Sezona te-

stonov se bliža koncu in cena je popustila, kar je popolnoma umevno, če pomislimo, da so naši konsumente krili svoje potrebe že koncem minulega in v začetku tekočega leta. Sedaj se vršijo le še prevzem tega blaga, zaradi česar bi bilo le racionalno, da se produkcija testonov sedaj do zimse sezone ustavi. Pač pa naj bi se sedaj rezala bukovina, in sicer žamana in nežamana za katere blago je seveda, že je pravilno manipulirano, lahko dobijo odjemalca. Produkcija tramov je nekoliko poživela in belžiti moremo z zadovoljstvom, da se pri novi produkciji polaga na izdelavo tramov večja pažnja. Ker so zaloge starih tramov kolikor toliko pošle in je nova produkcija lepa, upamo na boljši uspehe v tej produkciji. Ostalih vrstah lesa je na situacija nespremenjena. V preteklem tednu je bilo na tukiški borzi zaključeno: 3 vagona tramov in 1 vagon rezane jelovine.

Devize

Curih, Pariz 20.365, London 17.705, New-York 517.75, Bruselj 72.25, Milan 26.485, Madrid 43.80, Amsterdam 208.925, Berlin 120.35, Dunaj 54.12, Stockholm 93.50, Oslo 90.60, København 79, Solija 3.75, Praga 15.41, Varšava 58.05, Biskarska 3.08.

ZITO

+ Chicago, 8. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 57.125, za julij 58, za september 59.25; koruza: za maj 32.625, za julij 35, za september 36.75.

+ Novosadska blagovna borza (8. t. m.) Tendence nesprenjena. Promet 74 vagonov. Pšenica: baška, okol. Sombor, Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, baška potiska, srem. 187.50 — 190, gornjebašan 183 — 187.50. Oves: baški, sremški, slavonski 95.50 — 97.50. Ječmen: baški, sremški, 64.65 — 66.90 — 100; pomladni. 66/67 102.50 — 105. Kuruza: baška 56.58, sremška 57 — 59; baška, sremška, za april — junij 60 — 62.50; banatska 55 — 57. Moka: baška, banatska 302 in 302.50 — 320 — 340; 300 — 320; 305 — 320; 300 — 270; 305 — 165 — 175; 305 — 65 do 67.50. Otrubi: baški, sremški 52.50 — 55; banatski 50 — 52.50. Fižol: baški, sremški beli 100 — 105.

VINO

+ Vinsko tržišče v dravski banovini (8. t. m.) Ponudba velika, povpraševanje majhno. Cene nesprenjene od 2 do 2.50 Din za navadna vina. Močnejša sortirana so po 3.50 do 4 Din, fina kvaliteta po 4.50 do 5.50 Din.

ZIVINA

+ Mariborski trg za svinje. Na predvečerajšnji svinjski sejem je bilo pripelanih 178 svinj, prodanih pa 142. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 6 tedenski 100 do 120 Din, 7 do 9 tedenski 150 do 180 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 380 Din, 5 do 7 mesecev stari 450 do 550 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 580 Din, enoletni od 700 do 900 Din. Kilogram žive teže 7.50 do 8 Din, mrtve teže 11.50 do 12 Din.

Konkurzna prodaja

V konkurzni zadevi FRANC KRICK, Celje, Aleksandrova cesta, se bo vršila od 8. aprila dalje na drobno prodaja raznega modnega blaga, samovseznice, srajce, rokavice, nogavice, čipk, perilnih trakov, vezanine ter raznih potrebščin za krojače in šivilje kakor tudi vseh drugih modnih predmetov.

Prodaja se tudi cela zaloga skupaj.

Natančnejši podatki pri upravniku konkurzne mase dr. M. Hrašovecu, Celje.

SPOLNE BOLEZNI

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih injekcij, brez živega srebra in salvarzana, priprostimi, toda radikalnim potom. Tisoč ženi in mošči se zahvaljujejo za popolno ozdravitev in trajno zdravje ravno tej kuri. Tisoči zahvalnih pism. Uspeh v vsakem slučaju z jamčenjem. Kura je zdravila neškodljivo. Ne trpite dalje! Pišite nam in mi vam pošljemo zastoj razpravo, kako se izognite boleznim. In tako se boste šteli med srečnike. Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetechova ulica 10, J. 17. ČSR. 162

Herbit

je najboljšo sredstvo za uničevanje plevela

Herbit se prodaja v lekarnah: Dr. Kmet, Tyrševa cesta, S. Hočevar v Šiški, ter v vseh drogerijah in sličnih trgovinah, kjer so na razpolago tudi navodila za uporabo. 303-a

REKLAMNA PRODAJA V NOVI TRGOVINI

Deleni	Din
Svila 100 cm široka češka	20.—
Svila 1a 80 cm široka, češka	21.—
Creppe de Chine 1a v vseh barvah	40.—
Volneno damsko blago 150 cm	56.—
Sportno blago za moške obleke	52.—
Češko blago za moške obleke	80.—
Angloško blago za moške obleke	220.—
Namizni prt	26.—
Zavese trodelne	70.—

Vse vrste zgotovljene moške in otroške obleke

NARODNI MAGACIN

Splošna tekstilna d. d.
LJUBLJANA, Mestni trg 17. 4919

Specijalni entel oblek, azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinerše delo pri Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Struikel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali; entljanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Klobuke vseh vrst

za pomladansko sezijo v najnovejših oblikah in barvah Vam nudi po konkurenčnih cenah trdica

FRANC BERNIK

d. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta 12 Dvorišče. 4916

POZOR ZASTOPNIKI

Nudimo velik prodajni šlager z dunajskega velesejma

"TIX" AUTOMAT

Vsaka hiša, hotel, kavarna itd. kupec. Pošljemo vzorec proti povzetju ali predplačilu Din 40.—. Pišite na »SERVITOR« Celje, Vodnikova ulica 6. 4922

Kemično čiščenje oblek, zastorov, preprog in kožuhovine, ter barvanje oblek v vseh nijansah žalne obleke v 24 urah izvršuje

Anton Boc KEMIČNA PRALNICA

ki se je preselila iz Selenburgove ul. 4 ter posluje sedaj sarno na Glincah, c. IX. št. 9. Tramvajska postaja: policijska stražnica. Denar za tramvaj se povrne. Ako želite, pošljemo tudi iskati, sporočite telefonski štev. 3308. Cene konkurenčne. 4920

ŠE TEDEN DNI

Vam nudimo priliko, da si nabavite po temeljito znižanih cenah čevlje znamke

»JARA« v Ljubljani, Sv. Petra cesta 20

ZA VELIKO NOČ

smo prejeli pravkar najnovejše modele damskih in moških čevljev po izredno nizkih cenah.

NE ODLAŠAJTE!

NE ODLAŠAJTE!

Kraljestvo mode

Otroška moda za spomlad

Materam je otroška garderoba še bolj pri sru, kakor lastna. Saj dokler ni za malčka vse preskrbljeno, kar rabi za to ple dneve, mati tudi zase ne nabavlja novih oblek. Če zaradi tega je potrebno, da se danes ukvarjamo z otroško modo.

Enkrat za vselej je treba poudariti, da je nespametno, če nabavljamo preveč otroških oblek. Otroci rabi le nekaj kosov, vsaka nadaljnja obleka je potrata, tembolj, ker otrok hitro rase, da kmalu vse vrse. Največjo pozornost moramo posvetiti praktični uporabnosti teh kosov, razen tega pa je vsekakor dobro, če kupujemo vse po natančnem načrtu. Garderoba, ki jo nabavimo brez načrta, je namreč vedno dražja, ker čisto vsebuje mnogo nepotrebnega, a tudi vrzeli ki jih moramo pozneje z novimi nakupi izpolniti.

Seveda je pa važno, da so vsi kosi otroške obleke dobro pralni in trpežni, kajti kaj nam koristi krasno tvorilo, ki se po parkratnem štrpacciranju uniči in čemu nam bo najlepša barva, ki po pranju oblede?

Otroška obleka ne sme nikdar vsiljivo učinkovati; imeti mora smotreno enostaven videz, ki je edino pravilen in okusen. Otroci, ki so oblečeni, kakor male opice, niso nikomur všeč. Zato vsaka mati pazi, da je garderoba njenih malih ljudi v vsakem oziru stvarna in skromna. Saj zahteva pametno sestavljena otroška oprema manj stroškov, kakor bi kdo mislil. Tudi iz ostankov blaga moremo kombinirati ljubke obleke, ki so zaradi spremembe tvo-

riva otrokom prav posebno všeč! Kako mikavna je »deljena« obleka za male deklice, vidimo na naši prvi skici: enostaven jumper iz karirastega blaga s kratkimi rokavi in veliko pentljo iz pikčja, temen lakast pas in enako krilce, pa smo ustvarili najlepšo oblečko za 5 šolo.

Naslednja skica predločuje »svoval« za dečka iz ostanka vzorčastega blaga. Hlači-čice prepašemo z usnjenim pasom, pod izrezanim telovnikom pa naj deček nosi srajčico z zavihanimi rokavi.

Srednja skica predstavlja prekrasen plašček za deklice iz lepega, pastelno barvnega blaga. Po sredi je zapet z gum. bi ter ima vrezane žepce in majhen ovratnik. Izpod ovratnika visi nazobčan kep iz belega pikčja. K takemu plašču se najbolje prilaga napol širok slamnik enake barve.

Praznična obleka za dečka sestoji iz temnih dolgih hlač z naramnicami iz iste g. tvoriva ter iz svetle pralne srajčice. Takšna oprema učinkuje naravnost »elegantno« in je tudi praktična (predzadnja skica).

Praznična obleka za deklice je iz pastelno barvnega etamina ter jo izvežemo z raztresenimi cvetličnimi motivi. Zvončasti volani na ramenih še povečajo njen pomladanski videz (zadnja skica).

Pri igralnih oblekah je predpogoj pralnost, nato pa enostavna oblika. Naši ogelni skici Vas seznanita z nekaterimi kosi te vrste, ki so vredni prav zaradi svoje rafinirane enostavnosti največje pozornosti.

Stari, prijazni kočijaški ovratnik

nam je znan iz časov bidermajerskih časov. Letos se je pojavil v novi in nenavadni obliki ter si je že na prvi pogled pridobil

Slatinske tablete za hujšanje odstranijo obojino toiščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

mnoho simpatij. Večinoma je razdeljen na tri stopnje, ki so pobarvane v več odtenkih iste barve. S to pelerino se skladajo manšete, tako da nastane izredno zanimiva in okusna celotna slika. Naša skica nas se, znanja z moderno, po sredi zapeto prome-nadno obleko, ki je opremljena s kočijaškim ovratnikom, čigar zgornja stopinja je v barvi obleke, ostali dve pa v temnejših odtenkih.

Od leta 1813 odlično belo platno

Karirana obleka

ki ste si jo že dolgo želeli, a se vam je zdelo preveč peštra, preveč tvegano, da bi si jo omislili. Medtem pa ste se že prepričali, da postaja »kar« vedno bolj moderen ter da ovratniki iz pikčja ali organdija izvis-

no ublažijo malo preveč pisani učinek tega vzorca. Sedaj pa si oglejte obleko na naši skici in priznati morate, da je v njej za-popadna vsa sveža živahnost spomladne mode. Obleka je povsem enostavna, saj je že blago samo po sebi dovolj učinkovito. Krasi jo le mladostno ljubek plastron iz pikčja z enako veliko pentljo ter male manšete na poldolgih rokavih.

Zdravniška posvetovalnica

Nahod. Dolgo trajajoči nahod in glavobol so večnoma znaki katarja nosne oziroma čelne dupline. Nevarnosti za otroka ni, strogo se pa mora paziti na snago. Vseka-kor je priporočljivo, da pošljete služkinjo o priliki k zdravniku. Da se tako rada pre-straji, je samo znak nervoznosti in se da z dobro voljo odpraviti. — P. S. iz C. Ce Vam domača in predpisana zdravila niso pomagala izboljšati teka, poskusite se s masažo, gimnastiko in kopelmi. — J. S. Pravite, da imate močno poapnenje žil, vendar pa ne omenite nobenih težav, iz ka-terih bi se dalo sklepati, da bojujete res na tej bolezni. Sicer bolezen v pravem po-menu besede to ni, ker se take spremembe žil v starosti normalno pojavijo. Vsekakor bi bilo dobro, da uživate malo joda, se gi-bate na svežem zraku, da ne jeste preveč mesa, posebno zvečer ne, in da ste zmer-ni v uživanju alkohola in v kajenju. — F. K. iz B. Najvažnejša sredstva za odstranitev pordele kože so kisline. Te v koncentrirani-m stanju močno razjedajo in jih moramo rabiti zelo zredene. Po krajši rabi zožijo krvne celi, napravijo kožo blede in zniža-jo izločevanje znojca. Če jih pa predolgo ra-bimo, povzročijo raskavo, razpokano in rdečo kožo brez bleska. Priporočamo Vam naslednjo mast: Salicilne kisline 1 gr, Cold-Cream 50 gr. Za blondinke so prav dobri tudi tkz. toaletni kisi (Vinaigres de Toilette). Za brunetke so pa boljše balza-mični kisi: Vinskega kisa 200 gr, benzoeve smole v prahu 100 gr, čistega spirita 200 gramov. — Dete. Ker se otrok sicer dobro počuti, je redkejšje odvajanje brezpomemb-no. Dobro pa je, če vsako jutro na tešče izpije pol kozarca vode, najbolje z žličko karlovarske soli. — S. P. Pogosto mokre-nje je običajno znak katarja na mehurju. Priporočamo Vam mikroskopsko preiska-

vo vode. Vsekakor se vzdržujte alkohola in jedkih jedi, posebno zvečer. Poskusite tudi s topimi obkladki na spodnjem delu tre-tuha. — A. J. R. Če ni kakšne organske na-pake, kar se da zdravniško ugotoviti, je Vaša onemoglost samo živčnega značaja. Predvsem Vam priporočamo gibanje na svežem zraku, pogoste mlačne kopeli in lahka pomirjevalna sredstva (brom), ker je onemoglost posledica razdraženja živ-cev. — R. Z. Razširjenost znojnice in njih posledice, ogre, odpravite z večkratnim, temeljitim umivanjem s toplo vodo in a-kaličnimi milji, nakar je treba kožo dobro zbrisati z grobo brisačo. Drugo sredstvo, ki raztaplja in razkrajja mast, je alkohol. Z njim se večkrat na dan briše obolela mesta. — A. K. Perilo je naravna funkcija in se zaradi tega ne more na čas nastopa trajno brez slabih posledic za zdravje vpi-vati. S primernimi zdravili se sicer dajo olajšati neprijetni pojavi v tem času, ven-dar je pa najbolje, če preločite potovanja. — A. G. v P. Nabrekližje žile odpravimo s sredstvi, ki zožijo krvne celi. Priporo-čljive so delne a kratke kopeli večkrat na dan. Razen tega pogosto umivanje obolelih mest z alkoholom. V novem času se upo-rabljajo tudi hormoni, ki regulirajo obto-k krvi (Padutin). — H. S. Odstranjevanje dialeč potom elektroize je trajno in brez posledice, je pa drago in neprijetno. Zato Vam priporočamo naslednji prašek: Kal-cium sulfida 20 gr, glicerolove masti 10 gr, škrobove moke 10 gr, citronove esence 0,3 gr. Ta prašek zmesite z vodo v mazilo, namažite ž njim kakor mož debelo dotično mesto, pustite mazilo 5—10 minut na koži, potem je po s toplo žlico odstranite; nato umijte kožo z mlačno vodo. — Hr. V. L. Trdovratni turi (izkušajci) so običajno znak oziroma posledica motenja preosno-vne tvarine ali pa kakšnega drugega notranjega obolenja. Obiščite o priliki kliniko za kož-ne bolezni v Zagrebu. Pri revmatizmu po-ekusite s toplimi kopelmi, najbolje v ka-kom zdravilišču. M. C. N. V ljubljanski ženski bolnici je samo II. v III. razred, I. razr. po naših informacijah nimajo. II. r. stane dnevno 75 Din + 15% za interven-cije, III. r. pa se računa bolnicam po dav-ku.

ski koncert iz Stockholma. — DUNAJ 12: Koncert godalnega kvarteta. — 17: Lahka godba orkestra. — 20:20: Koncertni večer. 21:10: Prenos iz Berlina. — 22:15: Lahka in plesna glasba. — BERLIN 20: Lahka godba. — 21:10: Prenos koncerta iz filhar-monije: Beethovnova simfonija »Eroica«. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 20: Koncert pevskega zbora. — 21:10: Prenos z Berlina. — MUEHLACKER 20: Kon-cert lahke glasbe. — 21:10: Prenos iz Ber-lina. — 22: Orgelski koncert.

Torek, 11. aprila:

LJUBLJANA 11:15: Šolska ura: Veliko-nočna oddaja, Licejska osnovna šola. — 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17:30: Salonski kvintet. — 18:30: Nemščina. — 19: Preda-vanje o Delmaciji. — 19:30: Junaki današ-njega časa: Rosita Forbes v osrčju Libij-ske pušave. — 20: Glasbeno predavanje. 20:30: Pevska solistična ura. Poeta g. Li-ković in gđ. Kerenčanova. — 21:30: Salon-ski kvintet. — 22:30: Čas, poročila, salon-ski kvintet.

BEOGRAD 12:05: Radio orkester. — 16: Klavirski koncert. — 16:30: Citraški zbor. 19:40: Plošče. — 20: Orkestralni koncert. 21:30: Prenosanje tuih postaj. — ZAGREB 12:30: Operna glasba. — 17: Lahka god-ba. — 20: Moderne francoske klavirske so-nate. — 20:40: Jugoslavenske pesmi. — 21:30: Plošče. — 22:10: Godba za ples. — PRAGA 20:30: Orkestralni in klavirski koncert. — 21: Koncert češkega kvarteta. 22:15: Plošče. — BRNO 19:25: Violinske skladbe. — 20:30: Slušna igra. — 21: Prenos iz Prage. — 22:15: Plošče. — VARŠAVA 17: Simfonični koncert. — 18:25: Lahka in plesna glasba. — 20: Puccinijeva opera »Tu-randote«. — DUNAJ 11:30: Koncert godal-nega kvarteta. — 15:20: Pevski in klavirski koncert. — 16:45: Sodobni avstrijski ska-datoli. — 20: Rezervirano za prenos. — 22:15: Plesna glasba. — BERLIN 20: Pri-pravljanje velikonočnega slavia. — 21: Sne-voigra. — 22:30: Lahka godba. — KOE-

Naše morje

Crikvenica

največje kopališče na Jadranu. 4 in pol ure vožnje od Zagreba via Plase. 30 hotelov in penzijonov. Tega leta velike svečanosti in znatno znižane cene informacije in prospekte pošilja Zdrav. poverjenstvo in hoteli sami.

HOTEL MIRAMARE nasproti plaži. Lift. Družinski prostori. Topla morska kopel. Predsezona 65—80 Din.

DOM DR. SEIDL 50 sob s tekočo vodo. Kopeli, garaže. Pension v predsezoni 65 do 80 Din.

HOTEL PENSI, ESPLANADE vis-a-vis pla-že. Popoln komfort. Tek. voda. Garaža. Popolna oskrba v gl. sez. 85—95 Din.

HOTEL PENSION SLAVIJA 25 moderno opremljenih sob s tekočo vodo. Kope-lji, garaže. Informacije gratis.

PARK HOTEL CRNKOVIC vis-a-vis kopališka. Dopl. kuhinja. Cene predsez. 65—70 Din gl. sez. 80—90 Din. Prospekti.

PENSION REST. WIEN. Nova moderna zgrada. Vis-a-vis kopališča. V sobah tekoča voda. Informacije gratis.

PENSION ADRIA, prekrasna, mirna lega. Predsez. 60—75 Din. Pod istim vod-stvom: Hotel Miramare Crikvenica; Pa-lace-hotel Zagreb.

HOTEL-PENSION IVANČIĆ. v bližini pri-stanišča in kopališča. Tekoča voda. Po-soln. pension od 60—90 Din.

HOTEL-PENSION CRIKVENICA, nedaleč od pristanišča. Moderno opremljene so-be. Popolna oskrba od 60—75 Din.

PENS. REST. GJURASIN, novozgrajen modern o urejen postojte z elegantno opremo. Tekoča voda. Pension v pred-sezoni 65—80 Din.

PENSION DANICA. Kapanje pred samo vilo. Popolna oskrba 60—70 Din. Pro-spekti gratis.

PENSION EUROPA I. IVANČIĆ, neposred-no ob kopališču. Mirna meščanska hiša. Popolna oskrba od 75—85 Din.

PENSION »WIMMER« nasproti kopališča v lepi vili. Popolna oskrba 65—85 Din.

OMIŠ PRI SPLITU

HOTEL BELLEVUE, nova stavba, tekoča voda. Penzijon Din 60.— do 80.—, Za daljše bivanje zahtevajte specialno po-nudbo. 120

HVAR

HOTEL KOVAČIĆ

odlična udobnost... dobra hra-na... nizke cene. Prospekte na zahtevo! 129

Pomladna moda!

K elegantnemu kostumu spada vsekakor moderna lisičja boa. V vseh barvah in obli-ki izberi pri tvrdki

L. ROT, krznar, Ljubljana
Mestni trg št. 5

Shramba kozuhovine čez poletje, obenem izvrši potrebna odvajanja in moderniziranje mnogo ceneje kot v času seziže.

Liković Joža:

Srbska zgodba

Tisti meseci po končani svetovni vojni o bili kljub pričakanemu miru silno žalostni in brezupni. Omotična radost in veselje, ki je bilo v prvih trenutkih svobode sta se sprevrgla v resno skrb za bodočnost naše zemlje, ki naj bi postala lahka plen sovražnih meja-šev. Vse je bilo zagrnjeno v pusto si-vino in negotovost. Ljubljana je otrp-nila v grozničavi bojazni. dežela je umolknila. Samo na prazne poljane se je vračala lahka pomlad še vedno le-pa in polna potešenja. Težke sive megle, ki so dolgo zimo neprijetno si-lilne tiho razore. Lzeze in zapuščene križe na samotnih razpotjih. so se za-vlekle za rakiške senožeči in se raz-gubile v vedrih višavah. Tudi nad našo vasio je dolgo ležala moreča ti-sina; končno so se družine golobov zopet razletele in zapustile varna sle-mena. Kosi so se začeli soroletavati po smrečju. Domačije so začele ob-povratku gospodarstva in sinov roke so si zazele mirnega plodonosnega dela po tihih razorih, kjer ključ zlatu sonce tisočera neznanja bitja k življe-nju in rasti. Radovedni otroci so se zbirali po prisotnih brežinah in dolgo

zrli za zaposlenimi krdeli tujih voja-kov, ki so vsi sivi in trudni klecali skozi vas. Ničesar tumaškega ni bilo na njih. prestana groza in beda sta se od-ražali na prepadenih licih. Razorože-ne postavbe so vstajale koncem vasi kakor mrtvaške senice, se žalostno vlačile mimo hiš in se zgubljale nekje na veliki cesti. Vaščani se niso zmenili za nje, komaj da je ščeknil pes za njimi, ko je zavohal tuje ljudi.

Na borovniškem kolodvoru so se na jesen nastanili Srbi, ki so bili določeni, da vršijo obmejno stražo. Za Pokoji-šcem in Trebevnikom so že od adven-ta prežali Italijani, kdaj se vsulejo na Barje. Srbskim stražarjem so opremi-li vaščani čakalnice z najnujnejšimi potrebščinami in slamničami. Prišli so brez godbe in blišča, trpljenje in žrtev so bile njihova slava in svetlinje. Sami seljaki, ki so pred mnogimi leti morali zamenjati svetli plug in mir z orožjem.

K Srhom na postajo so vaški otroci radi zahajali. Tudi jaz sem se jim čes-tokrat pridružil. Zvedavost nas je gnala k njim: snočeka smo strahoma oprezovali okoli kolodvorskega poslo-pia. Čuli smo med vojno o Srbih to-liko raznovrstnega pripovedovanja, da so živeli v naši domišljiji kakor bitja.

ki sejejo srd in ogenj. Sedaj smo pa doznali, da so bili to vendar ljudje, priprosti in zelo dobrosrčni. Bili so dobro oskrbljeni s kruhom, ki so ga dajali tudi nam. Njihov častnik je bil tudi človek, prej podoben dobrohotne-mu očetu kakor tesno zapetemu ofi-cirju, ki je nepriljuden in ošaben. Tež-ki, črni brki so se vili preko njegovih lic in ga delali silnega in zdravega.

Nekega popoldne sem se zopet od-pravil na postajo. Vneti teden se je razodeval v vsej mičnosti in neznosti. Fantje so stikali za brilijanom, dekleta so nabirala rdečkasto resje, ki ga bodo povežala v butare. Pohleven vetrič je valoval po ozimskih žitih. Pod bre-mom je nen- ma udarilo naglo peke-ranje. Zamolčki topot kopit se je jadrno približeval. Kop. kop... kop... kop...

Jezdec s puško preko ramen? Za-konjem se je prašil razkopani pesek. Iz ozdrevi je puhala iskri živali bela pa-ra. Srbski konjenik! V divjem diru se je podil v klanec. Skoraj mi e postalo tesno, da sem se srečal z neznancom »redi brega. Ko me je dohitel, je zakri-čel z rokami v pozdrav in kriknil:

»Kam ideš mali?«
Pokazal sem mu v goro:
»Na postajo.«
Vojak se je nekam vzradostil ter

me prijateljsko pozval:

»Pojdi z menoj in prisedi.«
Konj je bil orjaške postave in širo-kih bokov. Srbi je pripravil sedlo in me dvignil k sebi. Ko je začutil konj še enega v sedlu, se je odgnal kakor iskra in nestropno planil naprej. Komaj sem se udrl v sedlu. Rezna sapa me je grizla v oči, da so se zasolile. Ne-prijetni občutek, da bom zasedel s ko-nja v breg, se je stopnjeval do bojaz-ni. Nazaj sem se nerad ozrl, kajti obraz srbskega vojaka je bil močno nakažen. Pomodela, grozna brazgoti-na in obrunek nerodno zaceljene rane sta se vlekle preko levega lica in ga napravljala skoraj odurnega. Zares! Lice je bilo raztrgano... Oko se je zaradi tega zmanjšalo, kožica na tre-palnicah se je stisnila v trdo bradavi-co. Ustnice so bile toliko načete, da ni mogel docela zakriti zob. Slednjič se je utru živa ježa le končala. Pred čakalnico so se nabrali srbski stražar-ji, ki so živahno pozdravljali vojnega druga.

Pozneje sem čul mnogo pripovedo-vanja o junačenju tega Srba. Ime mu je bilo Nike. Bil je izni Srbi, ki je do-živel še strahovno turško robovanje. Njegovo sestro je zapeljal kadi, za kar se mu je Nike krvavo osvetil ter ga

ubil. Seveda je moral takoj pobegniti v gore ter se skrivati med hajduki in zelenjem. Turki so pozneje zažgali njegovo rodno domačijo, mati se je za-telkla k sosedom, nekaj žiti se je rešila, da ni zgorelo... Med osvobodilnimi vojskami je postal redni srbski vojak, služil je pod zastavo na albanskih mejah, kjer ga je zatekla svetovna vi-hra. Nikoli več ni videl svetovni tal in matere. Na bregu pred Svabi se je za-telek z ostalimi bežunci v Bizerto, od tod na solunsko fronto, odkoder je pri-šel po veliki zmagi v naše kraje. Dva-naest let ni odložil puške.

Nekega večera sem dolgo čakal na vlak, ki so ga zopet redno spustili pre-ko meje na naše ozemlje. Da prežene-m dolgačca, smo se zatekli v čakalni-co k Srhom. Zunaj se je olašal jug in prinašal tople pozdrave. Mesec se je dvigal izza Vihrove in srebri vrho-ve hoi. To so pomladni večeri, ko se v slehernem srcu ožijasi hrepenenje po domačih krajih... Vojaki so sloneli okrog mize, Nike je govoril o rodni vasi in končaval zredbo o svojem junačenju, kako je maščeval onča-šeno sestro, za kar je pretrpel groz-no rano na obrazu...

»To je bila usodna noč, noč osvete in zmage! Zaklel sem se, da bom ma-

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Veliki komēt Bogoljubov je prišel in odšel z našega šahovskega neba. Nekaj dni samo je bil v Jugoslaviji: Ljubljana—Zagreb—Susak. Še prej v Mariboru. Izginil je v Italijo. Mudi se mu.

Po mariborski simultanki je Bogoljubov gotovo pričakoval lahko delo v Jugoslaviji. V ljubljanski simultanki je igral nenavadno hitro. Za 39 partij je porabil samo 4 ure. To se je maščevalo. Naš klub mu si cer ni postavil preveč močnega moštva. Močni ljubljanski igralci so že vzvišeni nad simultankami. Toda ostala garda se je vendarle postavila. Bogoljubov je izgubil 8 partij, 6 jih je remiziral, 25 dobil.

Ne zli se mi prav, da v Ljubljani prva linija ne igra. Povsod po svetu je drugače. Povsod poskušajo vsi igralci svojo srečo. Ugled kluba zavisi od tega. V bodoče bo treba sistem spremeniti.

Zagrebčani so postavili samo 35 šahov. Zmagali pa so vendarle 8-krat, 13-krat so remizirali. Bogoljubov je zmagal samo 14-krat. Igrati pa je moral 8 ur. To je uspeh! Zagrebčani vedo kaj mora biti. Če bi Ljubljanci hoteli, bi lahko prevzeli vodstvo. Zakaj nečajo?

Drugi dan je Bogoljubov v Ljubljani odigral brzoturnir. To pot so močni naši bojevniki nastopili. S težavo je velemojster dosegel prvo mesto. Furlani, ki je ostal drugi, ga je celo premagal v turnirski partiji. Tretji je bil Longer, zmagovalac v širšem klubovem turnirju.

Ljubljanskim prirediteljem se je udeležil tudi nekdanji savezni tajnik g. Magdič iz Zagreba. Agilni šahovski delavec je zdržal tudi pri brzih partijah, ki sem jih igral z Bogoljubovom. Lepo sva se pobotala, men, da vsak pet zmag, osem remijev.

Velemojster Flohr je v Švici igral več dvobojev s tamošnjimi mojstri. Znani prof. Naegeli, ki je svoj čas Aljehina porazil, s Flohrom ni imel sreče. Igral pa je podjetno kot vedno. Naslednja partija prča zgovorno o tem.

Beli: Prof. Naegeli. Črni: Flohr.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 d5×c4

Flohr je specialista za »sprejetje« damski gambit.

3. Sg1—f3 — — —

Znajo je, da na 3. e2—e3 sledi 3. — — —

e7—e5!

3. — — — a7—a6

4. Lc1—g5 — — —

To ne more biti najboljša. Običajno igra-

mo e2—e3 ali pa celo e2—e4.

4. — — — h7—h6

5. Lg5—h4 c7—c5

Ta nasprotni udar je najzavnejša poteza

v sprejetem damskem gambitu.

6. e2—e3 c5×d4

7. Sf3×d4 Dd8—a5

8. Sb1—c3 e7—e5

9. Sd4—c2 Lc8—e6

10. Lf1—e2 Sb8—d7

11. 0—0 Sg8—e7

12. f2—f4 e5×f4

13. Sc2—d4 — — —

Naegeli je v svojem elementu — partija

je že silno zamotana. Toda tudi Flohr je

nedvomno zadovoljen. Nenavadno hladno.

krven je. Zapletljajev se ne boji.

13. — — — 0—0

14. Sd4×e6 f7×e6

15. Le2×c4 — — —

Pozno je padel gambitni kmet. Pasti pa

je moral. Damski gambit je le na videz

gambit. O tem sem obširneje pisal v svo-

ji knjigi »Šah«, ki sem jo napisal za slo-

venske šahiste.

15. — — — g7—g5

16. Lh4—f2 f4×e3

17. Lf2×e3 Se7—f5

18. Le3—f2 Lf8—d6!

Krasna obrambna poteza! Črni ponuja

kmeta za napad.

19. Dd1—e2 — — —

Na 19. Lc4×e6 bi sledilo: 19. — — —

Da5—e5! 20. Le6×d7+ Td8—d7 in črni bi

imel izvrstno igro.

19. — — — Th8—e8

20. Sc3—e4 — — —

Zakaj ne takoj g2—g4?

20. — — — Ld6—c7

21. g2—g4 Da5—e5!

ščeval nesrečno sestro Stano, ki jo je

zapeljal turški kadi. Bil je krivičen

sodnik, grozno je sedel naše ljudi. Kaj

so pobegnili v gore, kakor da bi šli na

sodišče, kjer so jih pretepavali in

mučili orožniki. Nekoč so vse starejše

može polovili, češ da snujejo izdajo.

Bili so strašni časi! Mojemu očetu so

strli kosti in ga vrgli v ječo, kjer je po

dolgem hiranju umrl. Da se za vse kri-

vise osvetim, sem zbral četo hajdukov,

ki se niso bali noči, volkov in ropar-

skega tuca. Sami mlači smo si poda-

li roke, orli, osvobodniki, željni pravice

in svobode. Včasih smo se dolgo skrivali

po gorah prezeblani in stradali, pa smo

se zatekli na vas in skrivaj pomagali

seljakom na polju, pri živini, a ljudstvo

nam je dajalo medu in mleka ter nas

podpiralo... Tisti predvečer sem šel

ka samostanskemu očetu Dimitriju in

daroval dve voščenci, da je molil za

srečen izid. Poln noči sem sveti prag

pred podobo Bogorodice, poklinal prav-

ilje. Boga in šel s tovariši v po-

miadno noč. Gozd je tajnovito šepet-

al. Sredi božja naročja so snivale

drobne zvezdice, mesec je šel ležal za

Zlatim vrhom... Zaupno smo bili nam-

reč zvedeli, da se bo ta večer takasni

turški kadi v Prilepu na neki postiji.

Zasedli smo sotesko, legli za mahovite

skalnatne prage in čakali s puško pri

licu. Noč je bila mima, zvezde se niso

ganile. Nočni čas je zlagoma mineval.

Bal sem se le, da bo popreje vzšel me-

Spretno in energično!

22. Lf2—a7 Sf5—d4

23. De2—g2 Lc7—b6

24. La7×b6 Sd7×b6

25. Ta1—c1 Kc8—b8

Črni je očividno prebrodil največje teža-

ve. Kmeta je obdržal.

Naegeli čuti sedaj, da se mu pozicija za-

čenja rušiti. Zato poskusi z nasiljem.

26. Tf1—f7 Td8—d7

27. Tc1—f1 — — —

Kaj je beli nameraval s to presenetljivo

potezo? Očividno: 27. — — — Td7×f7

28. Tf1×f7 Sb6×c4 29. Tf7×b7+ Kb8×

b7 30. Se4—c5+ Kb7—b6 31. Sc5×d7+ in

32. Sd7×e5. Kombinacija pa ni korektna.

27. — — — Te8—d8

Flohr bi se bil lahko spustil v pravkar

„Jadran“

in „Fête des Nations“

Nestrpno in z mrzlično nervoznostjo smo čakali Jadranca. Študentje, člani mladega jugoslovenskega pevskega društva v Parizu 17. marca — odhoda na slavnost narodov v Nico. Ni nas podžigala je misel na krasne dneve, ki smo jih upali preživeti na potovanju v Grenoble, v Lionu, v Ni- ci, v Marseille, gnala nas je pred vsem ambicija, pokazati svetu našo narodno pesem, preprosto, polno globokih čustev, pokazati ostalim narodom visoko umetniško in muzikalno vrednost našega »Jadrana«, čigar ustanovitelji, ljubitelji in poštvovalni očka je g. dr. Arnaudović, šef »Office scolaire-ja« v Parizu. Duša našega zbo-

Armenija, Kitajska, Japonska, Anglija, Avstrija, Bolgarija, Češka, Danska, Finska, Francija, Jugoslavija, Holandska, Letonka, Litvanska, Monaco, Nemčija, Norveška, Ogrska, Poljska, Rumunija, Rusija, Švedska, Švica, Turčija se navdušeno pozdravljajo. Obiskujemo se celo noč, po hodnikih prepevamo narodne pesmi, igramo na narodne instrumente, plešemo in si dvorimo v najrazličnejših jezikih.

Nesrečni oni, ki bi radi spali! Ubogi Papi, ki si želi ohraniti mili svoj glasček je v obupu prišel na vrata svojega kupeja listek z napisom: »Chieu euragée« (= stekel pes)... kljub temu so se znašle

Člani »Jadrana« z bivšim min. predsednikom Edvardom Herriotom v sredi

na pa je naš dobri prijatelj, povsod priljubljeni dirigent Drago Silenc, globoko čuteč, izredno nadarjen in skoz in skoz idealni umetnik.

Ze 28. marca na internacionalnem koncertu v »Salle de la Mutualité« v Parizu je žel »Jadran« velikanski uspeh in od 28ih narodov je bilo jugoslovensko pevsko društvo ko edino radiofuzirano od starih filmskih družb. G. Drago Silenc, ki je prišel komaj pred tremi meseci v Pariz, brez vsakih priporočil, je dobil takoj ponudbo, da postane dirigent znanega pariškega pevskega zbora »Les Minne singers« in revija »Le Miracle« mu je brez oklevanja zaupala muzikalni aranžma.

Od pevcev bi omenila posebej ljubljence vseh Jadransev in predvsem Jadranc gospoda Josipa Papi, mladega opernega peva, ki je s svojim močnim, prikupnim in čustvenim tenorjem ganil do solz že marsikatero mladenko, vzburil nešteto mladeničev.

Odpotovali smo torej iz Pariza 17. marca ob pol 9 zvečer, pod nadzorstvom gospoda Rettingerja, za katerega energičnim pogledom smo kaj kmalu uganili naklonjenega in ljubečega prijatelja.

Ze celo uro pred odhodom vlaka je na Gare de Lion mrgolelo in žvrgolelo dijaštva 28 narodnosti, pod vodstvom g. Armbrunsterja, predsednika »Renaissance française« g. Duponta in E. H. Morela, predsednika potovalne agencije.

Vsi smo pustili za sabo neprijetnosti vsakdanjega življenja, pozabili smo na spore med različni narodi, pljani od veselja, navdušenja, mladosti, smo začutili, da smo bratje in sestre.

V vlaku smo Morja med Afriko, Ameriko, Azijo in Evropo so izginili... ni več državnih mej! Egipt, Kanada, Srednja Amerika, Costa Rica, Cuba, Guatemala, Mehika,

junaške Bolgarko, Poljakinje, Holandke, Egipčanke... ki so potisnile zvedave glave v skrivnostni kupe.

V soboto, 18. marca ob 9. zjutraj smo dospeli v romantični Grenoble, ki ga obdajajo s snegom pokriti gorski velikani. Po dobrem zajtrku v »Hotel Savoie«, kamor smo bili dodeljeni Jugoslovenci, smo se udeležili defileja po mestu v naših pestrih narodnih nošah ter se poklonili neznanemu vojaku. Ob navdušenih vzklških meščanov smo kaj hitro pozabili na utrujenost. »Jadran« je nastopil še istega dne v »Casin« in Operi, obakrat spremljan ob burnega aplavza, svoj triumf je pa dosegel v nedeljo v veliki dvorani »Honille Blanch« pred 10.000 poslušavci. Narodno delo, ki ga je vodil mladi slikar Leni od zvokih našega pariškega kvarteta gg. Antilek, Ilić, Spiler, Silenc, je pokazalo grenobelskim meščanom po sentimentalni in nostalgčni narodni pesmi živahno stran našega temperamenta.

V ponedeljek 20. marca smo ob 8. zjutraj zapustili Grenoble, v narodnih nošah kajti ob 10. nas je čakal grandiozen sprejem v Lyonu.

V pozdrav nam je zaigral orkester kolonialnih čet močeno marseljske in ves Lyon, poznan drugače kot hladni, da celo negostoljubni, nam je tvoril špalir po ulicah, raz prisrčno pozdravljali, obšpal s cvetjem, raz vseh hiš so visele narodne zastave.

V impozantni mestni hiši, okrašeni in slavnostno razsvetljeni, kot je bila je še enkrat ob pridu predsednika republike, nas je čakal sam veliki Herriot, župan Lyona, obževanec mednarodne mladice.

Pozdravil nas je s preprostimi, presrčnimi besedami, pozdravil nas je kot brate in sestre. Navdušeni pristisli miru nam je vzklknili: »Ljubite najprej svojo mater in

čisti ust. Toda v divjem navalu sem premalo pazil na lastno varnost. Ko sem se dvignil od mrtvega kadija, me je naskočil orožnik z nasajenim bajonetom. Ako bi se v naglici ne nagnil, bi me prebodel skozi usta in pritisnil k tlom, tako mi je pa z nožem samo prerezal lice in ranih oko. Komaj da sem se sprožil pištolo in ga s strelom pogodil v trebuh... Kri mi je zalila oči, slišal sem še njegovo obupno rjovenje, ko so ga popadli smrtni krči... Strel sem še enkrat čul, nato sem se zgrudil, noč je legla na moje oči.

Ko sem se zavedal, sem ležal v mehkelem listju. Srebrna mesečina je osvetljevala obraze tovarišev, ki so se trudili okoli mene. Močili so mi razpaljene ustnice z oljem in mi pripovedovali o zmagi. Rana me je pekla, v očeh je skelela strijena kri. Proti jutru je prišel oče Dimitrij z zdravilnimi zelišči in obvezami. Ko sem okrevl, sem postal hajduk. Nikoli več nisem videl sestre Stane in mile majke. Dvanajsto leto teče, kar sem zapustil domačo grudo...

Petrolejska na steni je nerodno streptala in osvetlila skaženo lice srbskega vojaka. V njegovih očeh sta se zaletsketali dve solzi. Nekoč je tolažeče položil roko na njegovo ramo, toda govoriti ni mogel nihče. Strnili smo se v molče krog in premišljevali zgodbo. Zunaj je hrumel jug in naznanjal pomlad.

očeta, svoj rodni dom, svoje rodno mesto, svojo domovino, šele potem boste zmogli ljubiti ves svet! Oni, ki ne ljubijo svoje lastne domovine, ni zmogli ljubiti in ceniti svojega sodeda. Živeli narodi, živeli internacionalizem!

Njegov govor je bil sprejet s takim prisrčnim in burnim navdušenjem, kot so ga zmogli pokazati le mladi študentje, ki so sklenili slediti svojemu duševnemu očetu. Oni, ki so mu bili najbližje, so zgrabili skoraj do solz ginjenega Herriota ter ga v triumfu nosili po dvorani, ostali smo prazni li čaše šampanjca v njegovo zdravje.

21. III. zjutraj smo se poklonili neznanemu vojaku ter zapeli marseljsko pod krasnim umetniškim spomenikom na zelenem otoku lyonskega parka. Opoldne internacionalen banket, popoldne obisk mesta, nato slavnostni sprejem v Chembre de Commerce, zvečer na velikem »Bal de Nations« ob prisotnosti lyonske elite.

»Jadran« je nastopil v Lyonu štrikrat, in sicer po dva koncerta v Salle Romeau in v Operi. Povsod velik uspeh: vsi časopisi so pisali slavo pesne našo globoko sentimentalni, naivni in nostalgčni narodni pesmi ter proglasili »Jadran« med najboljšje pevске zbore sveta.

23. III. ob pol 8. zjutraj smo ob sjačnem spremstvu zapustili Lyon, čigar prebivalci za časa našega bivanja v tem mestu, noč in dan niso zapustili ulic, vsak je hotel vsaj vidi mednarodne diake, j m zaklicati »Vive l'Allemagne, le Japon, la Jugoslavie, l'Internationalisme«... vsak je skušal vsi onemu izmed nas prisrčno »stisniti« roko. Se istega dne ob pol 6. zvečer smo končno dospeli v Nico.

Ze takoj drugo jutro ob desetih so nas sprejeli vsi konzuli v hotelu Negresco, ob dobrem šampanju, sendvičih, pecivu... Popoldne znamenita »Bataille de Fleurse«, tu so nas lepe Nižanke, s svojih bogato z nagejnimi, rožami, bezgom, s cvetočimi bre-

njevin ali breskovin! vejicami okusno obloženih voz obnavljale s cvetjem, n mi smo jim navdušeno vračali milo za drago. Sleda dan na dan, sprejmi, defileji, šajanke, izleti, »Bal des Nations«, »Redoute Blanche« itd. td.

Naš Papi je genil srca N. žank na čajan-ki v Hotel de la Mediterranee. Jugoslovenke so kot prve položile cvetje na grob Neznanega vojaka. »Jadran« je bil kot edini izbran, da zapoje Mokranjčev »Rekvijem« na njegovem grobu, ob prisotnosti vseh narodov in elite iz N. ce.

Pet dni brezskrbnega življenja, rajanja, sanja... In že je zažvižgal vlak, da nas popelje v Marseille.

Prihod v Marseille ob pol 12. III. Marseille: tipična stara luka, z ostrimi umazani, strmimi in slikovitimi ulicami, s prekrasnim pogledom na sinje morje, mesto ribičev, mornarjev, vojskih potnikov...

Zopet sprejmi, defileji ob navdušenih toda tu in tam malce porogljivih vzklških skeptične marsejske publike.

Odhod ob 9 zvečer. Vsi pijani od sreče in veselja zadnjih dni in melanholični ob misli, da zapuščamo zadnjo postajo — da je prvi še precej daleč, da se bližajo izpiti, da so teze že nedokotane, plešerno na marsejskem peronu ob zvokih škotske harmonike do zadnjega žvžga vlaka.

V torek 28. III. ob 10. zjutraj — Gare de Lyon — Paris!

Gostoljubno si nas sprejel dragi »Quartier Latin« naš zvučni »Boul Mich«, in ti prijazni Luxembourg si se za časa naše odsotnosti odel v pomladansko zelenje, da nam nadomestiš Nico, Cannes, Monte Carlo...

Mi pa te hočemo presenetiti z našim prijateljstvom! Ali ne vidiš kako prisrčno kramljata v »Capouade« Japonci in Kitajci, Francozi in Nemci — in tam v kotu mladi Jugosloven kaj globoko gleda v črne oči lepe Bolgarko...

S P O R T

Varaždinski SK : Ilirija

Danes ob 15.30 na igrišču Ilirije

Na igrišču Ilirije se bo danes ob 15.30 odigral prijateljska tekma med Ilirijo in Varaždinskim SK. Varaždincev še nismo nikoli videli v Ljubljani: in zato upravičeno vlada za njih nastop precejšnje zanimanje. Govori se, da igrajo moderen nogomet: nizkih kratkih pasov, v veliki meri se jim pa pozna madžarska šola. Ilirija zopet prehaja v staro formo. Zadnjič je proti Viktoriji prav dobro zaigrala in tudi Mariboru je iztrgala remis, kar se ji v Mariboru že par let ni posrečilo. Tekma se bo vršila ob 15.30, v predtekmi nastopi B team proti SK Triglavu.

Današnji nogometni program na igrišču Hermes

Za prvenstvo II. a razreda, ob 10.: Jadran : Korotan, prvenstvena I. razred ob 15: Hermes : Slovan.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. a. 5. t. m.)

Prijava Čakovaškega SK s dovolilnico politične oblasti za dve mednarodni tekmi v Gradcu se pošlje JNS. Odobrijo se mednarodne tekme Disk : Austria, Celovec 16. t. m. in Domžale : Austria 17. t. m., obe v Domžalah, Rapid : Rapid, Celovec, 7. maja v Celovcu, Rapid : Rapid, Celovec, 25. maja v Mariboru, Rapid : Sturm, Gradec, 4. junija v Gradcu, Ilirija : Slovan, Dunaj, 23. aprila v Ljubljani, Maribor : Nemzeti, 16. aprila v Mariboru in Zelezničar : Nemzeti 17. aprila v Mariboru, ako prizadeži klubi predhodno pošljejo dovoljenje politične oblasti.

Kazenskem odboru se predajo igralci Bracar Ivan (Jadran) na podlagi sodniškega poročila tekme Hermes : Jadran, dne 2. IV. v Ljubljani, g. Bačnik Cvetko (Zelezničar) na podlagi sodniškega poročila tekme Hermes : Zelezničar 2. IV. v Ljubljani in g. Brtončelj Stanko (Maribor) na podlagi prijave Ilirije od tekme Ilirija : Maribor dne 2. IV. v Mariboru. Upravnemu odboru se preda Zadruga zaradi nastopa z neverificiranimi igralci odnosno z igralci s karenco dne 2. IV. pri tekmi s Hermesom v Ljubljani (Dalje.) Tajnik II.

ASK Primorje I. : SK Korotan (Kranj)

I. Danes ob 14. se bo odigrala v Kranju prijateljska nogometna tekma med gornjima kluboma, ki obeta biti ena najzanimivejših letošnjih tekem in bo obenem dobra preizkušnja za Kranjane pred vstopom v prvenstveno sezono.

K. protestu SK Ilirije. V zvezi z našo večerjano notico, v kateri se poroča o protestu SK Ilirije proti verifikaciji rezultatov cross countryja, smo prejeli od lahkoatletске sekcije Primorja naslednje pojasnilo: Zorja je res tekel en krog premalo, ne po lastni krivdi, pač pa, ker mu je jury njegov predzadnji krog pokazala in štela za zadnjega. Če bi bila ta pogrška edina, bi jo vodstvo tekmovalca zakrivilo, bi bil protest Ilirije upravičen in na mestu. Toda jury je na škodo Primorja pustila teči njegovega atleta Grada, ki je v resnici nrisel na cilj kot drugi, še en krog, tako da ga je potisnila na 16. mesto. Sam vodja ilirjanske ekipe je izjavil, da je Grad res tekel en krog preveč in da se je pravilno plasiral kot drugi. Torej če bi odpadel Zorja z 10. mesta in bi se šel na mesto nje-ga Grad kot drugi, bi se pozicija Primorja na prvem mestu še okrepila. Saj smo si menda na janem, da je treba popraviti obe napaki ali pa nobene. Ako se obe napaki popravita

ZA VELIKO NOČ

nudi v veliki izbiri moške in deške obleke ter perilo iz lastne tovarne
»Triglav« po najnižji ceni 4857

JOSIP OLUP, LJUBLJANA

Trgovski prostori:

Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska ul. 8

Ljudski Samopomoči v Mariboru

se podpisani najlepše zahvaljuje za točno izplačano podporo po smrti gospe Nežike Lokar in priporoča to posebno v današnjih časih tako važno pomožno blagajno vsakomur.

Ljubljana, dne 7. aprila 1933.

4886
KARL POGORELEC.

Ljudska Samopomoč v Mariboru

mi je izplačala po smrti moje tete gospe Marije Baš pripadajočo podporo kulantno, za kar se ji najlepše zahvaljujem in priporočam vsakomur to prekornostno društvo.

Bled, dne 7. aprila 1933.

4892
RUDOLF DOLANČ

Javno zahvalo

izrekam podpornemu društvu »Ljudska Samopomoč« v Mariboru za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti gospe Marije Kurboš. Istočasno to velevažno ustanovo vsakomur najiskrenejše priporočam.

Nova Krčevina, dne 8. aprila 1933.

4894
JAKOB ROJKO.

ANKER

splošna zavarovalna d. d., filijalno ravnanje v Zagrebu, naznanja, da je PREVZEL

generalno zastopstvo

za bivšo mariborsko oblast g. JOSIP STUHEC v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 8. — Sprejemajo se spretni in zanesljivi krajevni zastopniki za Maribor ter okraje Celje, Šmarje, Slov. Gradec, Prevalje, Sv. Lenart, Ptuj, Gornja Radgona in Murska Sobota. 4887

„SUPER-INDUCTANCE“ 630

**POSLUŠAJTE
PESEM
POMLADI!**

Blizajoči se prazniki prinašajo prazniške sporede. Ako želite prijeten sprejem, kupite pravočasno

Philips Radio

Zapomnite si, da je vrednost Vašega vozila v letu

1934

odvisna od njegove vrednosti v letu **1933**

Spomlad je tu!

Ali ste že menjali olje?

Če si hočete zagotoviti prijetno in nemoteno vožnjo, je v Vašem interesu:

- ★ da izberete za motor, gonilo in diferencial pravilno poletno vrsto Mobiloil natančno po Mobiloil-kazalu priporočil,
- ★ da kupujete Mobiloil v originalnih, pravilno plombiranih ročkah, ker ste tedaj varni pred zlorabami,
- ★ da uporabljate za mazanje šasijske Mobilgrease in Mobilubricant, ker boste s tem preprečili neprijetno škripanje vozila,
- ★ da uporabljate kot primes gorivu Upper Cylinder Lubricant, ker boste potem tudi z zmesjo bencina vozili boljše

Mobiloil

Olja svetovno znane kakovosti
VACUUM OIL COMPANY D. D.

Eligij Eber Ljubljana

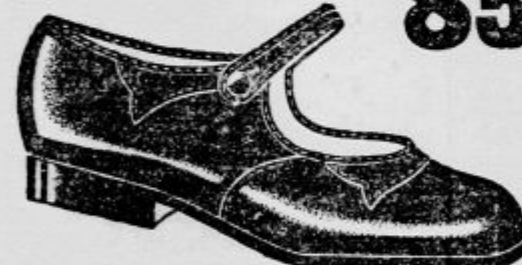
KONGRESNI TRG 7

Kožuhovino sprejemam v šrambo kakor tudi v popravilo in moderniziranje. Sprejema se vse vrste surovih kož v strojenje, barvanje in v izdelavo po najnižjih cenah. 4013

40 DIN

Higijenični čevlji za otroke, črni ali rjavi, od št. 18 do 27 Din 40.—, iz laka Din 55.—.

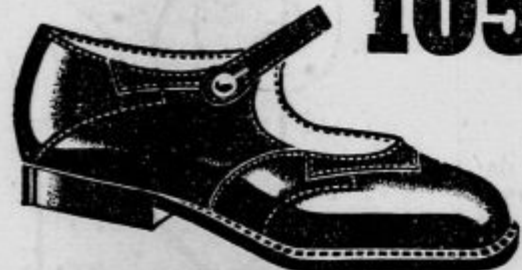
85 DIN

Priljubljen dekliški čevlji iz črnega ali rjavega boksa v okusnih kombinacijah in iz laka do št. 35.

85 DIN

Sportni čevlji za deklice in dečke z okrašenim jezikom iz rjavega boksa, prvovrstni podplati. Od št. 26 do 27 Din 85.—, od 28-30 Din 95.—, od št. 31-35 Din 125.—, od št. 36-39 Din 155.—.

105 DIN

Mlade gospodične nosijo samo ta elegantni čevlji iz črnega ali rjavega boksa v različnih kombinacijah.

**Za veliko noč
smo pripravili bogato in bistro
najdovršenejših čevljev**

PRINAŠAMO NAJLEPŠE VZORCE ZADNJE MODE!

LJUBLJANA: Aleksandrova cesta št. 1 MARIBOR: Slovenska ulica št. 12

Miklošičeva cesta št. 14 CELJE: Aleksandrova ulica

MURSKA SOBOTA:

in v vseh večjih krajih države.

DIN 195

V originalni GOOD-YEAR izdelavi

najdovršenejša oblika iz črnega ali rjavega boksa in iz laka.

165 DIN 125

Trpežen moški polčevlji iz črnega ali rjavega usnja, prvovrstni usnjeni podplati, udobna oblika.

Udoben moški polčevlji iz črnega ali rjavega usnja.

DIN 125

V rjavi ali črni barvi, z elegantno visoko in nizko peto.

DIN 165

Eleganten čevlji na zaponko in v salonski obliki, z visoko ali nizko peto, iz laka ali rjavega boksa, v različnih kombinacijah.

DIN 195

V najnovejših barvah in modelih ter najmodernejših kombinacijah, z visoko ali nizko peto, na zaponko ali v salonski obliki.

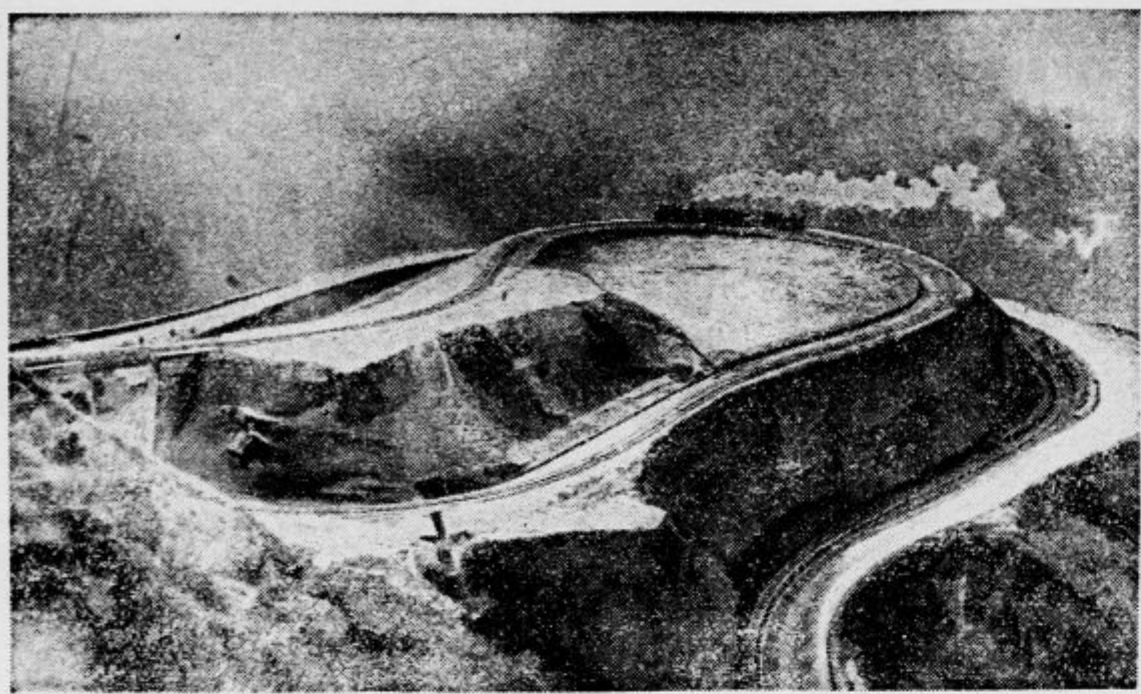
DIN 195

Iz črnega ali rjavega jelenjega usnja, krasne kombinacije z lakom ali rjavim boksom. Na promenadi najelegantnejši čevlji.

Okusna izbira vseh vrst nogavic, kopit in drugih potrebščin ter vsega potrebnega pribora: „Peko“ kreme, politure i. t. d., ki vam le pod pristno znamko „Peko“ zagamčijo trajnost oblike, lep sijaj in izgled čevlja.

Iz življenja in sveta

Železnica na Himalajo

Spricho dejstva, da se je slednjič le posrečilo premagati Mount Everest, bo gotovo zanimivo našim čitateljem videti sliko, ki prikazuje vožnjo z železnico po himalajskem gorovju. Seveda ne vozi ta železnica po najvišjih grebenih, ampak se vije v fantastičnih serpentinah proti Darjeelingu, ki rabi ekspedicijam za izhodišče.

Izumitelji, na delo!

Svet želi od vas nešteto dejanj

Neka bojazljiva ženska si želi aparata, ki bi naravno posnemal lajanje psa. Ženska živi pač v stalnem strahu pred berači in vlomilci, pa bi hotela »strojno« ​​psa, ki bi ga v primerem trenutku spravila v lajanje.

To željo smo posneli iz seznama, ki ga redno izdaja angleški patentni urad in ki vsebuje pobude iz občinstva, kaj naj bi izumitelji spravili na trg. Zadnji seznam ne šteje nič manj nego 890 takšnih želj, med katerimi jih je kakšnih 400, ki jih patentni urad sam označuje za uporabne. Seveda je mnogo čudnega in nesmiselnega med njimi. Vzemimo željo tistega možakarja po »univerzalnem žepnem robu«, ki bi bil na eni strani bel, na drugi pa pisan. Mož je gotovo velik štedilivec in bi se hotel v belo stran usekovati, s pisano stranjo v znanem žepu pa bi se hotel postavljati pred ljudmi. Nekdo drugi si želi »neozlojnljivega ovratnika z robom, ki ne bi drgnil vratu«.

Zakaj se ne zadovolji z mehkim, odprtim ovratnikom? Veliko bolj razumljiva je želja nekega omnibuškega spretnika po pripravi, ki bi mu v »parterju« ​​kazala, koliko gostov je v »prvem nadstropju« ​​vozila. Tudi to, da si želi neki navdušeni obiskovalec kinematografa obešalnikov za kloboke in suknje pred sežedi, ni tako neumno; zvočniki, ki bi na glas imenovali brezžične postaje, pa še celo ne bi bili odveč in bi jih bilo mogoče izgrubiti, »svetlikajoč se ovratni gumb« ​​in »smotke s svetlikajočo se konico«, ki bi jih človek tudi v temi ne vtaknil narobe v usta, izvirajo menda isto tako iz krogov raztresenih ljudi. Čisto pametna pa je želja neke gospodinje po cigaretah, ki ne trošijo svojega pepela na preproge in oblažinjeno opravo. Izumitelj takšne cigarete bi gotovo dobro zaslužil.

Zdravilno spanje

Bajka o šestih do sedmih urah zadostnega počitka

Utrujenost izvira od strupov, ki se naberejo v telesu, kadar bdimo, in ki jih spanje spet paralizira. Zato je zadostno spanje, zlasti pri živčno bolnih, čestokrat potrebnost od samega svežega zraku.

Že pri dojenčkih bi morali paziti, da imajo dovolj spanja in da jih med tem nič ne moti, zlasti ne hrup. V vsaki starosti je množina spanja, ki ga potrebuje organizem, različna, otroci na morajo na vsak način dolgo spati, in sicer v dovolj zračnem prostoru, ki je po možnosti zatem-

njen, 12 ur spanja je normala za otroke od 1 do 5 let, 11 ur za otroke od 7 do 9 let, 9 do 10 ur zadostuje 13-letnikom.

Napačno je naziranje, da zadostuje odrasli osebi 6 do 7 ur spanja, marsikateremu je 10 ur komaj dovolj. To je zelo odvisno od telesne konstrukcije vsake osebe. Malokrvni ljudje in takšni, ki opravljajo svoje delo v zatohlih, nezračnih prostorih, potrebujejo na vsak način več spanja nego ljudje, ki se veliko gibljejo na prostem.

Živalski glas v gramofonu

Živali ne spoznajo lastnega glasu na plošči

Prof. dr. Bastian Schmid je hotel doznati, da-li spoznajo živali glasove drugih živali in svoje lastne glasove. V ta namen je posnel najrazličnejše živalske glasove na fonograf in jih predvajal raznim živalim.

Tako je predvajal tožeče mičkanje neke mačke foksterieru, ki maček ni mogel trpeti. Pes se je razburil, kakor je imel navado, če je zagledal pred seboj mačko. Isto ploščo je raziskovalec predvajal drugi mački, in ta je nekaj časa poslušala, potem pa je začela mičkanje na isti način v aparat.

Neki petelin imajo, kakor znano, navado, da pričnejo živahno kikrikati, če za-

slišijo znano kokodakanje kure, ki je znala jajce. Bastian je takšnemu petelinu predvajal ploščo s kokodakanjem kokoši. Že po prvih glasovih se je ogasil tudi petelin na svoj način.

Živali, vsaj višje, tedaj poznajo »govori« ​​drugih živali. Schmid pa je hotel zvedeti tudi to, kako vplivajo nanje njih lastni glasovi. Posnel je n. pr. lajanje psa in ga potem predvajal istemu psu. Ta je bil nekaj časa ves presenečen, potem pa je začel lajati in sicer na način, kakor sprejemajo psi tujeje vsiljivca. Iz tega in podobnih poskusov smatra dr. Schmid, da lastnega glasu iz gramofona živali ne poznajo.

Utrinki

Življenje ni toliko uganika, ki jo je treba rešiti, kotlikor gordijski voz, ki se prej ali slej preseče.

Ves napredek temelji na splošnem, vsakemu organizmu prirojenem poželenju, da bi živel preko svojih razmer.

Greš je podoben gori, ki proži dva pogleda, kekor ga pač gledaš: od spodaj ali od zgoraj. A vendar sta oba pogleda enako resnična.

Lohengrin: to je bil šmok. V znani sceni z Elzo bi moral reči, da ga spravlja nejevršenje sicer v veliko zadrego, a ker hoče ona po vsej sili voditi, kdo je on, ji bo pač povedal in pustil, naj gre Sveti gral, kamor hoče.

SPOMLADANSKE

OBLEKE

za gospode, površnike in velika izbira suknja modernih vzorcev še vedno najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

Goethejeve misli – za naše dni

Sovražstvo je aktivno nezadovoljstvo, zavist pasivno; zato se ne smemo čuditi, da prehaja zavist tako zlahka v sovražstvo.

Vsi nasprotniki visokovrednih stvari udrihajo le v ogle. To skače naokrog in zažiga še to, na kar bi drugače ne vplivalo.

Marsikdo bije s kladivom po steni in misli, da zadene vsakokrat žebelj na glavo.

Pravo mračnostjo ni tisto, ki ovira razširjanje resnične, jasne in koristne, temveč tisto, ki spravlja nepravilnosti med ljudi.

Vsaka velika misel učinkuje tiransko, čim se pojavi. Zato se prednosti, ki jih prinaša, le prekmalu spremenijo v nedostatke. Vsako institucijo lahko branimo in proslavljamo, če spominjamo na njene začetke in razlagamo, da tudi sedaj velja vse o njej, kar je veljalo ob njenem začetku.

Veliko lažje je zamisliti se v možgane, ki so v odločni zmoti, nego v možgane, ki si ustvarjajo polovične resnice.

Kako trdovratno nasprotujoč si je človek: sebi v korist noče nobene prišube, sebi v škodo pa se da prisiliti.

Kdor zahteva od ljudi dolžnosti in jim noče priznavati pravic, jih mora dobro plačevati.

Nehvaležnost je vedno neka vrsta šibkosti. Nikoli nisem videl, da bi bili sposobni ljudje nehvaležni.

Mislil se vračajo, prepričanja se razmnožujejo, stanja minevajo za vselej.

Sejati je lažje nego žeti.

Ni patriotične umetnosti in patriotične znanosti. Obe sta, kakor vse visoke dobrine, last vsega človeštva.

Lahko nam je tudi priznavati korist kakšne ideje, a vendar težko razumeti, kako bi jo izkoristili.

Kakšni časi so to, ko moramo zavidati mrtvim!

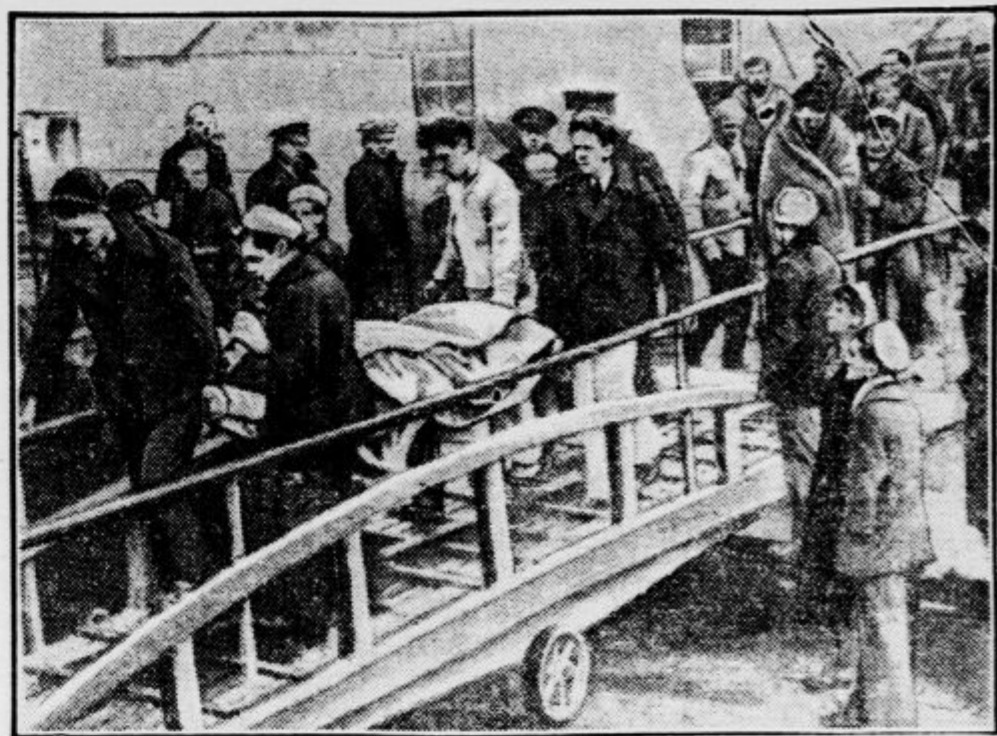
Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Henschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« ​​voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefov« ​​voda posebno v srednjih letih in starostni dobi izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefov« ​​grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Nova igra za spomlad

Najnovejša sportna igra za spomladne dneve je tenisu podobni »corballo«. Igralci ali igralke bijejo gumasto žogo z lopaticami iz vrbovega protja.

Ponesrečence z »Acrona« ​​nesejo na suho

Pri strahoviti katastrofi ameriškega vojaškega zrakoplova »Acrona« ​​so rešili samo tri žive in enega mrtliča. Na sliki vidimo, kako nesejo v Brooklynu na nosilih enega z ladje v ambulančni voz.

Temeljna snov sveta

Atomi, elektroni in protoni

Dr. Blackett s cambridgeskega vseučilišča je imel te dni zanimivo predavanje o poskusih, ki jih je izvršil s svojim tovarišem Ochalinijem. Gre za odkritje temeljne snovi sveta in za njeno fotografiranje.

Kot temeljni material sveta smo smatrali do danes atome, ki so v bistvu brez snovna elektrika in tako majhni, da jih niti najostrejši mikroskop ne more napraviti vidne. Saj merijo v premeru komaj stotilijontinko milimetra. Še dosti manjši so seveda sestavni delci atomov, elektroni in protoni, ki so nosilci raznoimenske elektrike oz. ta elektrika sama. Obema omenjenima raziskovalcema pa je uspelo, da sta odkrila delce, ki merijo komaj eno tisočestotinko atoma in ki so v nasprotju z dosedanjim naziranjem mo atomih snov oz. temeljni delci snovi. V dokaz je pokazal dr. Blackett okrog 500 fotografskih posnetkov, ki kažejo sledove teh delcev.

Tako drobnehi malosti seveda ni mogoče fotografirati z navadnimi aparati in na običajni način, saj bi jih niti milijonkratna povečava ne prikazala našim očem. Aparat, ki ga uporabljata znanstvenika, je marveč dolga kovinska cev z objektivom posebne konstrukcije in z mehanizmom, ki to cev s sunkovitim gibom skrajša. Ob ste-

ni cevi je neznaten delček radija, zrak v cevi pa se vzdružuje umetno vlažen. V ta vlažni zrak izstreljuje radij helijeve atome, cev se zmanjša, zračna vlaga v njej se spremeni v neznatne megene kapljice. Hipoma se sproži bleščeča bela črta v prostoru, eden izmed izstreljenih helijevih atomov je zadel z brzino 15.000 km na sekundo v drug atom in ga raztreščil.

To proceduro je objektiv posnel avtomatično ob radijevi svetlobi. Delce, ki so se bili razleteli iz razbitega atoma, sta raziskovalca s posebnimi pripravami oba učenjaka in sta prišla do zaključka, da imajo ti delci svoje samostojno življenje in da morajo biti kakor koli nosilci snovi. Kako težavno je takšno raziskovanje, je razvidno iz tega, da zadene komaj kakšnih 30 izstreljenih helijevih atomov ob tujem atome.

Važnost novega odkritja se ne da šč oceniti, vsekakor pa je ovrglo ukoreninjen nazor, da so atomi brezsnovna elektrika, na telesa. Nauk o atomih si mora poiskati, kakor že nekočkrat, novo oziroma izpopolnjeno podlago in to bo brez učinka na vse naše naziranje o življenju in zgradbi sveta.

Kakor v raju...

Zverine so krotkeje nego človek

V Kapski koloniji je vlada že pred časom rezervirala veliko ozemlje kot zatočišče raznih živalskih vrst, ki jih hoče obvarovati, da ne izumro. Upravitelj tega ozemlja, ki je z mrežno ograjo ločeno od ostalega sveta, je polkovnik Stevenson Hamilton. Živali se lahko prosto gibljejo po tem svojem kraljestvu, kletke so jim neznane. Izkazalo se je, da so postale v dotiki z ljudmi veliko zaupljivejše, nego bi jim prisodili, levi pa so naravnost krotki. Če se blizu kakšen avto, mu pridejo na proti in zdi se, da jim smrad bencina uga-ja kakor ljudem razne dišave. Neredko se zgodi, da naleti avto na leva, ki je izte-

njen z vso udobnostjo čez cesto in se mu nič ne kloni, da bi se z nje umaknil. Za takšne primere so si šoferji izmislili posebno skakalno tehniko, da speljejo avto čez žival, ne da bi jo poškodovali. Pred kratkim je neka dama pri takšnem skoku z letala iz voza naravnost poleg velike levinje, ki se je igrala s svojimi mladiči. Zver se ni prav nič prestrašila čudnega gosta, a mu tudi ni storila nič hudega. Dama jo je celo lahko božala. Po tem intermezzu se je žival spet zatopila v igro z mladiči in se ni brigala za vozilo, ki se je oddaljilo.

Mačka rešila sedem ljudi

Poskus zastupitve s strihninom

V Rimu so te dni obsodili nekega Vitalija na 14 let ječe zaradi nameravane zastrupitve 7. članske rodbine, njegovega brata pa zaradi sodelovanja na 7 let ječe. Zločinca nista dosegla svojega satanskega namena, kajti v zadnjem trenutku je mačka rešila žrtvam življenje.

Vitali se je pojavil nekega dne v hiši svojega tasta, bogatega trgovca Cocuzza,

se pogovarjal nekaj časa v kuhinji s svojo tačco in jo naposled poslal za kozarec vina. Med tem ko je tačca šla po pičajo, je Vitali natresel v pisnik, kjer se je kuhalo kosilo, strihnina. Kmalu potem se je poslovol dozdnevno v najboljši volji. H kosilu se je Cocuzzova družina zbrala kakor običajno, krozniki so bili polni. Eden izmed sinov je zajel z žlico, hipoma pa je jed izpljunil, češ, da je ostudna. Še preden so mogli drugi vprašati, kaj mu je, in poskusiti jed, se je zgodilo, da je priskočilo hišna mačka k izpljunjeni jedi, jo požrla in se mahoma v krtih začela premetavati po tleh.

Družina se je v grozi dvignila in po kratkem posvetovanju pozvala policijo. Preiskava je dognala, da je bilo v jedi dovolj strihnina za sto oseb in samo požrelost mačke je preprečila, da se ni obed končal s katastrofo. Seveda so krivca kmalu našli in ugotovili so tudi, da mu je bil strihnin preskrbel njegov brat.

ANEKDOTA

»Gospod doktor, sedaj pa roko že lahko spet uporabljam, kaj ne?« — »Seveda, gospod Smola, zdrava je popolnoma, lahko jo uporabljate za vse.« — »Tudi za igranje na gosti?« — »Tudi.« — »Sijajno, gospod doktor, tega namreč prej nisem znal.«

Vsak dan ena

»Ali se nič ne bojite, da vam ne vlomijo v trgovino?«
»Ne bojim se ne. Imam knjigovodjo, ki vedno spi v pisarni.«
»Podnevi ste varni. Ampak ponoči?«

Dvoreznost joda

Preobčutljivi bolniki naj ga zavživajo oprežno!

Uporaba joda proti arteriosklerozi, golšavosti in drugim tegobam je pokazala velike uspehe, navzlic temu pa se mora vršiti z veliko previdnostjo, ker ima lahko tudi zelo neprijetne posledice. To velja zlasti za osebe, ki so napram tej snovi preobčutljive, in to za jod v prosti ali alkali-zirani obliki.

Prebava le težko predeluje prosti jod, tako da se večji del neizkoriščen izloči iz telesa. Ta nedostatek skušajo mnogi, ki trpijo zaradi arterioskleroze, odpraviti s tem, da jemljejo pač večje količine joda. Posledica so zastrupljenja želodca in čre-

vesja in živčne motnje, ki se občutujejo v stopnjevanju zdražljivosti in drugih škodljivih pojavih. V novejšem času spravlja zato na trg preparate, ki vsebujejo jod v vezani obliki z lecitinom. Ti preparati pospešujejo prebavo in krepijo živčevje. Vsekakor je treba odsvetovati zlorabo nevezanega joda. Isto velja o rabi jodove soli, ki sama na sebi sicer ne škoduje, če je ne uživajo ljudje, ki so za jod preobčutljivi. Tem zadostujejo še tako majhne, redne količine soli, da jim sčasoma pokažejo učinke, ki sicer niso smrtonosni, a utegnejo zdravje spodbopati za dolga leta.

Vse vrste 4709
manufakturnega blaga najboljša kakovosti
po izredno nizkih cenah dobite pri tvrdki
JOSIP IVANČIČ
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 54.
Geslo: Dobro blago, nizke cene!

**Kupim do 20 kosov živih
TOLETHNIH LISIC**
samo ženskega spola, starih od 6 do 12 te-
dnov. Lisice se prevzemajo in izplačujejo
na farmi Prajug na Bledu.
Ponudbe na Z. Mühlstein, Zagreb, Herce-
govska ulica 69. 4851

FORD LIMUZINA
z 4 vrati skoraj nova se poceni prodaja.
FORDGARAŽA MARIBOR
4890

Kam pa danes?

Danes gremo pa zopet enkrat k Huču
Glince, ker tam je dobro vince, polno je
veselja in zabave za stare in za mlade.
Zato danes vsi na Glince, Tržaška c. 10,
v Zadružni dom.

Se priporoča gostilničar
3696 **Tone Huč.**

ZAHVALA

Podpisani se gospodu dr. Blumauerju to-
plo zahvaljujem za naklonjenost in trud,
in izrekanje vse priznanje njegovi izredni
spretnosti in pogumu, ki ga je pokazal pri
eni najtežjih operacij svoje prakse. Toplo
ga priporočam. 4852

IVO PIKROVIČ, stud. tehn.

1. avgusta oddamo

stanovanje

z vsem komfortom, obsegajoče celo
prvo nadstropje. Pripravno posebno
za zdravnika, odvjetnika ali druge
podjetje. Ponudbe pod šifro »Miklo-
šičeva cesta« na oglasni oddelci »Ju-
tra«. 4057

Brazilski

MATE - ČAJ

kot vsakdanja jutranja
in večerna pijača ohrani
družino zdravo in ne po-
meni nobenih izdatkov,
ker je cena splošno njegovih odličnih la-
stnosti, njegovega aroma kakor tudi nje-
gove razširjenosti kot prava ljudska pi-
jača zelo nizka. Zahtevajte ga povsod!
Glavna zaloga: Franc Kovač, Ljubljana,
Poljanska c. 29. 3682

Propagandni razpis nagrad!

Da razširimo »NOVI TEDNIK« med vse
sloje, prejme vsak naročnik, ki je plačal
polletno naročnino 38.— Din, ako reši pra-
vilno tri sledeče uganke,

Din 100.— v gotovini.

B — — — — d mesto v Jugoslaviji
S — — — — a reka v Jugoslaviji
B — — — — n mesto v Evropi.

Nagrade se bodejo vsakomur izplačale,
kdor izpolni vse pogoje in ne bode nobenega
žrebanja. Rešitve je poslati v teku 8 dni.
Novi naročniki morajo z rešitvijo poslati
Din 38.— za polletno naročnino.

Rešitve in denar naj se pošljejo na
»NOVI TEDNIK«
Uprava: Ljubljana, Krekov trg 10-II., odd.
B, p. h. račun 13.386. 4873

Vabilo

29. redni občni zbor

Tržiške posojilnice reg. z. z. o. z.
ki se vrši v nedeljo, dne 23. aprila 1933 ob
9. uri dop. v gostilni pri Slugi s sledečim
dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Citanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto
1932 in razbremenitev upravnega sveta.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se
vrši drugi občni zbor ob pol 10. uri do-
poldan istega dne in z istim sporedom, ki
sklepa brezpogojno. 4819

Udruženje za zaščito dužnika u Jugoslaviji

centrala Beograd
Zastopstvo: Zagreb, Zrinjski trg 3,
I. kat.

za Savsko, Dravsko, Primorsko in
Vrbaško Banovino nudi svojim članom
s svojo dovršeno organizacijo
pomoč v vseh vprašanjih.

Letna članarina Din 60.—
Na vsako vprašanje damo potrebna
pojasnila. Išče mo poverjenike za vse
kraje. 4096

Dobro izveščen

strojnik in monter

4896
dobi službo v večji tovarni usnja. Ponud-
be z označbo dosežanje prakse, referenc
in zahtevkov je poslati na upravo »Jutra«
pod »Strojnik«.

Razpis oddaje fotografskih del.

Uprava Ljubljanskega velesejma išče
zmožnega fotografa za posnemanje ob-
slavnostni otvoritvi velesejma, velesejmske
razstavne prireditve vobče in za foto-
grafiranje posameznih razstavnih kol po
naročilu razstavljalcev.
Ponudbe sprejema urad velesejma v
Ljubljani do 10. t. m.

Žične vloge po 109 Din

Žične vloge iz izvanredno trde žice Din
159. Samo po povzetju, franco vsaka
železniška postaja. Preprodajalci dobi-
jo popust. Pri naročilu se prosi, da se
navede natančna notranja mera postelje.

»WEKA«, MARIBOR 9.

Barvati lase...?

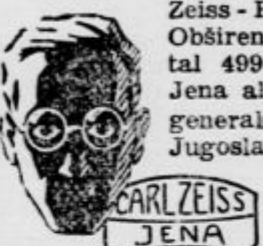

5000 raznih vrst

ZEISS PUNKTAL STEKEL ZA OČALA

Izdeluje tovarna
ZEISS

Toda samo v
ENI vzgledni
ZEISS-
KVALITETI

v izložbah optikov lahko
vidite, da imajo tudi oni
Zeiss - Punktalna stekla.
Obširen prospekt »Punk-
tal 499« pri Carl Zeiss
Jena ali — M. Pavlovič,
generalno zastopstvo za
Jugoslavijo — Beograd,
Milan Drašković
viča ulica
(Sremska) št. 9

VRTNE SONČNIKE

izdeluje

B. Fettmann
Zagreb, Masarykova 9

Zahtevajte brezplačni cenik! 157

VSAK NAROČNIK »JUTRA«
je zavarovan za 10.000 dinarjev!

POZOR POSESTNIKI HIŠ NA DUNAJU!

Današnje razmere zahtevajo, da poverite
administracijo svoje hiše na Dunaju samo
zanesljivemu in preizkušenemu strokovnjaku.
— Kot tak se vam priporoča A. Ko-
kalj, obl. izprašan in konces. hišni upravi-
telj, Wien XIII., Matznergasse 44-II. Naj-
boljše reference! 4854

Frizerji pozor!!!

Orig. amerik. preparat za trajno on-
dulacijo

RADIOLINE

Senzacionalni uspeh.

- 11 Radioline A Din 50.—
- 11 Radioline H za slabe in tanke lase
Din 54.—
- 11 Radioline A Concentriran za 51
Din 230.—

Zastopstvo za Jugosl. F. Holý, Split,
Narodni trg. Zastopstvo za dravsko
banovino in okolico Iv. Potočnik,
Ljubljana, Gradišče. 4875

Darilo

ki vedno vsaki užaja.

Ne zahtevajte mnogo.....

Ponudite ji

BOURJOIS PARFEME

in ona bo zelo vzradoščena.

Soir de Paris
Printemps de Paris
Mon parfum
Fiancee

Na ta način vam je omogočeno, da darujete svojim materialnim
prilikam primerno od Din 30.— do Din 350.—

PARFUMS

BOURJOIS

Proizvajalec svetovno znamenitih rož za obraz:

Creme de rose in rouge mandarine.

Prava lepota

Ako hočete v istini resno izvajati pravilno nego lepote, sto-
rite to po principu biološke kulture, katera nima namena, da
napravi iz Vas našminkano lutko, t. j. da samo prekrije le-
potne hibe s slojem šminke, nego je njena naloga, da spozna
in odstrani vzroke postanka takih napak in vam da naravno
in istinito lepoto in mladeniško svežost. Za to biol. nego lepote
navajamo spodaj nekoliko svetovno znanih spec. preparatov:

NEGISTA POLT izgine v enem tednu ali dveh s pomočjo »Kure luščenja«. Ne-
opazno za okolico obnavljate kožo in odstranjujete za vedno prišče, ogrce, mo-
zolja, zgubanceno, krhko, mastnoblešččo, ovenelo kožo in znake staranja.
Garnitura Din 120.—

CREME »REGIS« iz najfinjših vegetabilij proti nezadostno hranjeni koži. Nena-
domestljiva krema za vsakdanjo uporabo proti majhnim gubam. Tuba Din
18.— in Din 40.—

RADIUM CREME vsebuje zajamčeno radium. Pomlajuje kožo in jo dela elastično,
napeto, mehko. Doza Din 70.—

CREME »Aa«. Proti rdečici nosu in obraza. Uspeh odličen. Din 50.—

CREME »PIGMAT« odpravi v najkrajšem času solčne pege. Lončič s pudrom
Din 50.—

BRADAVICE in madeže odstranjuje »Ingolde« brez rezanja. Din 60.—. Mandeljevo
mleko »ASIAM« čisti in skrči pore, odstrani šminko in osvežuje. Din 50.—

EMULZIJA iz limon, blaga, za umivanje obraza, ker milo škodi polti. Velika ste-
klenica Din 50.—

POUDRE »REGIS« mil, iz najfinjših substanc. Din 40.—

NEPRIJETNE DLACICE na obrazu odpravi s korenino garnitura »Rapidenth« Din
50.— na telesu »Partout« Din 100.—

ZA PRERADANJE IN PORAST las in proti prhljaju nenadkriljiv je »Balsam«
Din 35.—

VSako SKAZENJE NOSU popravi »ORTHODOR«, zajamčeno Din 90.—

VSTRAN STRILECIN USESOM da zopet prilagajajo obliko »RECTODOR« Din 90.—

PORAST TREPALNIC IN OBRVI pospešuje »AZIJATSKI SOK« Din 40.—

»WIBRA« ima enako svojstvo, pa obenem tudi temneje barva. Din 50.—

BLESCECE OČI in živahnost vam daje »DIAMANT«. Neškodljivost zajamčena.
Din 50.—

PREKRASNE KODRE preko noči z lotionom »ISOLDE« Din 25.— in kodralom
»Femina« Din 8.—

NERAZVITIM GRUDIM daje polnost garnitura »Jolifemmes« po prof. dr. med.
Bieru. Din 135.—

PRI MLABAVID IN MEKIH GRUDIH dosežete z garnituro »JUNO« zopet
elastičnost in čvrstost. Din 70.—

Originalne Schröder-Schenke razpošilja »Omnia«, Oddelek I-8 Zagreb, Draškovičeva
ulica 27. Poština proti vplačilu naprej Din 6.—, po povzetju Din 12.—

Zahtevajte brezplačno ilustriran cenik.

Umrl nam je v 83. letu starosti naš ljubi oče, tast in ded, gospod

Ivan Vošnjak

bivši industrijalec in župan v Šoštanju, dolgoletni deželni poslanec,
imejatelj reda sv. Save itd.

K večnemu počitku ga položimo na mestnem pokopališču v Ptuj v
nedeljo dne 9. aprila 1933 ob 15.

Na Ivanovu v Mestnem vrhu, dne 7. aprila 1933. 4899

MILAN in VLADIMIR, sinova — MIRA in MAJDA, sinahi —
MITJA, SERGEJ in DARJA, vnuki.

Brez posebnega obvestila.

DIN. 90
DIN. 390
DIN. 190
DIN. 290

TIVAR OBLEKE

W. MECKAUER:

Hana išče poti

Roman.

»Pojasni mi skoraj ne morem. Nekaj opore pa imam. Istorije s pristanom, ki se je pripetila pri vas, se še spominjate.«
Sevarin je pokimal, živčno črtaje z ogleh po koščku papirja.

»Ko sva se drugi dan z vami in vašo družbo srečala pri stalnem umetniškem omizju, je prišel, kakor se morda spominjate, tudi Köster. A ta ni prisedel k nam, in doktor Schröter mi je rekel, da je storil to zaradi njega. Prav Köster je bil pa zadnji pri Elzi Vollscheidtovi, to je policijsko ugotovljeno. Ali ne bi bilo mogoče, da sta ta dva skupaj kaj zasnovala proti Schröterju, ko je Köster na Schröterja tako jezen?«

»Nemogoče ne bi bilo. Odkod pa veste, da mora biti Köster tisti, ki ga išče policija?«

»Slišala sem tiralico v radiu. Opisovala ga je, da je velik in vitez, in napovedovalec je omenil njegovo zarjavelo polt in njegove nenavadno svetle lase.«

»Hm, to je res čudno. Teško da bi bil kdo drugi kakor Köster. Sicer se mi je pa zmerom zdelo, da je med njim in Elzo prijateljstvo ali nekaj takega, čeprav sta skrivala pred drugimi ljudmi. A kaj bi moglo biti Elzi Vollscheidtovi povod za zlo dejanje proti Schröterju, ko mu je vendar dolžnica za mnogo dobrega?«

»Dolžnica? Doktorju Schröterju? Hana je čutila, kako ji je kri zastala v žilah.

»Da, ali ne veste? Ali vam ni nikoli omenil?«

»Ne!« je rekla Hana. Še ta kratka beseda ji je šla težko z jezika.

35

»Schröter in oče Elze Vollscheidtovi sta bila dobra prijatelja. Stari Vollscheidt je živel tu, hči pa v Ameriki. Nato je zbolel in umrl za malarijo, ki si jo je bil nakopal v tropskih deželah. Ko je videl, da mu ne ostane več dosti časa, je prosil Schröterja, naj se zavzame za njegovo edino hčer; v velikih skrbih je bil zanj, ker je bila taka neobzdrana natura. Schröter, ki je silno vesten mož, je smatral izpolnitev obljube, ki jo je bil dal svojemu očetu-prijatelju, za toli resno zadevo, da se je sam peljal v New York po Elzo Vollscheidtovo in jo pripeljal v Nemčijo, da bi jo imel tu boljše pred očmi.«

»Ali ni imela matere?«

»Pač. Prav te se je stari Vollscheidt najbolj bal. Bila je histerična ženska, ki mu je napravila iz tistih nekaj let zakona pravi pekel. Zda je živela hči pri njegovi ločeni ženi v Ameriki, in oče jo je hotel rešiti tega nesrečnega vpliva. Ker je imel on denar v rokah (bil je potomec stare baltske veleposesniške rodbine) sta se morali mati in hči vdati njegovim željam. Hotel je, da bi se hči kasneje poročila z možem, ki ji ga je bil sam izbral.«

»In v čem je to zadevalo doktorja Schröterja?«

»Prav nje je bil stari Vollscheidt izbral hčeri za moža.«

»Doktorja Schröterja?«

»Da. Temu se nikar ne čudite. Doktor Schröter je bil pri njem odrasel. Namreč, ko je bil še čisto mlad in je živel v Rigi, se je bil Vollscheidt velikodušno zavzel zanj. Schröter je sin nemške veleposesniške rodbine, ki je pri velikem požaru izgubila vse premoženje. Njegov oče se je bil pravkar lotil dela, da bi počasi spet vse zgradil in z žilavo marljivostjo nadomestil izgubo, ko je zadela njega in njegovo mlado ženo nesreča, pri kateri sta oba izgubila življenje. Stransko krilo pogorele hiše, ki sta ga hotela na novo zgraditi, se je podrlo baš v trenutku, ko sta ga ogledovala, in ju pokopalo pod razvalinami. Ubogi mladi Hans Schröter

je ostal sam na svetu, in Vollscheidt je bil tisti, ki se ga je usmili. Sprejel ga je v hišo in mu omogočil šolanje. Zamotane razmere na posestvu je uredil tako, da je dovršil stavbo, nato pa vso reč ugodno prodal. Izkupilek je nedotaknjen shranil za varovanja, da bi imel za največjo silo, kadar njega ne bi bilo več na svetu. Očetovsko se je oklenil doktorja Schröterja, in njegova najbolj vroča želja je bila, da bi mogel položiti usodo svoje hčerke, za katero je bil v tolikšnih skrbih, v njegove zanesljive roke. Ko je pa Elza postala polnoletna, se ni dala več držati in je šla spet k materi, ki se je bila po ločitvi vrnila v svojo ameriško domovino.«

Hana je poslušala slikarjevo zgodbo, kakor da bi ji pripovedoval njeno lastno bodočo usodo. Krčevito se je oklepala področnikov naslanjača, v katerem je sedela. Hotela je skriti svojo razburjenost in svoje osebno zanimanje pred tem možem, ki ji je bil tučec.

»In ko je potem oče umrl, je šel Schröter spet po Elzo Vollscheidtovo in jo je spet pripeljal v Nemčijo?« je vprašala, da bi dala svojemu glasu trden in miren izraz.

»Da, tako je bilo. Komaj je bil stari mož zatisnil oči, se je Schröter vkrcal na ladjo in se odpeljal čez morje. Mislim pa, da ga je Elza, ki je nekaj let ni bil videl, globoko razočarala. Vendar ji je, kolikor vem, ponudil roko. Zakaj se nista poročila, mi ni znano. Zadnje čase se mi je tudi zdelo, kakor da bi postajalo prijateljstvo, ki ji ga je bil ohranil zaradi njenega očeta, proti njegovi volji čedalje rahlejšo.«

»Ali je bil po tem takem z Elzo Vollscheidtovo še vedno zaročen?«

»Morda! Morda tudi ne. Tega vam ne morem povedati. A tu imamo še Larsa Kösterja, letalca. Ta trojica je spadala drug k drugemu.«

»Kako to? Vi ste jih menda bliže poznali?«

Z navdušenjem kupuje rada vsaka dama

Maja

ki čakajo tudi na vas pri Vašem nabavljaju poletne obutve z gornjim zaščitnim žigom, vtišenjem na vsakem podplat.

Mehanična tovarna opank in obutve Petar M. Dumitrov, Pančevo

KLEPARSKA DELAVNICA ANTON FUCHS

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 16 »pri Levu«

Vam izvrši vsa kleparska dela kakor tudi raznovrstne ravne strehe in strelovođe, prav po Vaši želji, najsolidneje in po zmernih cenah.

Rdeča škardar

je stajen roman, ki ga morete čitati s pritajenim dihanjem. — Povede Vas v čase velike revolucije. Din 35.—, vezan Din 45.—. Laroča se pri upravi »Jutra«.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Če je potrebna dovršenost... potem

CHAMPION svečice!

Glavno zastopstvo in skladišče za Jugoslavijo: ROBERT WEINBERGER d. d. ZAGREB, Gajeva ul. 10.

DAME POZOR!

Trajno ondulacijo
z aparatom na dva sistema po 100 Din izvršuje salon POLANC Kopitarjeva ulica 1. 4826

PERJE
puhasto kg 32.— Din belo 45.—, pun 140.—
»zposila oo povzetju Lepo volno in žimc najceneje prodaja

SEVER
Marijin trg št. 2

Za preobleko zoš

foteljev itd. najlažje kupite blago iz krasne zaloge po konkurenčnih cenah pri

R. SEVER
Marijin trg št. 2
Zavese, odeje, perje, puh.

Velika izbira svile

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo.

R. Miklauc
»Pri škofu«
Ljubljana

VRELCI
TEMPEL STYRIA DONAT
SO
NAJČISTOVIŠE MINERALNA ZDRAVILNA VODA

ZATO POSETITE ROGAŠKO SLATINO

Zdrave nože lepe oblike! Ose bolečine v nogah takoj odstranite!

Ako vas noge peče, ali bole, ako vam oteka stopalo, ali nari (otekanje nog), ali se ladi večer okopljete noge v kopeli, ki je v njej raztopljena sol sv. Roka. Vzemite prave sv. Roka soli (v seštem omotu) dve polnili in jih vlijte v umivalnik vroče vode. Takoj nastane balzamski miš zmesi solna raztopina, ki vsebuje mnogo kalcija.

V tej raztopini si kopljete noge priključno četrt ure. Takoj začnete blagodejno olajšanje in gibčnost, ki jo daje sv. Roka sol. Bolna in utrujena noga bo kakor prerojena. Rožnata kurja odesa in otekanje vam omehča že prva kopel s sv. Roka soljo toliko, da jih lahko tudi brez poa lahko izlučite. Ako boste negovali noge s sv. Roka soljo, vam postanejo zdrave, močne in majhne, da se boste lahko pohujali tu di v tehni čevlji Sv. Roka, ki se dobiva po lekarnah, drogerijah in parfumerijah po 16 Din.

CLARA BOW

svetovno znana igralka Foxfilma more biti vsaki ženi kot vzor dovršeno negovane lepote,

zato uporabljajte tudi vi Porenal Cold Creme, ki pronikne zaradi svojih, koži sorodnih, najfinjših sestavin v samo kožno stanišče in razvija ondi naravnost svojo blagotvorno delavnost, ker čisti, osvežuje, obnavlja in pomlajuje tako temeljito, da se opaža že v najkrajšem času odlika te plemenite kreme. Porenal Cold Creme se uporablja običajno ponoči ali za jako suho lice, dočim se priporoča za preveč mastno lice Porenal Creme (suha). Ta krema varuje obnem obraz pred vsakimi kvarnimi vremenskimi vplivi, a je najboljša podloga Porenal pudru, ki je ne samo zajamčeno neškodljiv, temveč zaradi svojih mnogih prekrasnih barv neobhodno potreben vsaki ženi, ki želi doseči trajen mladeniški, negovan in v resnici dovršeno lep izgled.

Porenal Creme (Cold ali suha) po 18 Din ter puder po 24 Din se dobivata v vseh boljših trgovinah te stroke ali ju pošlje po pošti: Nobilior parfumerija, Zagreb, Ilica 34, Jelačićev trg 15.

Pariz diktira Zagreb prinaša:

O novi modi vam nudi diven pregled katalog Kastnerja & Ohlerja v Zagrebu. Ako hočete biti spomadi elegantno oblečeni, naročite z dopisnico katalog, ki vam ga, pozivljajoč se na ta oglaš posteljno brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

največja trgovska in odprema trrdka v državi. 4792

Pariški velesejem

otvoren od 13. do 29. maja 1933 leta.

Znane vojnje na železnih dobe postajata, ki dokazuje svoje evropske industrije, trgovce ali komercialce. Do bi se mogli okoristiti z omejenim popustom, zahtevate legitimacije Pariškega velesejma v pisarni trgovskega atašea francoskega posolstva, Smilna ulica 8, Beograd, kakor tudi pri francoskih konzulatih v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Skopju.

Omejena legitimacija stane samo 10 Din in daje možnost, da se okoristite s sledečimi popusti: Na jugoslovanskih železnih 50% (pri povratku); na francoskih železnih 50% (pri povratku in povratku); na nemških železnih 25% (pri povratku in povratku); na italijanskih železnih 20% (pri povratku in povratku).

Za železniške karte, za katere je dovoljen ta popust, veljajo od 2. do 30. maja za povod in od 15. maja do 3. junija za povrat, za vse vrste, izvenoma S. O. E.

Veliko tekstilno podjetje

186 za skorašnji nastop:

izprašanega kurjača in nočnega čuvaja

Ponudbe s približnimi podatki o dosedanjem delokrogu in navedbo rodbinskih razmer in plačilnih pogojev naslovite na oglašni odd. »Jutra« pod šifro »Stalno nameščenje«.

4839

RABLJENI AVTOMOBILI UGODNO NA PRODAJ!

- 1 CHEVROLET:**
Sedan 5-sedežni avtomobil v zelo dobrem stanju, vožen 30.000 km, z 2 rez. pneumatikama.
- 1 CHEVROLET:**
Coach 5-sedežni avtomobil, vožen 40.000 km z 1 rez. pneumatiko.
- 1 CHEVROLET:**
Touring 5-sedežni odprti avtomobil, vožen 30.000 km, z 2 rez. pneumatikama.
- 1 CHEVROLET:**
Truck 1½ tonski tovorni avtomobil z 1 rez. pneumatiko, vožen 30.000 km.
- 1 PONTIAC:**
Sedan 5-sedežni avtomobil z 1 rez. pneumatiko, na novo lican.
- 1 PONTIAC:**
poltovorni avtomobil, 500 kg nosilnosti, z 2 rez. pneumatikama, skoraj nov.
- 1 FIAT 503:**
5-sedežni odprti avtomobil, z 1 rez. pneumatiko.
- 1 FIAT 515:**
7-sedežni odprti avtomobil, z 2 rez. pneumatikama.
- 1 BUICK:**
7-sedežni odprti avtomobil, z 2 rez. pneumatikama.

Vsi avtomobili so v vožnjo pripravljeni stanju in po ugodnih cenah na prodaj.

Vse informacije se dobijo pri:

DESA, družba z o. z., LJUBLJANA
Dunajska cesta 24 4822 Telefon 22-92

Vam vsem,

ki ste tako dostojno počastili blagopokojnega gospoda

Josipa Jakliča

s tem, da ste ga zadnjikrat posetili na njegovem domu, ga obuli s pisanim in dehtečim cvetjem in ga spremili tako izredno mnogobrojno na njegovi zadnji poti, mu izrekli tople besede v slovo, ter mu zapeli genljive žalostinke

se prav pristrčno zahvaljujeva.

V teh težkih dneh je bilo Vaše iskreno sočustvovanje nama v veliko uteho.

V Studencih pri Mariboru, dne 6. aprila 1933.

4879

Ivanka in Herbert Jaklič.

Zakaj glasbila samo iz Celja?

Ker jih ima TRGOVSKI DOM

Sterneski
TROJARIJA - PERIL - IN - OBLEK

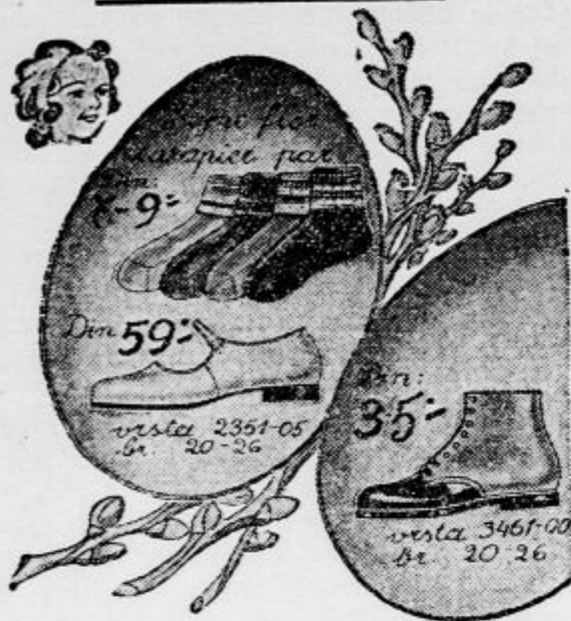
CELJE ŠT. 20

veliko zalogo in zelo po cen. Zatorej, če hočete dobro kupiti, pišite še danes po ilustrirani cenik in prepričani boste o veliki izbiri usnih in ročnih harmonik, tamburic, mandolin, violin, gitar, citer, gramofonov, plošč in drugih glasbil v priznani dobri izvedbi. Šole za vse instrumente.

Kar ne ugaia, se zamenja ali vrne denar. Veliki ilustrirani cenik zastoji.

OTROKOM:

19.-

St. 20-26 Vrsta 4531-00
Lahki otroški čevljiček za dnevno uporabo.
Gornji del iz angleškega platna, gumijast
podplat. St. 27-34 Din 25.-

35.-

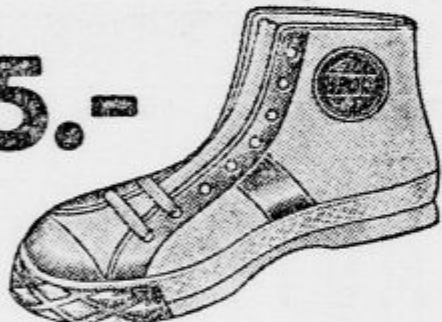
St. 19-27 Vrsta 3661-00
Otroški čevljiček lepe pomladanske visoke čevlje-
čke iz rjavega boksa s podplatom iz krupona.

35.-

Vrsta 2942-00
Otroška sandala z usnjnim podplatom samo
Din 35.- Jamčimo za vsak par. Moške Din 49.-

35.-

Vrsta 4562-29
Za sport. Idealen in na cenejši čevlji za vse
panoge sporta, za turizem in za razne igre.

49.-

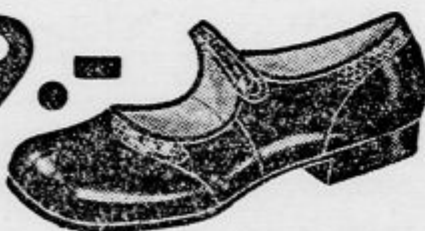
St. 20-26 Vrsta 5851-30
Za ljubljenečke lakaste ali rjave kombinirane
čevljičke. Zelo lepi in okusni.

59.-

St. 27-34 Vrsta 3922-00
Iz boksa za nemirne dečke. Močni podplati
iz krupona, zelo trpežni čevlji. Stev. 35-38
Din 69.-

69.-

St. 27-34 Vrsta 5842-40
Za deklice te udobne, kombinirane fleksibil-
ne čevljičke iz laka ali rjavega boksa.

89.-

St. 35-38 Vrsta 5844-05
Dekliški fleksibil-čevljiček iz laka, usnjena
peta. Neobhodno potreben za nedeljo in
praznik.

Za Velikonoč

Le enkrat v letu je Velikonoč - praznik
pomladi, veselja in ljubezni. Pričakajte ga
v naših novih čevljih. Z novimi cenami smo
omogočili vsakomur, da si zamore letos
kupiti poceni dobro obutev.

ŽENAM:

49.-

Vrsta 3335-10
Ženski sivi platneni nizki čevlji z gumijastim
podplatom. Za lepe sončne dneve.

59.-

Vrsta 9375-03
Lahki in elegantni čevljiček iz satena z vi-
soko, okusno peto.

59.-

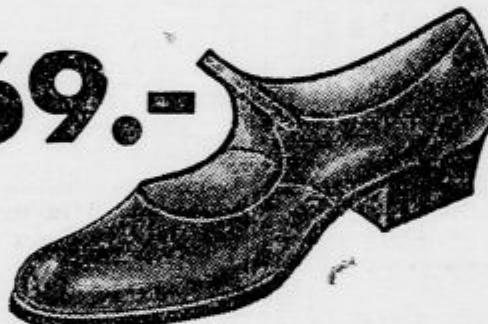
Vrsta 9815-03
Okusen dekolte-čevljiček iz finega baržuna
ali satena. Ne sme manjkati v garderobi no-
bene praktične dame.

69.-

Vrsta 1845-52
Ti čevljički iz finega baržuna, kombinirani
z lakom, zamorejo zadovoljiti še tako fin okus
in nadomestiti čevlje iz jelenje kože.

69.-

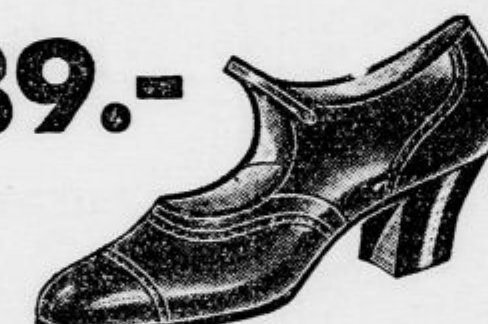
Vrsta 3945-05
Udobni čevlji iz črnega boksa z gumijastim
podplatom. Izdržljivi v vsakem štrpaju. Za
vsakdanjo uporabo nenadomestljivi.

69.-

Vrsta 3925-03
Močni čevlji iz črnega boksa s čvrstim gumi-
jastim podplatom. Za štrpaj in vsakdanjo
uporabo.

89.-

Vrsta 2945-11
Čevlji iz rjavega boksa. Praktični in elegantni.
Ravnotaki iz laka za nedeljo in praznik po
ceni Din 99.-

99.-

Vrsta 9805-07
Pumps-čevljiček iz rjavega boksa ali laka.
Enostaven, toda vendar vedno modern in
eleganten čevlji.

129.-

Vrsta 2605-16
Okusen čevljiček k sportnemu kostimu. Iz-
delan iz temnorjavega boksa.

129.-

Vrsta 9675-38
Eleganten čevljiček iz rjavega boksa ali
črnega laka s kombinacijo kačje kože.

K vsakemu paru čevljev izberite odgovarjajoče nogavice!

VELIKA IZBIRA V VSEH MODNIH
BARVAH IN DESENIH.

ŽENSKÉ NOGAVICE:

Svilene Bemberg Din 29.-
Svilene viscose > 25.-
Svilene Din 19.- la flor > 19.-
Iz Amerika-bombaža > 15.-
Bombažaste, normal > 9.-
Iz sukanca za sport > 10.-

OTROŠKE NOGAVICE:

Dolge bombažaste Din 8.-, 10.-, 12.-
Kratke iz sukanca Din 7.-, 9.-
Za sport Din 10.-, 12.-

MOŠKE NOGAVICE:

Iz sukanca ali polsvile Din 15.-
Egiptovski bombaž z desni > 10.-
Polsvilene > 7.-
Močne bombažaste > 5.-

Rata

MOŽEM:

39.-

Vrsta 4538-00
V pomladanskih dneh najudobnejši čevlji za
lahko hojo. Iz sivga platna z gumijastim
podplatom.

49.-

Vrsta 2947
Za lepe sončne dneve Vam je vsekakor po-
trebna ta lahka in udobna sandala z usnj-
nim podplatom.

79.-

Vrsta 0167-00
Čizme iz mastnega usnja z močnim vulkani-
zanim gumijastim podplatom. Prikladne za
delo na polju, zgradbah, cestah in za vsak
drug štrpaj.

89.-

Vrsta 1937-29
Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim
podplatom. Za dnevno uporabo, rjavi ali črni.

99.-

Vrsta 1977-22
Visoki čevlji iz finega črnega telečjega boksa
z elastičnim gumijastim podplatom. Odlični
za vse one, ki polagajo posebno važnost na
trajnost obutve.

99.-

Vrsta 3967-22
Iz močnega boksa, široka in udobna oblika,
močni gumijasti podplati. Prav posebno trpe-
žni čevlji.

149.-

Vrsta 1637-21
Iz prvovrstnega telečjega rjavega ali črnega
boksa. Lakasti za isto ceno. Zelo praktični
in udobni čevlji.